

UPPSALA
UNIVERSITET

2009/640

UFV

Verksamhetsplan

2010

Fastställd av konsistoriet 2009-11-11

Innehållsförteckning

1	Förutsättningar på det nationella planet	3
1.1	Högskolelagen	3
1.2	Regeringens prioriteringar	3
1.3	Ersättningsbelopp 2010	8
2	Lokala utgångspunkter	9
2.1	Mål och strategier för Uppsala universitet	9
2.2	Anslagstilldelning	9
2.3	Ett universitet för framstående forskning	11
2.4	Ett universitet för förstklassig utbildning	20
2.5	Ett universitet i samhället	31
2.6	En universitetsmiljö i utveckling	35
3	Organisation och ansvarsfördelning	39
3.1	Studenternas arbetsvillkor	40
3.2	Kvalitetsarbete	40
3.3	Personalansvar och personalplanering	40
3.4	Jämställdhet och likabehandling	42
3.5	Ekonomiskt ansvar	42
3.6	Arbetsmiljö- och miljöansvar	43
3.7	Ansvar för säkerhet och inredning	44
4	Uppdrag till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden	46
4.1	Humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden	46
4.2	Medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden	50
4.3	Teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden	53
4.4	Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden	57
4.5	Prognos för intäkter	60
5	Lokaler och investeringar	61
5.1	Universitetets lokalinnehav	61
5.2	Planering av framtida lokaler	61
5.3	Lokaltjänstkostnader	63
5.4	Finansiering av lokaltjänstkostnader	64
5.5	Finansiering av investeringar	65
6	Finansiering av gemensamma funktioner	67
6.1	Uppdrag till universitetets gemensamma stödfunktioner	67
6.2	Totalram	67
6.3	De gemensamma funktionernas finansiering	68
6.4	Universitetsbiblioteket	68
6.5	Stödfunktioner som får sina uppdrag genom universitetsdirektören	68
6.6	SUNET	69
6.7	Finansiering av gemensamma ändamål	69

6.8	Uttagsteknik	70
7	Bilagor	72
Bilaga 1	Budgetpropositionen	72
Bilaga 2	Förteckning över ämnen i utbildning på forskarnivå	75
Bilaga 3	Anställningar som professor vid Uppsala universitet	77
Bilaga 4	Anställningar som adjungerad professor vid Uppsala universitet	82
Bilaga 5	Arbetsgivaravgift m.m. (LBK) för 2009	83
Bilaga 6a	Konsistoriets övergripande uppdrag till universitetsbiblioteket/överbibliotekarien	84
Bilaga 6b	Konsistoriets övergripande uppdrag till universitetsdirektören	86
Bilaga 7	Gemensamma avsättningar	88
Bilaga 8	Investeringar och kapitalkostnader för infrastrukturprojekt med central finansiering	90
Bilaga 9	Investeringar och kapitalkostnader för lokalprojekt med annan finansiering	94
Bilaga 10	Anslagsfördelning för forskning och utbildning på forskarnivå	96
Bilaga 11	Anslagsfördelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	97
Bilaga 12	Anslagsfördelning per vetenskapsområde	99
Bilaga 13	Konsistoriets beslut	103

1 Förutsättningar på det nationella planet

1.1 Högskolelagen

Den svenska högskolans verksamhet regleras huvudsakligen i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Högskolelagen kan liknas vid universitetens och högskolornas instruktion. Där anges bl.a. i 1 kap att högskolorna förutom att bedriva utbildning och forskning ska samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet. Vidare ska verksamheten bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. I högskolornas verksamhet ska vetenskapens trovärdighet och god forskningssed värnas. Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås och de tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. I högskolelagens 1 kap betonas också att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolans personal och studenter. Studenterna ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen och högskolorna ska verka för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Här anges även att högskolorna i sin verksamhet ska främja en hållbar utveckling, jämställdhet mellan kvinnor och män, förståelsen för andra länder och internationella förhållanden och en breddad rekrytering. Forskningens frihet betonas. I högskolelagens 1 kap finns också grundläggande behörighetsbestämmelser, angivande av utbildningsstrukturen i tre nivåer och förutsättningar för examina.

I högskoleförordningen återfinns härutöver mera detaljerade bestämmelser som rör lärosätenas verksamhet, inklusive en bilaga med samtliga examensbeskrivningar.

1.2 Regeringens prioriteringar

1.2.1 Ersättningsnivåer och utbyggnad av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Den, i oktober 2006, nyttillträdde regeringen lämnade en budgetproposition för 2007 (prop. 2006/07:1) som i flera avseenden innebar ändrade förutsättningar för svensk högre utbildning och forskning. För grundläggande högskoleutbildning (numera utbildning på grundnivå och avancerad nivå) gjordes en tydlig prioritering av kvalitet framför kvantitet och för forskningen aviserades och det påbörjades en betydande extra satsning. Dessa satsningar följdes i viss mån upp i budgetpropositionerna för 2008 och 2009.

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå beslutade riksdagen att 120 mnkr skulle fördelas 2007 och ytterligare 240 mnkr 2008 som en kvalitetsförstärkning till lärosätena. Detta genomfördes genom att ersättningsbeloppen höjdes för utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi både 2007 och 2008 samt naturvetenskap, teknik och farmaci 2008. En utbyggnad av läkarutbildningen beslutades för 2008 med 60 nybörjarplatser, vilket motsvarar 330 helårsstudenter vid full utbyggnad. I budgetpropositionen för 2009 föreslogs läkarutbildningen byggas ut med ytterligare 110 nybörjarplatser fr.o.m. 2009, vilket innebär ytterligare 605 helårsstudenter vid full utbyggnad. I budgetpropositionen för 2010 görs en ytterligare utbyggnad med 30 nybörjarplatser som innebär ytterligare 165 helårsstudenter vid full utbyggnad.

I budgetpropositionen för 2010 refererar regeringen till den kraftiga konjunkturedgång som drabbar världen till följd av den internationella finanskrisen. För att mildra effekten av ökad arbetslöshet finner regeringen det angeläget att kombinera aktiva arbetsmarknadsåtgärder med satsningar inom utbildningsväsendet. Dessa insatser bör enligt regeringen vara tillfälliga, breda och omfatta utbildningar på olika nivåer. Tidigare erfarenheter visar att antalet sökande till högre utbildning ökar vid lågkonjunkturer. Fler studenter väljer också att stanna kvar i utbildning genom att komplettera med någon ytterligare kurs i avvaktan på att det blir lättare att få jobb. Regeringen föreslår en tillfällig satsning på 10 000 nya högskoleplatser för åren 2010 och 2011.

1.2.2 Forskning och utbildning på forskarnivå

För forskning och utbildning på forskarnivå (tidigare forskarutbildning) tillfördes lärosätena 300 mnkr 2008 väsentligen fördelade mellan lärosätena på grundval av kvalitetskriterier. En ytterligare förstärkning skedde 2009 med 400 mnkr.

Regeringen uttalade i budgetpropositionen för 2008 att målet för den högre utbildningen är starka och självständiga lärosäten med stor integritet. Den politiska detaljstyrningen av verksamhet och organisation ska minska. Som ett led i detta fördelades de tillkommande forskningsmedlen till en anslagspost "Övriga forskningsmedel" där lärosätet självt ska besluta om fördelning av medel mellan olika vetenskapsområden. I budgetpropositionen för 2009 togs ytterligare ett steg mot ökad frihet för lärosätena att internt fördela resurser i och med att vetenskapsområdena inte längre anges som särskilda anslagsposter under anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå. I budgetpropositionen för 2009 saknades förslag om fördelning mellan lärosätena av tillkommande medel utöver pris- och löneomräkning. Förslag om utökning av universitetens och högskolornas anslag till forskning och utbildning på forskarnivå återfanns i stället i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) som lämnades till riksdagen den 23 oktober 2008. Regeringen föreslog i propositionen en satsning under perioden 2009-2012 om totalt 5 mdkr.

1.2.3 Strategiska forskningsområden

Den enskilt största satsningen i forsknings- och innovationspropositionen är satsningen på strategiska forskningsområden. Regeringen menar att koncentrerade satsningar på högkvalitativ forskning och forskning av stor betydelse för samhället och näringslivet samt en effektiv infrastruktur för forskningen behövs för att behålla den internationella konkurrenskraften inom svensk forskning och svenskt näringsliv. Strategiska satsningar görs främst inom tre övergripande områden, medicin och livsvetenskaper, teknik och klimat. Denna satsning omfattar 1,8 mdkr under perioden 2009-2012.

Vetenskapsrådet, Formas, Vinnova och Energimyndigheten har på regeringens uppdrag i samråd med FAS gemensamt utlyst och genomfört beredningen av ansökningarna och till regeringen föreslagit en fördelning av medlen till lärosätena. Beredningen av ansökningarna gjordes genom peer-review-granskning i expertpaneler, huvudsakligen bestående av utländska bedömare. Förslag på ledamöter i dessa paneler inhämtades från lärosätena, finansörerna samt respektive panelordförande. Lärosätena bereddes möjlighet att kommentera eventuella sakfel innan panelernas slutliga rekommendationer, inklusive avsättningar till infrastruktur, lämnades till respektive myndighet. I samråd beslutade sedan myndigheterna om rekommendationer inom sina respektive ansvarsområden. De strategiska medlen till forskning och infrastruktur inom de strategiska områdena fördelas i budgetpropositionen för 2010 i enlighet med myndigheternas förslag. Medlen till varje områdesprojekt bör enligt regeringen fördelas till huvudsökande lärosätes anslag för forskning.

Regeringen anser att en utvärdering av de strategiska satsningarnas resultat bör genomföras efter fem år. Den snabba förändringstakten inom såväl forskning som näringsliv ställer krav på att systemet med strategiska forskningsområden förenar långsiktighet med flexibilitet. Regeringen anser därför att verksamheten bör följas upp så att satsningarna genomförs i enlighet med intentionerna i forsknings- och innovationspropositionen. Utvärderingen kan leda till att medel omfördelas mellan forskningsutförare, om det skulle visa sig att t.ex. ett lärosäte inte klarat att bygga upp forskningskompetens på en internationellt ledande nivå.

1.2.4 Ökad självständighet

Som ett ytterligare steg i riktning mot ökad självständighet tillsatte regeringen en särskild utredare (dir. 2007:158) med uppdrag att utarbeta förslag om hur den statliga styrningen i olika avseenden ska minskas för att öka lärosätenas självbestämmande samtidigt som statens intresse av att kunna styra och kontrollera för staten viktiga delar tillvaratas. Utredarens betänkande Självständiga lärosäten (SOU 2008:104) lämnades i december 2008 och har därefter remissbehandlats. En proposition om ökat självbestämmande för lärosätena väntas våren 2010.

Regeringen framhåller att universiteten och högskolorna måste attrahera de bästa lärarna och forskarna från såväl utlandet som det omgivande samhället. För detta krävs förutom mer resurser trygga och tydliga villkor för anställda lärare och forskare samt fungerande system för rekrytering, karriär och befordran av lärare och forskare. I betänkandet Karriär för kvalitet (SOU 2007:98) finns förslag om en ny befattningsstruktur vid universitet och högskolor. Förslag inom detta område förväntas i ovan nämnda proposition.

1.2.5 Modeller för resurstilldelning

Som ett led i prioriteringen av kvalitet har resurstilldelningssystemet för universitet och högskolor under de senaste åren varit föremål för utredning. Tilldelningen av resurser till lärosätena för utbildning på grundnivå och avancerad nivå baseras i dag på resultat i form av antal helårsstudenter och helårsprestationer med ett takbelopp som utgör den högsta ersättningen som ett lärosäte kan erhålla. Resursutredningen lämnade sitt betänkande Resurser för kvalitet (SOU 2007:21) den 2 november 2007. Betänkandet har varit föremål för remissbehandling under 2008. I propositionen Ett lyft för forskning och innovation lämnades förslag till en ny modell för fördelning av resurser till forskning och utbildning på forskarnivå. Den bygger på dels i vilken omfattning lärosätet finansierar sin verksamhet med externa medel, dels antalet publiceringar och citeringar.

När det gäller resurstilldelningsmodellen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå anser regeringen att den bör kompletteras med en kvalitetsrelaterad del. Lärosätena bör i denna del tilldelas medel utifrån resultatet av Högskoleverkets utvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå. Ett av regeringens mål för den högre utbildningen är lärosäten med en hög grad av självbestämmande. Det innebär ett ökat ansvar för lärosätena att utforma verksamheten för att nå och bibehålla en hög kvalitet. Ökad frihet kräver också en effektiv och ändamålsenlig utvärdering. Inriktningen på det kvalitetssäkringssystem som Högskoleverket ansvarar för bör förändras för att möta de nya krav som ställs utifrån målsättningar om ökad frihet och kvalitet. Inriktningen bör därvid vara att utvärderingssystemet får en tydlig inriktning mot utbildningarnas kvalitet i form av resultat för att kunna ligga till grund för resurstilldelning. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag på hur en modell med kvalitetsbaserad resurstilldelning kopplad till ett nytt kvalitetssäkringssystem bör utformas.

1.2.6 Studieavgifter och anmälningsavgifter

Studieavgiftsutredningen (SOU 2006:7) föreslog att studieavgifter skulle införas för studenter med medborgarskap i länder utanför EES-området och Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter. Regeringen avser att återkomma med förslag om detta fr.o.m. hösten 2011. Möjligheterna att kostnadsfritt ta del av svensk högre utbildning bör således gälla svenska medborgare och personer som Sverige har åtagit sig att behandla på samma sätt som svenska medborgare, dvs. väsentligen medborgare i EU-/EES-länder och Schweiz. Ett införande av studieavgifter för studenter från länder utanför EES-området skulle enligt regeringen också innebära att svenska universitet och högskolor i högre utsträckning får konkurrera med utländska lärosäten genom hög kvalitet snarare än genom avgiftsfri utbildning. Full kostnadstäckning ska uppnås för den studieavgiftsfinansierade verksamheten i sin helhet och varje lärosäte bör bestämma avgifternas storlek så att full kostnadstäckning nås. Intäkterna bör disponeras av lärosätena. Det är viktigt både för internationaliseringen av svensk högre utbildning och för att attrahera kunskap och kompetens till Sverige. Regeringens bedömning är att en viktig förutsättning för att detta ska kunna ske är att det finns tillgång till stipendier för tredjelandsstudenter. Skälen är dels att generellt upprätthålla en hög nivå på antalet inresande tredjelandsstudenter, dels att möjliggöra för studenter från utvecklingsländer att studera vid ett svenskt lärosäte. Regeringen har för avsikt att inom biståndsramen finansiera stipendier för studenter från utvecklingsländer. Regeringen avser att återkomma i frågan generellt om stipendier.

Genom att låta universitet och högskolor ta ut studieavgifter av tredjelandsstudenter frigörs ett ekonomiskt utrymme inom ramen för lärosätenas ordinarie takbelopp, motsvarande det utrymme av takbeloppet som nu används för tredjelandsstudenter. Detta utrymme bör enligt regeringen på sikt användas för att bl.a. införa

ett kvalitetsbaserat resurstilldelningssystem inom högskoleutbildningen. För 2011 bör takbeloppen tillfälligt sänkas med 111 miljoner kronor, vilket i stort bedöms motsvara det utrymme som skapas genom införandet av studieavgifter. Denna sänkning baseras på det av regeringen skattade antalet avgiftsbetalande studenter vid respektive universitet och högskola. För 2012 bör det frigjorda anslagsutrymmet på grundutbildningsanslagen fortsatt få disponeras av universitet och högskolor. Universitet och högskolor kan då använda detta utrymme för att trappa ned den tillfälliga satsningen 2010 och 2011 på högskoleplatser. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag avseende hur de anslagsmedel som frigörs genom studieavgifter bör disponeras. Totalt beräknas studieavgifterna frigöra ett utrymme i storleksordningen 500 miljoner kronor per år vid fullt genomslag.

Antalet ansökningar från utländska studenter har ökat mycket kraftigt under de senaste åren, särskilt sökande från tredjeländ. Hanteringen av ansökningarna medför mycket administration och höga kostnader för lärosätena. En stor andel av de sökande visar sig vid en granskning inte vara behöriga för de utbildningar de har sökt. Av dem som antas är det många som till slut inte påbörjar studierna. Regeringen har den 28 maj 2009 uppdragit åt Verket för högskoleservice att i samarbete med statliga universitet och högskolor förbereda verksamheten inför ett införande av dels anmälningsavgifter till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå för sökande från tredjeländ, dels studieavgifter för studerande från tredjeländ vid statliga universitet och högskolor (dnr U2009/3627/UH). Regeringen avser att återkomma i frågan.

1.2.7 Antagningsregler

Regeringen har vidtagit flera åtgärder som syftar till att öka direktövergången från gymnasieskolan till högskolan som antingen redan har börjat gälla eller kommer att börja gälla under de närmaste åren. Urvalsgruppen för högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet avskaffades den 1 januari 2008 och fr.o.m. den 1 januari 2010 gäller nya bestämmelser för urval på grundval av betyg. Bestämmelserna innebär bl.a. att sökande som kompletterat sina betyg i efterhand konkurrerar i en egen urvalsgrupp och att sökande med enbart gymnasiebetyg konkurrerar i en annan.

Elever med betyg från svensk gymnasial utbildning får fr.o.m. höstterminen 2010 tillgodoräkna sig meritpoäng när de söker till högskolan. Meritpoäng ges för fördjupningskurser i ämnena engelska, moderna språk och matematik samt för vissa andra kurser som är relevanta för den sökta utbildningen. Syftet med de nya antagningsreglerna är att sända tydliga signaler till elever i gymnasieskolan om att fördjupning lönar sig. Regeringen har den 11 juni 2009 gett Högskoleverket i uppdrag att, i samråd med Verket för högskoleservice, utreda om det finns förutsättningar för att sökande med betyg från vissa andra utbildningar på gymnasial nivå skulle kunna konkurrera i samma urvalsgrupper och på likvärdiga villkor som sökande med betyg från svensk gymnasial utbildning. Det gäller gymnasiala utbildningar inom Europaskolan (European Baccalaureate), s.k. IB-utbildning (International Baccalaureate), gymnasial utbildning vid Lycée International samt åländsk utbildning på gymnasial nivå. I uppdraget ingår att utreda om det finns förutsättningar att tilldela betyg från dessa utbildningar, meritpoäng på likvärdiga villkor som betyg från svensk gymnasial utbildning. Högskoleverket ska vidare analysera om en eventuell förändring i fråga om betyg från dessa utbildningar skulle medföra att även betyg från utbildning i andra länder eller utbildningssystem ska hantteras på samma sätt. Uppdraget har delvis redovisats den 1 oktober 2009.

1.2.8 Internationalisering

Den globala rörligheten bland studenter har ökat kraftigt de senaste åren. Antalet svenska studenter som studerar utomlands har däremot minskat. Det är enligt regeringen angeläget att denna utveckling bryts. Lärarnas internationella rörlighet är avgörande för internationaliseringen av den högre utbildningen. Enligt regeringens bedömning är det fortsatt angeläget att en större andel av dagens lärare vid svenska universitet och högskolor deltar i utlandsvistelser och utbyte med andra länder. Regeringen önskar särskilt se en ökning av både student- och lärarmobilitet inom ramen för lärarutbildningarna. Det är en stor fördel om de

lärare som kommer att undervisa elever från olika kulturer i framtiden själva har erfarenhet av att leva i ett främmande land.

I propositionen Gränslös kunskap – högskolan i globaliseringens tid (prop. 2008/09:175) presenterade regeringen ett antal insatser som ska bidra till att stärka universitetens och högskolornas internationaliseringsarbete. Regeringen gjorde bl.a. bedömningen att ett nytt stipendieprogram för utbytesstudier i länder utanför Europa bör inrättas och att lärare vid svenska lärosäten bör uppmuntras att delta i lärarutbyten i andra länder. Vidare beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag i propositionen att svenska universitet och högskolor får utfärda gemensamma examina med lärosäten inom landet och utomlands (bet. 2008/09:UbU19, rskr. 2008/09:282).

I årsredovisningarna för 2009 ska universitet och högskolor redogöra särskilt för sitt internationaliseringsarbete, som en uppföljning av den redovisning de lämnade 2006. Regeringen kommer noga att studera dessa redovisningar och därefter överväga om ytterligare insatser är nödvändiga för att möta globaliseringsens utmaningar och främja internationaliseringen av svensk högre utbildning.

1.2.9 Kårobligatoriet avskaffas 2010

Med anledning av propositionen Frihet och inflytande – kårobligatoriets avskaffande har riksdagen fattat beslut om att avskaffa kårobligatoriet fr.o.m. den 1 juli 2010 (prop. 2008/09:154, bet. 2008/09:UbU14, rskr. 2008/09:275.). Studenterna får själva bestämma om de vill tillhöra en sammanslutning. Regeringen har i syfte att underlätta den omställning som många studentsammanslutningar kommer att genomgå med anledning av kårobligatoriets avskaffande fördelat 2,5 mnkr till Sveriges förenade studentkårer för att inrätta en tillfällig stödfunktion. Funktionens syfte är att ge studentsammanslutningarna råd och stöd i de ekonomiska, juridiska och organisatoriska frågor som uppstår vid omställningen från obligatoriskt till frivilligt medlemskap. För att säkerställa en struktur för studenternas medverkan i lärosätets kvalitetsarbete har regeringen bedömt att denna verksamhet bör stödjas med statsbidrag. För andra halvåret 2010 föreslås universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare tillföras 20 mnkr. För 2011 beräknas tillskottet uppgå till 30 mnkr.

1.2.10 Teknikdelegationen och intresset för ingenjörsutbildningar

Sverige har problem med rekryteringen av studerande till ingenjörsutbildningarna. Det finns också stora skillnader mellan kvinnors och mäns intresse för dessa utbildningar. Regeringen har den 24 juli 2008 beslutat att tillsätta en teknikdelegation med uppdraget att bl.a. kartlägga behovet av välutbildad arbetskraft inom matematik, naturvetenskap, teknik och IKT samt att verka för att behovet uppmärksammas i större utsträckning (U 2008:07, dir. 2008:96). Delegationen ska också öka intresset för högskoleutbildning inom dessa områden. Under 2008 och 2009 har delegationen disponerat totalt 28 mnkr. För 2010 föreslår regeringen att ytterligare 12 mnkr anvisas till Teknikdelegationen. Medlen ska användas för att bedriva ett utåtriktat arbete samt för att stödja andra projekt och insatser inom området. Delegationen ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2010.

1.2.11 Utbildning för personer med examen från tredjeland

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2009 att 93,6 mnkr per år avsätts för integrationsinsatser i högskolan under perioden 2009–2011. Insatserna innebär framförallt anordnande av kompletterande högskoleutbildningar. I dag pågår kompletterande utbildningar för ett antal yrkesgrupper, bl.a. lärare, läkare och jurister med examen från tredje land enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning. Det finns enligt regeringen ett stort behov av dessa utbildningar, t.ex. vad avser läkare, därför bör fler kompletterande utbildningar planeras och startas under 2010 samt ytterligare yrkesgrupper beredas plats inom ramen för dessa. Socialstyrelsen är behörig myndighet för prövning av legitimation inom hälso- och sjukvårdsyrken. Normalt har den behöriga myndigheten för ett

reglerat yrke i uppgift att bedöma utländska utbildningar som leder till yrket i fråga. Eftersom gruppen sökande med utbildning från tredjeland är relativt stor jämfört med reglerade yrken inom andra områden, finns det dock skäl att göra avsteg från denna princip och använda Högskoleverkets väl utvecklade bedömningsmetoder som ett stöd i Socialstyrelsens arbete. Som anges i propositionen Gränslös kunskap (prop. 2008/09:175) överväger regeringen behovet av att förtydliga Högskoleverkets uppgift att bedöma utbildningar enligt förordningen (2007:1293) med instruktion för Högskoleverket i detta avseende och behovet av ökade resurser till verket för denna uppgift.

1.2.12 Jämställdhet i högskolan

Regeringen anser att det finns behov av en nationell kraftsamling för att öka jämställdheten inom högskolan. Den 29 januari 2009 beslutade regeringen att inrätta en delegation för jämställdhet i högskolan (U 2008:08, dir. 2009:7). Delegationen ska stödja insatser och föreslå åtgärder som främjar jämställdhet i högskolan. Uppdraget ska redovisas slutligt den 1 januari 2011. Delegationen får för 2009 disponera högst 30 mnkr för att genomföra uppdraget. Under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet avser regeringen att för 2010 tillföra delegationen ytterligare 30 mnkr.

1.2.13 Lärarutbildning

Regeringen betonar behovet av en förbättrad lärarutbildning och hänvisar bl.a. till att Högskoleverket i flera rapporter har visat på allvarliga kvalitetsbrister i lärarutbildningen. En särskild utredare (dir. 2007:103) lämnade i december 2008 förslag till en ny lärarutbildning i betänkandet En hållbar lärarutbildning (SOU 2008:109). Utredningen om utbildning till yrkeslärare överlämnade samtidigt sitt betänkande Yrkeskunskande – en likvärdig sökväg till lärarutbildning mot yrkesämnena (SOU 2008:112) till regeringen. Betänkandena har remissbehandlats och en proposition om en ny lärarutbildning väntas i slutet av 2009.

För att stärka lärares kompetens lanserade regeringen 2007 det s.k. lärarlyftet. Satsningen avser fortbildning av lärare och ska enligt regeringens avsikt omfatta drygt 2,9 mdkr under perioden 2007-2010. Fortbildningen ska främst inriktas på att stärka lärares ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kompetens. Den ska genomföras av universitet och högskolor och vara poänggivande. När det gäller jämställdhet anser regeringen att det finns ett antal främjandeåtgärder som bör genomföras och vidareutvecklas vid universitet och högskolor. Utvecklingen kommer att följas noga.

1.3 Ersättningsbelopp 2010

Föreslagna ersättningsbelopp inklusive pris- och löneomräkning för år 2010 är följande:

Utbildningsområde	Per helårsstudent (kr)	Per helårsprestation (kr)
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	21 565	18 929
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	49 532	41 771
Vård	52 659	45 609
Medicinskt	58 845	71 577
Undervisning	34 374	40 483
Övrigt	39 779	32 314

2 Lokala utgångspunkter

2.1 Mål och strategier för Uppsala universitet

Den 22 april 2008 fattade konsistoriet beslut om att fastställa nya Mål och strategier för Uppsala universitet. I detta övergripande policydokument presenterar universitetet sina grundläggande värderingar, mål och strategier. Där anges en gemensam riktning och dokumentet kan utgöra en grund för mål- och strategiarbetet inom universitetets olika delar och kan användas i planeringen på alla nivåer inom verksamheten. I konsistoriets verksamhetsplan för 2010 utgör Mål och strategier för Uppsala universitet grunden för de uppdrag som lämnas tillsammans med det nationella regelverket för högskolan, regeringens prioriteringar och förslag om anslag i budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) samt kända respektive förväntade beslut i regleringsbrev.

I inledningen till Mål och strategier för Uppsala universitet anges att universitetet ska

- bedriva forskning och utbildning av högsta kvalitet
- upptäcka och sprida ny kunskap och samtidigt förvalta sitt arv som bildningsbas, kulturmiljö och traditionsbärare
- värna forskningens frihet samt forskningens och utbildningens oskiljbarhet
- erbjuda miljöer där studenterna utvecklas till kunniga, kritiskt tänkande, kreativa och ansvars-kännande individer och uppmuntra studenternas aktiva arbete och engagemang inom föreningar, kårer och studentnationer
- ha en aktiv roll i det globala samhället och därmed främja utveckling och innovation
- vara vidsynt och förändringsbenäget inom alla sina verksamheter
- arbeta för jämlikhet, jämställdhet och mångfald samt öppenhet mot olika kulturer
- erbjuda förutsättningar för ett gott ledarskap och goda arbetsmiljöer för alla medarbetare och studenter
- tillhandahålla väl fungerande stödfunktioner för forskning, utbildning och kontakter med det omgivande samhället
- stärka sin position som ett världsledande universitet och bidra till en bättre värld.

Vidare finns fyra fokusområden med tillhörande mål och strategier. Dessa är "Ett universitet för framstående forskning", "Ett universitet för förstklassig utbildning", "Ett universitet i samhället" och "En universitetsmiljö i utveckling". I några fall överlappar områdena varandra, vilket är naturligt i en verksamhet där alla insatser i universitetets olika delar bör sträva mot samma gemensamma övergripande mål.

Det finns dessutom ett antal förutsättningar för nämnder och styrelser som fastställts i form av regler, riktlinjer eller policydokument. Dessa finns angivna i kapitel 3 i denna verksamhetsplan.

2.2 Anslagstilldelning

De allmänna förutsättningarna för budgetarbetet inför 2010 ges i regeringens budgetproposition och i propositionen Ett lyft för forskning och innovation. I propositionerna lämnas regeringens förslag till riksdagen. Konsistoriets beslut i det följande fattas under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag i nämnda propositioner. För anslagen till Uppsala universitet föreslås en pris- och löneomräk-

ning om 3,35 % vilket ger en sammantagen ökning av anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå på ca 42,5 mnkr. För forskning och utbildning på forskarnivå innebär pris- och löneomräkningen en ökning av anslaget med ca 46,6 mnkr för 2010.

För Uppsala universitet innebär detta följande medelstilleddning för år 2010:

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå:

	Anslag (tkr)
Takbelopp *	1 385 713
Särskilda åtaganden	
– Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 772
– Internationell lärarfortbildning	8 290
– Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 270
Summa:	1 398 045

* Det belopp som den högsta sammanlagda ersättningen för helårsstudenter och helårsprestationer uppgår till.

För forskning och utbildning på forskarnivå:

	Anslag (tkr)
Basresurs	1 624 749
Nationellt centrum för kvinnofrid	25 463
Summa:	1 650 212

Därutöver erhåller universitetet ersättning för medicinsk klinisk utbildning och forskning (s.k. ALF-medel) om 251 238 tkr.

Med nu kända uppgifter om arbetsgivaravgiften och en beräkning av kostnader för de kollektivavtal som sluts om pensioner, pensionsersättningar, grupplivförsäkringar och personskadeförsäkringar görs prognosen att lönebikostnaderna, LBK, kommer att uppgå till 48,5 %. Rektor ges i uppdrag att vid behov slutligt fastställa LBK.

2.3 Ett universitet för framstående forskning

2.3.1 Mål och strategier

Universitetet slår vakt om det förutsättningslösa kunskapssökandet. Forskningen bidrar till mänsklighetens kunskapsuppbyggande och till den globala utvecklingen. Det ligger i kunskapssökandets natur att man inte i förväg kan veta vilka vägar som är framkomliga. Universitetet ställer inte krav på omedelbara resultat utan är uthålligt i sin forskning. Forskningen förnyar också universitetet. Den ger förutsättningar för utbildning av hög kvalitet i nära samband med forskningen. Genom samarbeten mellan fakulteter och ämnen kan forskarmiljöer med unik profil och stor konkurrenskraft skapas. Forskarmiljöer med en blandning av kvinnor och män med olika bakgrunder och i olika åldrar ökar förutsättningarna för framgång.

Mål

- Uppsala universitet ska bedriva god, livskraftig och nydanande forskning.
- All forskning ska ge viktiga bidrag till kunskapsuppbyggandet i världen.
- En stor del av forskningen ska vara världsledande.
- Forskningens oberoende ska värnas och god forskningssed upprätthållas.

2.3.2 Fördelning av anslag

Anslaget som avser forskning och utbildning på forskarnivå var tidigare uppdelat på ett antal anslagsposter. Det fanns bl.a. en anslagspost för vart och ett av vetenskapsområdena, en för lokalhyror m.m., en för Kollegiet för samhällsforskning (SCAS) och en för Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). I budgetpropositionen för 2008 fanns en anslagspost Övriga forskningsmedel som innehöll dels den tidigare posten Ersättning för lokalhyror m.m. dels de nya medel som universitetet tilldelades. I budgetpropositionen för 2009 angavs en basresurs som innehöll anslagen till vetenskapsområdena, SCAS och Övriga forskningsmedel. I budgetpropositionen för 2010 anges basresursen på samma sätt som för 2009. Lärosätena beslutar om hur anslagsposten Basresurs ska disponeras. Konsistoriet gör följande överväganden inför beslutet om fördelning av anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå.

Basresursen fördelas till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden på grundval av tidigare års fördelning. De belopp som fördelades via de tidigare anslagsposterna till vetenskapsområdena och ersättning för lokalhyror samt fördelningen av den förstärkning av anslaget som universitetet tilldelades 2009 ligger till grund för beräkningen av anslag till respektive område/fakultet inklusive pris- och löneomräkningen om 3,35 %. Anslaget till SCAS har pris- och löneomräknats i förhållande till det fördelade beloppet 2009.

Ställningstaganden för dispositionen av de föreslagna utökade anslagen i budgetpropositionen görs under avsnitt 2.3.4 och 4.1-5.

Anslag till forskning och utbildning på forskarnivå

Områdesnämnd /fakultetsnämnd/övriga	Ersättningsbelopp exkl. hyra o el (tkr)	Hyra och el m.m. (tkr)	Totalt (tkr)
Humanistisk-samhällsvetenskapliga	459 236	36 886	496 122
Medicinsk-farmaceutiska	312 411	52 136	364 547
Teknisk-naturvetenskapliga	508 236	117 510	625 746
Utbildningsvetenskapliga	12 018	3 058	15 076
EU-satsning			10 325
Arbetsmiljöområdet			300
För senare fördelning			8 706
Kostn f inredn/utrustn m.m. (sid.64)		38 750	38 750
Inventering tillgänglighet (sid. 60)		1 000	1 000
SCAS			16 202
NCK			25 438
Rektors strategiska			48 000
Summa	1 277 479	249 340	1 650 212

Beräkningen av anslaget framgår av bilaga 10.

2.3.3 Professorsprogram för 2010-2012

Av konsistoriets beslut 2000-09-25 angående rekrytering av professorer via ledigkungsörande framgår att fakulteterna ska planera över flera år för anställning av professorer. Sådana professorsprogram (program för lärostolar) ska ha en koppling till rekryteringsmålen för kvinnliga professorer. Konsistoriet tar ställning till dessa professorsprogram i universitetets verksamhetsplan. Enstaka avvikelser från programmen får beslutas av rektor.

Nedanstående professorsprogram ska gälla för tiden 2010–2012.

Humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden

Samhällsvetenskapliga fakulteten

– under 2010/12

Sociologi
 Psykologi, inriktning ej fastställd
 Freds- och konfliktforskning
 Företagsekonomi, ssk marknadsföring
 Kulturgeograf

– under 2011/13

Teologiska fakulteten

– under 2011

Religionssociologi

Juridiska fakulteten

– under 2010

Inga rekryteringar av professorer är planerade att inledas.

Historisk-filosofiska fakulteten

– under 2010

Kördirigering, (förändrad anställningsform)
 Idé- och lärdoms historia
 Biblioteks- och informationsvetenskap
 Etnologi

Språkvetenskapliga fakulteten

– under 2010

Tyska
 Engelska med inriktning mot engelskspråkig litteratur
 Grekiska särskilt bysantinsk grekiska

Medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden

– under 2010	PET med klinisk inriktning/öl Klinisk kemi/öl Virologi, ssk molekylär virologi* Medicinsk radiofysik Medicinsk molekylär bakteriologi**
– under 2011	Kirurgi/öl, eventuellt med inriktning Klinisk virologi/öl**
– under 2012	Dermatologi/öl Hematologi/öl** Njurmedicin/öl**

*Tidigareläggning av utlysning av befintlig professur

**Förutsatt att finansiering finns

Teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden

– under 2010	Zoologisk utvecklingsbiologi Industriell teknik Akvatisk klimatologi Organisk kemi Trådlösa sensornätverk Fasta jordens fysik
--------------	--

Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

– under 2010	Utbildnings- och kultursociologi
--------------	----------------------------------

2.3.4 Strategiska satsningar**Rektors strategiska medel**

I verksamhetsplanen för 1998 beslutade konsistoriet att en budgetpost skulle avsättas till rektors förfogande för särskilda satsningar i huvudsak inom forskning och forskarutbildning (numera utbildning på forskarnivå). Budgetposten skulle byggas upp successivt med 5 mnkr per år under sex år. I ett kompletterande beslut 2004 ökades omfattningen på budgetposten med 3 mnkr årligen under tre år och områdesnämnderna fick samtidigt i uppdrag att avsätta 1 mnkr/år under tre år för medfinansiering av de strategiska insatserna. Under 2008 och 2009 ökades de strategiska medlen med ytterligare 3 mnkr centralt och med 1 mnkr per områdesnämnd. Inför 2007 uppdrogs också åt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden att inleda uppbyggnaden av ett strategiskt utrymme och avsätta 300 tkr/år under tre år. 2010 utökas rektors strategiska medel med 3 mnkr och var och en av de tre områdesnämnderna ska avsätta ytterligare 1 mnkr samt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden ytterligare 300 tkr för medfinansiering. Den ackumulerade totala avsättningen för 2010 är därmed 48 mnkr från anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå. T.o.m. 2008 finansierades merparten av rektors strategiska medel via gemensamma funktioner genom en procentuell overhead på institutionernas lönesumma. Utöver rektors strategiska medel om 48 mnkr tillkommer sammantaget 18 mnkr för medfinansiering från de tre områdesnämnderna och 1,2 mnkr från den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Kvalitet och förnyelse

Under hösten 2006 inleddes en utvärdering av all forskning vid universitetet under benämningen Kvalitet och förnyelse 2007 - KoF07. Denna utvärdering utgjorde ett värdefullt underlag inför arbetet med konsistorens verksamhetsplan för 2008. KoF07 låg också till grund för universitetets prioriteringar i de forsknings- och utbildningsstrategier för perioden 2009-2012 som lämnades till regeringen i december 2007. Detsamma gäller för det budgetunderlag för perioden 2009-2011 som lämnades till regeringen i februari 2008. Utvärderingen hade också betydelse i arbetet med att ta fram nya Mål och strategier för Uppsala universitet. Detta samlade underlag är avsett att ge universitetsledning, områdesnämnder, fakultetsnämnder och institutioner stöd i deras strategiska arbete och prioriteringar inför de närmast kommande åren. Genom KoF07 kunde starka miljöer identifieras och ges möjlighet att bli ännu starkare genom olika insatser. På samma sätt kunde strategiskt viktiga områden med mindre framstående forskningsmiljöer lyftas fram och stimuleras för att bli starkare. I andra fall kunde resultaten ge underlag för omprövning och eventuell avveckling av verksamhet. En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att identifiera starka miljöer för forskning och nyskapande samverkan med hjälp av kvalitetsbedömningar och ge uthålligt stöd till dessa miljöer*. Universitetet planerar att 2011 genomföra en ny övergripande forskningsutvärdering.

Satsningar 2008

2008 fick Uppsala universitet en förstärkning av anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå om ca 74,8 mnkr. Dessa har huvudsakligen disponerats för insatser för att stärka kvalitet och för förnyelse i form av anställningar. Rektorer beslutade 2008-01-29 om fördelning av 35 mnkr av tillskottet av forskningsanslag fr.o.m. 2008 för satsningar med utgångspunkt i resultaten i KoF07 (UFV 2007/1989) under perioden 2008-2010. Vidare har vetenskapsområdena och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden att förfoga över resterande ca 40 mnkr av utökningen av universitetets forskningsanslag 2008 med samma utgångspunkt under samma treårsperiod. Dessa strategiska satsningar inom forskningen och utbildningen på forskarnivå bygger på att det vid universitetet finns och ska finnas en bred forskningsbas som i sin tur är en förutsättning för spetsinsatser för excellens. I Mål och strategier för Uppsala universitet finns en strategi *att utnyttja och vidareutveckla spets, bredd och mångfald inom universitetet och stimulera samverkan över ämnes- och fakultetsgränser*.

Satsningar 2009 som kvarstår

2009 förstärktes forskningsanslaget med ytterligare 101,2 mnkr som fördelades på olika insatser för att bidra till kvalitet och förnyelse inom forskning och utbildning på forskarnivå. Satsningar som kvarstår samt uppräknade med pris- och löneomräkning är följande.

10,3 mnkr avsätts för att universitetet ska förbättra sina möjligheter att framgångsrikt konkurrera om medel från EU. Satsningen syftar till att långsiktigt generellt höja Uppsala universitets engagemang inom EU avseende forskningspolitik och att skapa förbättrade förutsättningar för universitetets forskare att beviljas EU-medel.

För Uppsala konflikt-databas anvisas områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap 3,1 mnkr. För forskning inom något eller några av områdena genomik och proteomik, neurologiska sjukdomar samt antibiotikaresistens anvisas områdesnämnden för medicin och farmaci 3,1 mnkr. För forskning inom energiområdet anvisas områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 4,1 mnkr. För att förstärka den ämnesdidaktiska forskningsbasen i lärarutbildningen anvisas den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden 3,1 mnkr.

Områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden anvisas härutöver fr.o.m. 2009 medel enligt följande för strategiska satsningar på områdesnivå: områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap 10 mnkr, områdesnämnden för medicin och farmaci 6,4 mnkr och områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 10,6 mnkr. Den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden kan för detta ändamål nyttja delar av de ovan nämnda medlen om 1 mnkr.

För en satsning på befordrade professorer, doktorander och tvååriga postdoktorala anställningar avsattes 2009 totalt 40 mnkr som fördelades på områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden enligt följande: områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap 15 mnkr, områdesnämnden för medicin och farmaci 9,5 mnkr, områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 15,8 mnkr samt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden 1 mnkr. Nämnderna hade att inom detta utrymme att beakta dels att ge mer forskningstid för befordrade professorer m.fl., dels en kommande maximinivå om ett år för utbildningsbidrag i en utbildning som leder till doktorsexamen (kombinationen utbildningsbidrag/doktorandanställning), dels vid behov en bibehållen eller ökad dimensionering av utbildningen på forskarnivå och dels en satsning på tvååriga postdoktorala anställningar. Avvägningen mellan dessa insatser görs av respektive vetenskapsområde/fakultet och kan komma att variera mellan kommande år.

Satsningar 2010

2010 utökas anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå med 41 496 tkr med direkta medel och 697 tkr som resultat av nationell omfördelning exklusive de 59,4 mnkr som är avsedda för strategiska forskningsområden. Av de medel som avser strategiska forskningsområden ska 18 840 tkr överföras till lärosäten som deltar i samarbeten där Uppsala universitet är huvudsökande.

En revidering av riktlinjerna för utbildning på forskarnivå pågår bl.a. avseende finansiering av studiestödet med den långsiktiga inriktningen att högst ett år av en utbildning som leder till doktorsexamen ska finansieras med utbildningsbidrag, dvs. i normalfallet doktorandanställning när tre års nettostudietid återstår enligt doktorandens individuella studieplan för kombinationen utbildningsbidrag/doktorandanställning (undantaget för stipendier eller annan finansiering). Denna förändring aviserades redan i universitetets verksamhetsplan för 2009. De nya riktlinjerna ska gälla för de som antas fr.o.m. den 1 juli 2010.

En god och modern infrastruktur bidrar till universitetets kvalitet och förnyelse. De under 2009 inledda särskilda satsningarna på befordrade professorer, doktorander och tvååriga postdoktorala anställningar behöver i olika utsträckning kompletteras med infrastruktur.

För att ytterligare förstärka satsningen fr.o.m. 2009 på befordrade professorer, doktorander och tvååriga postdoktorala anställningar samt tillkommande för 2010 för investeringar i infrastruktur för forskning fördelas ytterligare 42,2 mnkr till nämnderna enligt följande. Områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap 15,5 mnkr, områdesnämnden för medicin och farmaci 9,8 mnkr, områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 16,4 mnkr samt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden 500 tkr.

Inom ramen för denna utökning kan nämnderna utifrån sina behov mellan ovanstående insatser med beaktande av de nya riktlinjerna avseende doktorandanställningar. Totalt blir fördelningen till dessa ändamål följande: områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap 30,5 mnkr, områdesnämnden för medicin och farmaci 19,3 mnkr, områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 32,2 mnkr samt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden 1,5 mnkr.

Strategiska forskningsområden 2010

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation presenterades ett nytt inslag i svensk forskningsfinansiering, s.k. strategiska forskningsområden, som syftar till att bygga upp forskningsmiljöer av världsklass på ett antal områden som är viktiga för det svenska samhället eller den svenska industrin. Medlen ska möjliggöra för lärosätena att bygga upp forskningscentra av mycket hög internationell kvalitet. Totalt tillförs landets lärosäten 1,8 mdkr till sådana strategiska satsningar t.o.m. 2012.

I Mål och strategier för Uppsala universitet finns dels en strategi *att stärka forskning av strategisk betydelse genom aktiva rekryteringar*, dels en strategi *att stimulera forskningssamarbeten med internationellt framstående universitet och forskargrupper*.

För 2010 tillförs anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå 59,4 mnkr som är avsedda för strategiska forskningsområden. Av dessa medel ska 18 840 tkr överföras till lärosäten som deltar i samarbeten

där Uppsala universitet är huvudsökande. Från Lunds universitet tillkommer 7 mnkr för tre strategiska forskningsområden där Uppsala universitet är medsökande. De medel som anvisas i anslaget till Uppsala universitet fördelas till respektive ansvarig områdesnämnd.

Konsistoriet uppdrar åt rektor att besluta om riktlinjer för organisation kring de aktuella strategiska forskningsområden där Uppsala universitet är huvudsökande och för den uppföljning som ska genomföras av insatserna inom ramen för respektive strategiskt forskningsområde.

Nedan anges för 2010 de strategiska forskningsområden där Uppsala universitet medverkar, fördelningen mellan samverkande lärosäten, belopp per lärosäte, belopp totalt och den områdesnämnd till vilken konsistoriet fördelar medel.

Område	Medverkande lärosäten och andel	Belopp per lärosäte	Belopp totalt	Områdesnämnd
Cancer	UU 50%	2,8 mnkr	5,6 mnkr	Med-Farm
	UmU 40%	2,24 mnkr		
	SU 5%	0,28 mnkr		
	KTH 5%	0,28 mnkr		
Energi	UU 36%	5,33 mnkr	14,8 mnkr	Tek-Nat
	KTH 48%	7,1 mnkr		
	SLU 10%	1,48 mnkr		
	LU 6%	0,88 mnkr		
E-vetenskap	UU 45%	4,5 mnkr	10 mnkr	Tek-Nat
	LU 35%	3,5 mnkr		
	UmU 20%	2 mnkr		
Molekylär biovetenskap	UU 100%	15 mnkr	15 mnkr	Med-Farm
Politiskt viktiga regioner – Ryssland	UU 100%	6 mnkr	6 mnkr	Hum-Sam
Säkerhet och krisberedskap	UU 64,4%	1,93 mnkr	3 mnkr	Tek-Nat
	KaU 17,8%	0,53 mnkr		
	FH 17,8	0,53 mnkr		
Vårdforskning	UU 100%	5 mnkr	5 mnkr	Med-Farm
Diabetes	LU 70%	5,6 mnkr	8 mnkr	Med-Farm
	UU 30%	2,4 mnkr		
Epidemiologi	LU 60%	3,6 mnkr	6 mnkr	Med-Farm
	UU 40%	2,4 mnkr		
Stamceller och regenerativ medicin	LU 80%	8,8 mnkr	11 mnkr	Med-Farm
	UU 20%	2,2 mnkr		

UU = Uppsala universitet, LU = Lunds universitet, UmU = Umeå universitet, KTH = Kungl. Tekniska högskolan, KaU = Karlstads universitet, FH = Försvarshögskolan, SLU = Sveriges lantbruksuniversitet

2.3.5 Centrumbildningar

Centrum för genusvetenskap

Centrum för genusvetenskap bedriver utbildning och forskning i genusvetenskap samt initierar och stimulerar till samarbete i genusvetenskapliga frågor inom universitetet. Utbildningen och forskningen omfattar både biologiska och sociala perspektiv på kön.

Centrum är organisatoriskt underställt områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap men samverkar med samtliga områdesnämnder, fakultetsnämnder och berörda institutioner och finansieras därmed gemensamt av dessa. Konsistoriet beslutar att fortsatt gemensam finansiering av centrum ska ske genom att områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap avsätter 2 890 tkr och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden 57 tkr för forskning vid centrum för genusvetenskap. Områdesnämnderna för medicin och farmaci respektive teknik och naturvetenskap avsätter vardera 114 tkr och bidrar därutöver med vardera 451 tkr för att finansiera projekt inom det egna området i anslutning till centrumets verksamhet. Områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap ska även anvisa minst 1 mnkr för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid centrum för genusvetenskap.

Uppsala Centrum för hållbar utveckling

Uppsala Centrum för hållbar utveckling (UCSD) är ett samarbete mellan Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. UCSD ska vara en katalysator för forskning och undervisning om hållbar utveckling inom Uppsalas båda universitet samt en mötesplats för studenter och forskare. UCSD ska bidra till en ökad samverkan inom området hållbar utveckling, i ett globalt, regionalt och lokalt perspektiv.

UCSD är organisatoriskt underställt områdesnämnden för naturvetenskap och teknik men samverkar med samtliga områdesnämnder. Konsistoriet beslutar att fortsatt gemensam finansiering av centrum ska ske genom att områdesnämnden för teknik och naturvetenskap, områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap samt områdesnämnden för medicin och farmaci vardera avsätter 150 tkr och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden avsätter 30 tkr för verksamheten vid UCSD. Centret tillförs därutöver 500 tkr genom rektors strategiska medel ytterligare ett år för fortsatt finansiering av ett doktorandforum. UCSD ansvarar därutöver för programmet för miljö- och utvecklingsstudier samt Östersjöregionens utveckling.

2.3.6 Utbildning på forskarnivå

Mål och strategier

Uppsala universitets bredd och spets och mångfalden av internationella forskningssamarbeten skapar förutsättningar för en förstklassig utbildning på forskarnivå. Universitetets doktorander är framtidens nyckelpersoner inom universitet och högskolor, offentlig förvaltning och näringsliv. De bidrar i väsentlig grad till universitetets forskning och är betydelsefulla representanter för dess verksamhet.

Mål

- Utbildningen på forskarnivå och de avhandlingar som läggs fram vid Uppsala universitet ska hålla en internationellt hög kvalitet.
- Utbildningen ska ge vetenskaplig kompetens och djup förståelse av forskarutbildningsämnet.
- Utbildningen ska ge högskolepedagogisk kompetens samt generella färdigheter och kunskaper som är attraktiva i yrkeslivet.
- Utbildningen ska vara ett attraktivt karriärval.

Kvalitetsarbete inom utbildning på forskarnivå

För studerande på forskarnivå har senare års förändringar i högskoleförordningen syftat till kvalitetsförstärkningar. Således skärptes handledningskraven genom att minst två handledare ska utses för varje doktorand och att minst en av handledarna ska ha genomgått utbildning för handledare. Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper. I Mål och strategier för Uppsala universitet anges som en strategi *att ge doktoranderna utbildning i högskolepedagogik samt möjlighet att undervisa på grundnivå och avancerad nivå*. Konsistoriet har anvisat medel för den pedagogiska utbildningen och ser det som särskilt viktigt att doktorander som ska undervisa ges möjlighet att genomgå pedagogisk utbildning.

En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att erbjuda lärarledda doktorandkurser, god handledning samt möjliggöra för handledarna att vidareutbilda sig*. En genomgång av tillgången på utbildade handledare visar att tillgången på utbildade handledare är tillfredsställande inom flertalet ämnesområden. I de fall inventeringen visat på brister har riktade utbildningsinsatser kommit till stånd.

Ytterligare en strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att ge nya doktorander god introduktion till arbetsplatsen och studierna samt skapa trygga anställningar*. I verksamhetsplanen för 2009 aviserades en strategisk satsning för kvalitet som syftade till att ge fler doktorander doktorandanställning och tillkommande forskningsmedel fördelades till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden bl.a. för denna insats. I denna verksamhetsplan fördelas ytterligare medel för att säkerställa att doktorander med utbildningsbidrag kan föras över till doktorandanställning när de enligt den individuella studieplanen har tre års nettostudietid kvar till examen. Samtidigt fortsätter arbetet att ge alla doktorander en god introduktion i forskarutbildningen samt en transparent och rättssäker antagning.

Som ett led i universitetets kvalitetsarbete med fokus på utbildning på forskarnivå har enheten för kvalitet och utvärdering vid planeringsavdelningen genomfört en omfattande enkät till doktoranderna. Enkäten är en uppföljning av en tidigare studie som genomfördes under 2002 och belyser ett brett perspektiv av frågeställningar från handledning och kursutbud till arbetsmiljö och framtidstro. En studie med rubriken "Doktorander som är kvinnor" har också genomförts i samarbete med SLU. Studierna utgör ett kunskapsunderlag som belyser tillståndet inom utbildningen på forskarnivå. På flera viktiga punkter är resultaten goda:

- Tre fjärdedelar (74%) instämmer i ganska eller i hög grad i att de är mycket nöjda med sin forskarutbildning
- Tre fjärdedelar (75%) instämmer i att handledningen har fungerat bra under det senaste året
- Möjligheten att arbeta så pass självständigt som man anser önskvärt (79% nöjda eller mycket nöjda)
- Stort förtroende för handledaren (80% instämmer i ganska eller hög grad)
- Balans mellan krav och stöd från handledare (73% instämmer i ganska eller hög grad)
- Handledarens intresse för avhandlingsämnet (73% nöjda eller mycket nöjda)
- De som har undervisat värderar sina erfarenheter av detta som värdefulla (93% ganska eller mycket värdefulla)

Vid ett stort universitet finns både bättre och sämre miljöer. Doktorandstudien ger också underlag för utvecklingsarbete på alla nivåer och visar vilka riktade förbättringsinsatser som behövs. Tydliga skillnader i jämförelse med resultaten 2002 finns främst när det gäller andelen doktorander som har en biträdande handledare (2008:96%, 2002:64%) samt andelen som anger att den individuella studieplanen följs upp årligen (2008: 80%, 2002:67%).

Under senare delen av 2009 har också en översyn av universitetets "Riktlinjer för utbildning på forskarnivå" påbörjats. Resultaten från de genomförda studierna kommer att användas som underlag. Särskilt fokus kommer att ligga på försörjningsfrågorna med målsättningen att öka andelen doktorander som har anställning. Ett ökat inslag av internationellt rekryterade doktorander aktualiserar behovet av förbättrad intro-

duktion på arbetsplatsen och flerspråkig information om villkor och regler, inte minst i sammanhang som berör rättssäkerheten för personer som inte är bekanta med svenska förhållanden.

2.4 Ett universitet för förstklassig utbildning

2.4.1 Mål och strategier

Utbildningen vid Uppsala universitet kännetecknas av vetenskaplighet, kritiskt tänkande och professionalitet samt progression och samverkan mellan utbildningsnivåerna. Uppsala universitet erbjuder genom sin bredd och spets förstklassig och gränsöverskridande utbildning. Genom nationella och internationella allianser utvecklas spetsutbildningar ytterligare. En internationell studiemiljö bidrar till hög kvalitet och öppenhet och stärker universitetets möjligheter att bidra till den globala välfärden. Uppsala universitet har undervisning i ett stort antal språk och svenska och engelska som fungerande arbetspråk. Utbildningen vid Uppsala universitet berikas av en aktiv kultur- och bildningsmiljö. Studenterna ges möjlighet till vidgade perspektiv, personlig utveckling och bildning genom en tradition av studentengagemang inom nationer, kårer och föreningar. Studenterna förbereds för att bidra till samhället och en hållbar utveckling samt för ett framtida arbetsliv.

Utbildningsutbudet förnyas i takt med förändrade behov i samhället. Utbildningen utvecklas av ny forskning och nya undervisningsformer. Den riktar både till unga studenter och till personer med yrkeserfarenhet som vill vidareutbilda sig. Kontakter och samtal mellan lärare och studenter är viktiga för att nå framgång i lärande och undervisning. Stor vikt läggs vid lärarnas pedagogiska kompetens och att studenterna får möta professorer tidigt i utbildningen.

Mål

- Utbildningen vid Uppsala universitet ska utvecklas i nära samband med forskningen och hålla en internationellt hög kvalitet.
- Utbildningen ska främja självständigt och kritiskt tänkande, personlig utveckling samt ett starkt studentengagemang.
- Universitetets utbildningsutbud ska vara attraktivt för studenter oavsett kön, sexuell läggning, social bakgrund, etnisk bakgrund, funktionshinder och ålder.
- Utbildningen ska ge kunskaper och färdigheter som gör studenterna väl förberedda för arbetslivet och fortsatta studier i Sverige och utomlands.
- Utbildningen ska ge kunskaper och färdigheter som gör studenterna eftertraktade på arbetsmarknaden.
- Utvecklingen av utbildningar på avancerad nivå för den internationella utbildningsmarknaden ska särskilt betonas.
- Uppsala universitets studenter ska känna sig stolta och nöjda med sin utbildning.

2.4.2 Strategiska satsningar inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Inledning

Uppsala universitet ska erbjuda utbildningar som står sig väl i den internationella konkurrensen. En rad insatser bör göras som syftar till att öka kvaliteten i utbildningen och förstärka utbildningsmiljön för studenter och lärare. De flesta av dessa insatser bygger vidare på och anknyter till tidigare års satsningar.

2008 tillfördes universitetet 19,6 mnkr i kvalitetsförstärkning. Konsistoriet angav i verksamhetsplanen för 2008 att dessa medel i första hand borde disponeras bl.a. för ökad kontakt mellan lärare och studenter både på grundnivå och avancerad nivå. Behoven och prioriteringarna skiljer sig åt mellan vetenskapsområdena/

fakulteterna. Arbete med denna inriktning pågår inom hela universitetet men på olika sätt. Konsistoriet anser att det är angeläget att det även kommande år genomförs fortsatta insatser med denna inriktning. Det är viktigt att diskussionen och utvecklingsarbetet hålls levande på fakultets- och institutionsnivå. En pedagogisk diskussion kring undervisningsformer som ökar kontaktytorna och ger struktur åt inläsningsarbetet är särskilt angelägen. Studenternas tid med lärare är en prioriterad fråga inom universitetet.

Med utgångspunkt från Uppsala universitets särskilda förutsättningar som ett internationellt forskningsuniversitet men också med hänvisning till universitetets roll och ansvar inom den högre utbildningen såväl regionalt som nationellt och internationellt ska följande prioriteras:

- utbildning på avancerad nivå
- pedagogisk utveckling
- internationalisering
- utbildning för hållbar utveckling
- studie- och yrkesvägledning
- utbildningarnas användbarhet och arbetslivsanknytning
- studentmedverkan
- breddad rekrytering
- utbildning för kompetensutveckling

Med utgångspunkt från dessa förutsättningar beslutar konsistoriet följande.

Utbildning på avancerad nivå

Den pågående Bologna-processen och nödvändigheten att profilera och kraftsamla inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har intensifierat diskussionerna om utbildningens kvalitet och internationalisering. Kvalificerade lärarinsatser och ett omfattande examensarbete innebär att utbildningar på avancerad nivå bedöms bli betydligt dyrare än utbildningar på grundnivå. Inom ramen för universitetets arbete med Bologna-processen och implementeringen av den nya utbildnings- och examensstrukturen har utveckling av masterutbildningar i samverkan med utländska universitet startat. Detta bidrar till ytterligare en kostnadsökning. Av dessa skäl är det angeläget med en förstärkning av resurser för att universitetet på ett rimligt sätt ska kunna bli en aktör på den internationella arenan. Konsistoriet har under de senaste åren beslutat att områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden ska avsätta medel som extra stöd till utbildning på avancerad nivå. För 2010 beslutar konsistoriet att totalt 11,3 mnkr ska avsättas för detta ändamål. Medlen anvisas inom ramen för uppdragen till nämnderna (se avsnitt 4.1-4.4).

Pedagogisk utveckling

En aktiv satsning på pedagogisk utveckling är en kvalitetsfråga för utbildningen. I dag sker denna utveckling inom alla delar av universitetet. Institutioner, fakulteter och centrala enheter bidrar med olika delar av det pedagogiska utvecklingsarbetet. En god utbildning som präglas av modern pedagogik och didaktik ska erbjudas Uppsalas studenter. Som ett led i detta arbete har universitetets pedagogiska policyprogram vidareutvecklats och reviderats. Rektor fastställde detta 2008-05-06 (UFV 2007/670). Till detta kommer att en strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att utveckla pedagogik och examinationsformer samt säkerställa att alla lärare har pedagogisk utbildning.*

Bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) som avser utbildning fr.o.m. den 1 juli 2007 ställer större krav än tidigare på framtidens universitet och framtidens lärare. Planering och genomförande av

kurser med hänsyn tagen till bl.a. förväntade studieresultat, s.k. learning outcomes, och användbarhet kräver en kontinuerlig pedagogisk fortbildning av universitetets lärare. Den ökade mångfalden i studentgruppen och de nya utbildningarna på avancerad nivå ställer också ökade krav på lärarna. I högskoleförordningen anges att handledare inom utbildning på forskarnivå ska ha särskild handledarutbildning. Kravet på obligatorisk pedagogisk utbildning för de doktorander som undervisar inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökar också behovet av platser inom de pedagogiska kurserna (se även avsnitt 2.3.6).

Vidare bidrar bestämmelsen i högskoleförordningen att det ska krävas pedagogisk utbildning för anställning som adjunkt och lektor till behovet av att tillhandahålla sådan utbildning. I det nyligen beslutade pedagogiska programmet anges som krav för anställning som adjunkt, lektor och professor tio veckors högskolepedagogisk utbildning och för doktorander med undervisning fem veckor. Till detta kommer att några vetenskapsområden har fastställt krav på grundläggande högskolepedagogisk utbildning för erhållande av docentur. Förändringarna i utbildnings- och examensstrukturen fr.o.m. andra halvåret 2007 innebär vidare att fler studenter kommer att utföra självständiga arbeten på såväl grundnivå som avancerad nivå. Utbildning bör därför erbjudas för att säkerställa att studenterna får så god handledning som möjligt. Finansiering av dessa insatser sker genom att 1 020 tkr avsätts inom ramen för finansieringen till gemensamma funktioner. Till detta kommer en satsning med 517 tkr direkt från anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå på projektmedel för pedagogisk utveckling vilka fördelas till olika projekt efter ansökan och bedömning och en bedömargrupp sammansatt av representanter från de olika vetenskapsområdena. Handläggningen av detta sker vid avdelningen för universitetspedagogisk utveckling inom universitetsförvaltningen. Vidare ökar möjligheten att ytterligare utveckla stödet för utveckling av pedagogik och utbildningsvetenskap genom inflyttningen av avdelningarna för pedagogisk utveckling, Uppsala learning lab och UU Education inom universitetsförvaltningen samt den utbildningsvetenskapliga fakulteten, pedagogiska institutionen och institutionen för psykologi i kv Blåsenhus.

Insatser för pedagogisk utveckling omfattar olika typer av pedagogisk utbildning bl.a. att sprida användningen av IT-stött lärande i utbildningen och andra aktuella frågor i enlighet med det pedagogiska programmet samt medverkan i och genomförande av olika utvecklingsprojekt, för närvarande bl.a. undervisning för att undvika fusk och plagiat och för att sprida kunskap om olika aspekter av bedömning av pedagogisk skicklighet. Enligt det pedagogiska programmet ska någon modell av "pedagogisk karriärstege" införas och en särskild pedagogiskt sakkunnig ska användas i samband med alla läraranställningar. Därutöver bedrivs konsultativt arbete för att möta olika behov i verksamheten.

En fortsatt pedagogisk satsning görs också på olika insatser för att möta den alltmer heterogena studentgruppen och för att främja retentionen av alla studenter. Detta sker bl.a. genom att dessa frågor är en tydlig och integrerad del i alla utbildning som universitetet erbjuder sina lärare, kursen Nya studenter - nya utmaningar ges även fortsättningsvis och en utveckling av broschyrserien kring en jämlik undervisning med ett material kringetnisk och sociala mångfald görs. Särskilda pedagogiska insatser behövs också för att förebygga och förhindra onödiga studieavbrott och för att utveckla pedagogiken i kurser inom nätuniversitetet.

För Uppsala universitet är den stora gruppen bildningsökande människor en viktig målgrupp. För dessa har Uppsala universitet goda förutsättningar att skapa ett intressant kursutbud och att utforma pedagogiken så att ett bildningsperspektiv kan genomsyra utbildningarna. En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att ta tillvara universitetets breda och rika kompetens och bildningsmiljö då utbildningen genomförs och utvecklas.*

Internationalisering

En ökad globalisering av ekonomi och arbetsmarknad, ökad rörlighet av människor och ökat internationellt inslag i många yrken skapar behov av internationalisering och ökad rörlighet för lärare och studenter. En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att utveckla internationaliseringen av utbildningen bland annat genom att utnyttja gästlärare och inresande studenter i undervisningen och bereda studenterna tillfälle att förlägga delar av studierna till välrenommerade universitet utomlands.*

Internationaliseringen av grundutbildningen (numera utbildning på grundnivå och avancerad nivå) har hittills till stor del skett genom internationella studenter både genom studentutbyte med utländska universitet och s.k. free movers. Det är emellertid en begränsad del av universitetets studenter som har möjlighet att på detta sätt vidga sina vyer. Ansträngningar bör därför göras för att stimulera en ökad internationalisering och vidga insatserna till att i högre utsträckning omfatta även planering och genomförande av såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som utbildning på forskarnivå i samarbete med universitet och högskolor i andra länder. Ett viktigt medel för att åstadkomma detta är samarbete inom ramen för den s.k. Bologna-processen. Arbetet bör bedrivas på flera olika sätt.

Uppsala universitets profil som ett internationellt forskningsuniversitet och forskarnas omfattande internationella nätverk bör användas för att tillsammans med andra forskningsuniversitet skapa kvalificerade masterutbildningar och forskarskolor. Genom att utnyttja kompletterande spetskompetens från andra universitet kan utbildningar skapas som kan bli intressanta i såväl ett europeiskt som ett globalt perspektiv. Bologna-processen och planeringen av nya masterutbildningar ger nya möjligheter att skapa intressanta utbildningar. Inom ramen för masterprogrammen bör också internationellt lärarutbyte stimuleras.

Den tekniska utvecklingen ger möjligheter att i betydande utsträckning ge fler studenter tillfälle att delta i det internationella samtalet och genom detta möta studenter från olika länder, samhällen, kulturer och religioner etc. Detta kan göras genom att förstärka de nätbaserade inslagen och organisera internationellt nät-samarbete mellan studenter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå med gemensamma seminarier och projektarbeten. Intressanta och av studenterna uppskattade erfarenheter finns att tillgå.

Ett omfattande arbete har lagts ner på en ökad internationalisering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå genom att hos EU-kommissionen ansöka om särskilda medel inom programmet för livslångt lärande. Vissa medel har erhållits och universitetet har därutöver anvisat egna medel till de godkända projekten. Behovet har vuxit av ett utökat antal kurser som ges på engelska. Universitetet har inom ramen för utbytesprojekten ett åtagande att tillhandahålla bostad för utländska utbytesstudenter. Universitetet garanterar hyran för ett visst antal rum. Antalet studenter varierar från år till år och de perioder som studenterna vistas i Uppsala varierar. Perioder med lägre beläggning och tomma rum går därför inte att undvika. Det är angeläget att detta internationaliseringsarbete kan fortsätta och vidareutvecklas. För projekt inom EU:s program för livslångt lärande, kurser på engelska och för hyresgaranti anvisar konsistoriet sammantaget 1,5 mnkr inom ramen för finansiering av gemensamma funktioner.

Universitetets internationalisering ökar behovet av att utländska studenter erbjuds undervisning i svenska språket och svensk kultur. Denna verksamhet har under senare år ökat betydligt i omfattning. För 2010 anvisar konsistoriet 1 482 tkr för detta ändamål utökat med 1,2 mnkr särskilt riktade till svenskundervisning för masterstudenter. Dessa medel anvisas inom ramen för uppdraget till den humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden (se avsnitt 4.1.1).

I detta sammanhang bör områdes- och fakultetsnämnder också uppmärksamma behovet av särskilda stödinsatser till institutioner med stor utbytesverksamhet eller med ett stort inslag av s.k. free-movers, särskilt inom masterprogrammen. Detta ställer särskilda krav på insatser för mottagning och studievägledning m.m. Det är också angeläget att utvidga universitetets kursutbud på engelska. I anslutning till detta bör universitetets lärare i än högre grad stimuleras att utnyttja möjligheterna till internationellt lärarutbyte. Detta bör beaktas i den kommande verksamhetsplaneringen. Detta ställer särskilda krav på insatser för bland annat studievägledning och mottagning. I detta ska i görligaste mån samarbete sökas med studentkårer, nationer och andra studentföreningar.

Universitetets internationella program har reviderats och kommer att fastställas av konsistoriet i november 2009.

Under 2010 behöver konsekvenserna av regeringens förväntade beslut om avgifter för studenter från länder utanför EES-området fr.o.m. höstterminen 2011 analyseras och beslut fattas om tillämpningen vid universi-

tetet av de bestämmelser som regeringen kommer att utfärda under våren 2010. Det ankommer på rektor att genomföra förberedelserna och fatta erforderliga beslut.

Utbildning för hållbar utveckling

En hållbar samhällsutveckling är en global, nationell och lokal angelägenhet och bygger på principen att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer är integrerade. Utbildning och lärande är centrala faktorer för en omorientering av samhällsutvecklingen mot en hållbarhet och framhävs av bl.a. FN genom en dekad för utbildning för hållbar utveckling 2005-2014. I Sverige återspeglas detta i 1 kap 5 § högskolelagen (1992:1434) enligt vilken högskolorna i sin verksamhet ska främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

För att utreda denna fråga i ett universitetsperspektiv tillsatte universitetet hösten 2005 en arbetsgrupp med uppdrag att föreslå kommande insatser när det gäller utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskarnivå inom området. På grundval av arbetsgruppens förslag beslutade rektor i december 2006 bl.a. om integrering av utbildning för hållbar utveckling i grundutbildningen (numera utbildning på grundnivå och avancerad nivå) om utarbetande av en handlingsplan, om utvecklingen av en didaktisk kurs i utbildning för hållbar utveckling för universitetets lärare samt om ansvarsfördelningen för dessa insatser. Av dessa åtgärder har samtliga påbörjats och/eller genomförts. Det är nu angeläget att skapa förutsättningar för en breddning av insatserna och ett fortsatt utvecklingsarbete.

Hållbar utveckling som perspektiv och kunskapsinnehåll ska integreras i samtliga utbildningsprogram och i tillämpliga kurser. Fler kurser som explicit behandlar området ska också erbjudas studenterna. Incitamentet att välja dessa kurser har ökat genom att hållbar utveckling nu också utgör ett biområde för kandidatexamen. Det är angeläget att universitetets lärare kan erbjudas utbildning om hur man på ett bra sätt kan integrera hållbar utveckling i befintliga kurser.

En gemensam didaktisk fortbildningskurs i utbildning för hållbar utveckling har utvecklats och givits vid några tillfällen de senaste åren. Kursen erbjuds som en reguljär fortbildningskurs för universitetets lärare. För att öka medvetenheten och stimulera intresset erbjuds kortare seminarier och olika uppföljningsaktiviteter för de som redan genomgått utbildningen. Ett nationellt material med idéer kring dessa frågor har sammanställts med flera bidrag från Uppsala universitet. Detta kompletteras med ett aktuellt lokalt material till stöd för lärarna som kontinuerligt uppdateras eftersom utvecklingen inom området hållbar utveckling sker mycket snabbt. Konsistoriet anvisar 517 tkr inom ramen för finansieringen av gemensamma funktioner till avdelningen för universitetspedagogisk utveckling för dessa ändamål. Samverkan mellan avdelningen för universitetspedagogisk utveckling och Uppsala centrum för hållbar utveckling kring dessa frågor ska fortgå och utvecklas.

Programmet för miljö- och utvecklingsstudier är en del av Uppsala centrum för hållbar utveckling med fokus på tvärvetenskapliga miljö- och utvecklingsstudier. Kurserna handlar bl.a. om global ekonomi, miljöhistoria och klimat- och energifrågor. Konsistoriet beslutar att områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap ska avsätta 253 tkr, områdesnämnden för medicin och farmaci 132 tkr, områdesnämnden för teknik och naturvetenskap 232 tkr samt att den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden ska avsätta 84 tkr till finansiering av basorganisationen vid Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Östersjöuniversitetet, The Baltic University Programme, är med sitt nätverk av mer än 170 universitet och högskolor i 14 länder i östersjöregionen det enskilt största och mest etablerade internationella samverkansprojektet vid Uppsala universitet. Utbildning för hållbar utveckling, samhällsutveckling och miljöfrågor nådde under 2007 ca 10 000 studenter. I budgetpropositionen för 2009 anvisas 2 270 tkr för Östersjöuniversitetets sekretariat vid Uppsala centrum för hållbar utveckling. Konsistoriet beslutar att inklusive dessa medel anvisa sammantaget 3 288 tkr till Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Studie- och yrkesvägledning

Behovet av information om utbildningars innehåll och arbetsmarknad har länge varit stort, men får anses ha ökat än mer genom införandet av en ny utbildnings- och examensstruktur inom den svenska högre utbildningen. Varje examen på de tre nivåerna har numera en mera utförlig examensbeskrivning i högskoleförordningens examensordning (1993:100, bilaga 2). Dessa examensbeskrivningar speglar Bologna-deklarationens krav på användbarhet och arbetslivsanknytning. Kraven på information och vägledning blir särskilt höga när det gäller generella examina och då i första hand för de studenter som läser fristående kurser, där kombinationsmöjligheterna mellan olika ämnen är större. Denna ska hålla hög och likvärdig kvalitet. En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att följa upp studieresultat aktivt samt erbjuda studenterna personlig studievägledning och aktuell information om arbetslivet.*

Regeringen har uppdragit åt universitet och högskolor att förbättra information och vägledning om utbildningsvägar vid lärosätet och arbetsmarknaden för olika utbildningar. Regeringen är beredd att vidta ytterligare åtgärder om det visar sig att de skärpta kraven på studie- och yrkesvägledning inte gett tillräckligt resultat. Universitetet avvaktar regeringens eventuella ställningstaganden i frågan.

Utbildningarnas användbarhet och arbetslivsanknytning

I Bologna-deklarationen fastställdes ett antal mål för att till år 2010 skapa ett europeiskt område för högre utbildning – The European Higher Education Area, EHEA. Ett av målen gällde främjande av s.k. anställningsbarhet ("employability"). Från och med andra halvåret 2007 gäller som tidigare nämnts en ny utbildnings- och examensstruktur för den svenska högre utbildningen. Denna innehåller nya examensbeskrivningar för samtliga examina där utbildningarnas användbarhet och arbetslivsanknytning är en viktig aspekt. En tydlig beskrivning av utbildningarna, tydliga examensmål och transparenta utbildningsmeriter är en del av främjandeprocessen. Det bör betonas att ambitionerna gäller såväl programutbildningar som fristående kurser. Den svenska översättningen av begreppet employability är omdiskuterad såsom den bl.a. har uttrycks i förarbetena till reformen. Universitetet väljer i detta sammanhang att använda begreppet användbarhet, vilket alltmör har kommit att etableras i utvecklingen av den nya utbildnings- och examensstrukturen och i utvärderingssammanhang.

I Mål och strategier för Uppsala universitet läggs stor tyngd vid strategier som syftar till att förbereda studenterna för en kommande yrkesverksamhet. Dessa strategier är

att utveckla utbildningarna till innehåll, uppläggning och examination så att de är baserade på aktuell forskning och svarar mot dels långsiktiga och föränderliga behov i arbetslivet, dels långsiktig och föränderlig efterfrågan på utbildning,

att erbjuda studenterna möjlighet att utveckla kontakter med näringsliv och offentlig verksamhet genom exempelvis gästföreläsningar, praktik, studiebesök, externa projektarbeten, uppsatser och examensarbeten,

att ge alla studenter goda kunskaper och färdigheter i informationssökning och biblioteksanvändning, IT-användning, muntlig och skriftlig kommunikation samt annan färdighetsträning.

Förutsättningarna är olika inom olika fakulteter men det är angeläget att arbeta för att alla program ska ha arbetslivsanknytning. För att knyta externa kontakter kan med fördel den nu uppbyggda alumndatabasen användas. Denna finansieras inom ramen för gemensamma funktioner.

Riksrevisionen har under första halvåret 2009 granskat regeringens och berörda myndigheters insatser för att främja studenternas anställningsbarhet. En rapport väntas i slutet av 2009. Härutöver har regeringen givit Högskoleverket i uppdrag att i samverkan med lärosätena utveckla uppföljningen av studenternas etablering på arbetsmarknaden efter examen.

Studentmedverkan

Enligt högskoleförordningen har studenter rätt att vara representerade i nämnder och styrelser och i alla beslutande och beredande organ inom högskolan där verksamheten har betydelse för utbildningen och studenternas situation. I konsistoriet finns tre studenter som ordinarie ledamöter, i områdes- och fakultetsnämnder är studenterna normalt representerade av två studenter från utbildning på grundnivå och avancerad nivå och två doktorander, i alla institutionsstyrelser, nämnder och kommittéer finns studenter och de finns också med i universitetets olika beredningsgrupper. I Mål och strategier för Uppsala universitet anges som en strategi att *stimulera studenternas engagemang, medinflytande och medansvar i utbildningen*. Studentmedverkan främjar kvalitetsutvecklingen för en god utbildning och universitetets utveckling.

Under många år har universitetet tagit olika initiativ för att utveckla och förstärka ett långsiktigt studentinflytande över verksamheten. Ett regelverk för mötes- och kallelseförfarande i institutionsstyrelser, förberedande möten inför nämndsammanträden, samrådsträffar mellan universitetsledning och studentrepresentanter, studentdeltagande i rektors strategiska ledningsgrupp, deltagande av Uppsala studentkårs ordförande i rektors beslutssammanträde är några exempel på sådana initiativ. För att underlätta för doktorander att medverka i universitetets berednings- och beslutsorganisation har regelverk beslutats avseende rätt till förlängning av doktorandtjänst för vissa nämndengagemang. Vid sidan av studentinflytandet i olika universitetsorgan är studentkårerna remissorgan i ärenden som rör verksamhet av betydelse för utbildningarna eller studenternas situation. Det är viktigt att studentrepresentanterna ges goda förutsättningar att fullfölja sina uppdrag. En samlad utbildning för nya studentrepresentanter på övergripande nivå har i enlighet med konsistoriets uppdrag tagits fram och kommer att genomföras årligen fr.o.m. verksamhetsåret 2009.

Avskaffandet av det obligatoriska medlemskapet i studentkårer fr.o.m. den 1 juli 2010 medför stora förändringar av ett sedan mycket lång tid etablerat system. Nya möjligheter till studentmedverkan kan komma att uppstå, samtidigt som det finns risker för en ogynnsam utveckling. Samverkan med befintliga studentkårer kommer, i framtiden liksom hittills, att vara väsentlig inom alla delar av universitetet. Övergångsvis kommer dock ekonomin för de organisationer som under den första treårsperioden kommer att utgöra studentkårer enligt den nya ordningen med frivilligt medlemskap sannolikt att vara ansträngd. Konsistoriet uppdrar därför åt rektor att träffa överenskommelser med de berörda studentkårerna om stöd i lämplig omfattning och i lämpliga former.

Det obligatoriska medlemskapet för studenterna i nationer upphör också fr.o.m. den 1 juli 2010. Nationerna vid Uppsala universitet utgör – liksom vid Lunds universitet – en viktig och bärande del av universitetets liv sedan många hundra år och de är av stor studiesocial betydelse för universitetets studenter. Det är därför enligt konsistoriets mening naturligt att universitetets alla delar samverkar med nationerna på de områden där detta är möjligt och lämpligt.

Breddad rekrytering

De senaste årens förhållandevis omfattande utbyggnad av utbildning på grundnivå och avancerad nivå och den demografiska utvecklingen under dessa år har inneburit en allt större fokusering på rekrytering. Samtidigt har behovet av ökade insatser för att behålla de studenter som kommer till Uppsala universitet uppmärksammas. I verksamhetsplanerna för perioden 2004-2009 fattade konsistoriet en rad beslut om insatser som var avsedda att bredda rekryteringen och att bättre ta hand om de nya grupper av studenter som därigenom kommer att finnas vid universitetet. Därtill beslutades om att fortsatt ge stöd till projekt för att på bred front öka studenternas IT-kunnande och för att erbjuda fler studenter en introduktionskurs till universitetsutbildning. Medel anvisades också till utvecklingsinsatser för en ökad internationalisering och ett vidgat ansvar för kompetensutveckling. Målet är att fortsatta insatser under 2010 ytterligare ska bidra till att bredda rekryteringen, att underlätta prövningen av behörigheten, att pröva nya lokala urvalsgrunder, att öka internationaliseringen, skapa förutsättningar för ett livslångt lärande och att skapa mervärde i utbildningen genom att erbjuda bildningsmoment som ett regeljärt inslag i undervisningen.

Konsistoriet finner det angeläget att arbetet med att utveckla former för behörighetsprövning med reell kompetens fortsätter. Lokala urvalsgrunder bör tillämpas vid antagningen till ett begränsat antal program som vänder sig till nybörjare och varje vetenskapsområde/fakultet bör se över vilka utbildningar som är lämpliga för införande av denna typ av lokala urvalsgrunder.

Konsistoriet finner det också angeläget att Uppsala universitet fortsatt tar ett ansvar för att bredda rekryteringen. Naturvetenskaplig bastermin, naturvetenskapligt basår och den behörighetsgivande kursen i svenska för invandrare och flyktingar bör även fortsättningsvis erbjudas.

Universitetet genomför årligen omfattande informations- och rekryteringsinsatser. För att bredda rekryteringen är det av stor vikt att särskilt uppmärksamma skolor med en låg övergångsfrekvens till högre utbildning.

En mångfald av personer, åsikter och bakgrunder stimulerar och gynnar ett kreativt klimat men ställer också krav på insatser för att ge lärare och studenter stöd så att studierna blir framgångsrika. Konsistoriet fattade därför i verksamhetsplanen för 2003 en rad beslut om hur stödet till studenter gällande muntlig och skriftlig kommunikation ska samordnas, förstärkas och utvidgas. Följande aktiviteter genomförs under 2009:

- Språkverkstaden – som innebär särskilda insatser för studerande med läs- och skrivsvårigheter, annat modersmål än svenska, bristande språkliga grundkunskaper, handikappande talängslan m.m.
- Språklig träning som en integrerad del i den reguljära utbildningen på grundnivå och avancerad nivå
- Kurs i svenska riktad till studenter med annat modersmål än svenska
- Kurs i etnicitet och mångfald
- Personalutvecklingskurs – Nya studenter/nya utmaningar – för lärare och personal med studieadministrativa uppgifter

För att stärka förutsättningarna för en ökad social och etnisk mångfald bör, enligt konsistoriets mening, ovanstående aktiviteter bibehållas och i vissa fall utökas under 2010. Till en språkverkstad anvisas således 2 571 tkr inom ramen för uppdraget till den humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden (se avsnitt 4.1.1), till språklig träning som en integrerad del av den reguljära utbildningen på grundnivå och avancerad nivå anvisas 372 tkr inom ramen för uppdraget till den teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden (se avsnitt 4.3.1), till en avancerad kurs i svenska avsätts 10 helårsstudenter och till en kurs i etnicitet och mångfald avsätts 5 helårsstudenter, vilka anges inom uppdraget till den humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden (se avsnitt 4.1.1). Därutöver uppdras åt nämnderna att ta initiativ till ökade insatser för att välkomna och behålla studenter som valt att studera vid Uppsala universitet. Avseende det fortsatta uppdraget till Språkverkstaden uppdrar konsistoriet åt rektor att initiera en översyn av uppdragets omfattning, inriktning och relation till övriga satsningar på breddad rekrytering, internationalisering och funktionshinder inför arbetet med universitetets verksamhetsplan för 2011. Utöver dessa insatser anvisas inom ramen för finansiering av gemensamma funktioner 600 tkr för en befattning som mångfaldshandläggare.

Som ett komplement till de disciplinriktade studierna bör det breda forskningsuniversitetets möjligheter samt Uppsala universitets rika kulturmiljö utnyttjas till att erbjuda breddad utbildning i form av bildningsmoment och bildningskurser i utbildningen. Uppsala universitet bör sträva efter att ge sina studenter möjlighet att växa som hela människor och vid sidan av sina ämnesstudier utveckla sina specialintressen, vidga sina perspektiv och mogna till reflekterande samhällsmedborgare. Nämnder och institutioner bör överväga hur bildningsmoment och bildningskurser kan bli en del av utbildningen och ett sätt att profilera utbildningsutbudet.

Utbildning för kompetensutveckling

Insatser inom fortbildning och vidareutbildning är ett självklart uppdrag för universitetet. Den snabba förändringen av samhälls- och arbetsliv leder till att en fortlöpande förnyelse av kunskap och kompetens blir allt mer nödvändig. Yrkesverksamma med vitt skilda utbildningsbakgrunder och yrkeserfarenheter behöver ta del av befintliga kurser och program men kan också vilja ha specialutformade kurser för att passa egna, mera direkt verksamhetsanpassade önskemål. Kompetensutvecklingen kan avse allt från ordinarie utbildning till skräddarsydd utbildning med anknytning till forskningsfronten. Utbildningen kan bedrivas inom ramen för anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå men också som uppdragsutbildning. I denna verksamhet kan kurser inom nätuniversitetet och annan nätbaserad utbildning med fördel användas för att bidra till det livslånga lärandet.

Det är konsistoriets mening att universitetet fortsatt bör stödja samhällets behov av kompetensutveckling. En viktig strategisk satsning är att utveckla nya tekniker i lärandet speciellt riktat mot nätbaserad utbildning. För detta ändamål avsätts 620 tkr under 2010. Dessa medel disponeras av avdelningen för Uppsala learning lab.

2.4.3 Utbildningsplatser

Vid konsistoriets sammanträde 2009-06-12 gjordes en preliminär fördelning av utbildningsplatser till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden. Fördelningsförslaget utgick från 2009 års reviderade uppdrag och hänsyn togs till behov av platser för uppbyggnad av nya program samt viss ökning av fristående kurser. Beslutet innehöll också en möjlighet för nämnderna att utnyttja delar av det anslagsparande som universitetet förfogar över.

Under hösten förändrades emellertid förutsättningarna radikalt. Det skedde genom att regeringen beslutade att föreslå riksdagen att höja takbeloppet för Uppsala universitet med 82,7 mnkr, vilket inkluderar 15 nya platser på läkarprogrammet och genom att tillströmningen av studenter till universitetet ökade påtagligt. En förnyad diskussion om utbildningsuppdraget har resulterat i yrkanden om förändrat uppdrag jämfört med det preliminära beslutet i juni 2009. En sammanställning över förändringen av uppdraget 2009 till det slutliga förslaget för 2010 redovisas i tabellen nedan.

Nämnd	Uppdrag 2009, hst	Prel uppdrag 2010 enl junibeslut, hst	Förslag uppdrag 2010, hst	Förändring jfr m junibeslut, hst
Hum-sam	10 700	11 250	11 850	+600
Med-farm	3 964	4 000	4 015	+15
Tek-nat	4 291	4 600	4 600	+/-0
Utbildningsvet	2 400	2 300	2 300	+/-0
Summa	21 355	22 150	22 765	615

Efter förslag av rektor beslutar konsistoriet att ge nämnderna följande uppdrag att genomföra utbildning på grundnivå och avancerad nivå:

- Humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden erhåller ett övergripande utbildningsuppdrag om 11 850 helårsstudenter och 9 125 helårsprestationer.
- Medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden erhåller ett övergripande utbildningsuppdrag om 4 015 helårsstudenter och 3 573 helårsprestationer.
- Teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden erhåller ett övergripande utbildningsuppdrag om 4 600 helårsstudenter och 3 726 helårsprestationer.

- Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden erhåller ett övergripande utbildningsuppdrag om 2 300 helårsstudenter och 2 047 helårsprestationer.

Nätuniversitetet startade hösten 2003 med 630 helårsstudenter. Den låga prestationsgraden inom nätuniversitetet innebär att den utgör en förhållandevis dyr utbildningsform. Konsistoriet beslutade därför att endast uppdra till nämnderna att genomföra minst 710 helårsstudenter under 2008. För 2009 beslutade konsistoriet att inte ytterligare öka utbildningen. Inför 2010 ska nämnderna planera för ett kursutbud inom nätuniversitetet enligt följande:

- Humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden	minst 389 helårsstudenter
- Medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden	minst 70 helårsstudenter
- Teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden	minst 180 helårsstudenter
- Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden	minst 30 helårsstudenter

Sammantaget motsvarar detta minst 669 helårsstudenter.

2.4.4 Fördelning av anslag

Sammantaget innebär ovanstående att resurser för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2009 fördelas enligt följande (beräkningen framgår av bilaga 11).

Områdesnämnd /fakultetsnämnd/övriga	Ersättning exkl. hyra och el (tkr)	Hyra och el (tkr)	Totalt (tkr)
Humanistisk-samhällsvetenskapliga	410 725	57 020	467 745
Medicinsk-farmaceutiska	296 460	49 031	345 492
Teknisk-naturvetenskapliga	288 789	73 361	362 150
Utbildningsvetenskapliga	111 364	26 210	137 574
Pedagogiska utvecklingsprojekt (sid. 21)			517
IT och lärande nät/utb.vet. (sid. 27)			620
Samarbete Gävle och Gotland (sid. 31)			600
Uppsala centrum för hållbar utveckling, UU fin. (sid. 23)			1018
Arbetsmiljöområdet			300
Kostnad för inredning/utrustning (sid. 64)			38 750
Inventering av tillgänglighetssystem (sid.60)		1 000	1 000
För senare fördelning			4 613
Reservation för ev. underproduktion i förh. till takbeloppet			25 335
Summa takbelopp			1 385 713
Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik			1 772
Internationell lärarfortbildning			8 290
Sekretariatet för Östersjöuniversitetet			2 270
Summa anslag utbildning grundnivå och avancerad nivå	1 107 339	206 621	1 398 045

2.5 Ett universitet i samhället

2.5.1 Mål och strategier

Uppsala universitets utveckling sker i samspel med omvärlden. Forskningsresultat och utbildade människor är universitetets främsta bidrag till samhällsutvecklingen både nationellt och internationellt. De viktigaste länkarna till samhället är nuvarande och tidigare studenter samt lärare och forskare.

Uppsala universitet har en väl utbyggd organisation för att underlätta nyttiggörande av forskningsresultat och start av nya företag baserade på forskning.

Uppsala universitet har ett lokalt, nationellt och internationellt ansvar att bevara och tillvarata sitt rika kulturarv. Kulturutbudet i form av musikliv, museer, bibliotek och trädgårdar är en berikande tillgång för allmänhet, studenter och medarbetare.

Samverkan med omvärlden får aldrig leda till att universitetets vetenskapliga integritet och självständiga ställning äventyras.

Mål

- Uppsala universitet ska synas på den offentliga arenan genom sina medarbetare och studenter och därmed synliggöra vetenskap och högre utbildning.
- Universitetet ska bidra till bildning och samhällsutveckling genom forskningsinformation, ett vetenskapligt förhållningssätt och kulturella aktiviteter.
- Universitetet ska bidra till att utveckla näringslivet och samhället lokalt, regionalt, nationellt och globalt.
- Universitetet ska dra nytta av kunskaper, erfarenheter och kompetens i det omgivande samhället i sin utbildning och forskning.

2.5.2 Samverkan med det omgivande samhället

Samverkan med det omgivande samhället är en central uppgift för Uppsala universitet och det finns en lång tradition av detta. Kontaktytorna är mångfacetterade och omfattande och samverkan är i mycket stor utsträckning en integrerad del av utbildning och forskning.

Några av de strategier som finns i Mål och strategier för Uppsala universitet på detta område är *att uppmuntra forskare och andra medarbetare att delta i samhälls- och kulturdebatten och vara populärvetenskapligt aktiva, att utveckla dialogen med det omgivande samhället om högre utbildning och forskning samt om forskningens metoder och resultat och att motverka oseriös forskning genom att sprida forskningsresultat och delta i debatter samt att anordna kulturella aktiviteter riktade till det omgivande samhället och exponera universitetets kulturskatter på ett attraktivt sätt*. För de två senare har universitetets hemsida en viktig funktion. Ett viktigt instrument för att synliggöra forskningen är de etablerade kontakterna med massmediernas representanter både inom och utom landet. För att få en yngre publik utanför universitetet att intressera sig för kommande högre studier anordnas årligen olika populärvetenskapliga evenemang.

Universitetets bildningsuppdrag är en viktig del av samverkansuppgiften. Förutom ett brett utbud av bildningskurser ryms inom detta uppdrag en bred verksamhet där Museum Gustavianum, Uppsala linneanska trädgårdar, Evolutionsmuseet och Medicinhistoriska museet får stöd liksom musikverksamhet av olika slag. Verksamheten riktar sig både till universitetets personal och studenter och ut mot samhället. Musiken spelar också en viktig roll som en del av universitetets rika kulturmiljö och för universitetets ceremonier och festligheter (se kapitel 6 och bilaga 7). Under 2009 har en utredning av kulturarvets organisation och ekonomi genomförts (UFV 2009/359), den kommer att lämna sin rapport under hösten.

Ytterligare en strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att utveckla samarbetet i utbildning och forskning med näringsliv myndigheter, organisationer och enskilda personer genom praktik, projekt, examensarbeten, uppdragsutbildning och uppdragsforskning*. Detta behandlas avseende utbildning även i avsnitt 2.4.2 i denna verksamhetsplan. En annan aspekt som också kan kopplas till frågan om utbildningens användbarhet och arbetslivsanknytning men som också berör kommersialisering av forskningsresultat behandlas i en strategi som lyder *att förmedla kunskap om entreprenörskap och kommersialisering av forskningsresultat till studenter, doktorander och forskare*. Det finns flera centralt finansierade samverkansprojekt där konsistoriet beslutar om medelstillelning. Medel till UU Innovation och Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS) och inom regionen anvisas i denna verksamhetsplan under regional samverkan inom ramen för gemensamma funktioner. Därutöver avsätts i enlighet med regeringens anvisningar 1 772 tkr inom ramen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till ett nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik med uppdrag att sprida intresset för biologi och bioteknik.

Vidare är universitetets alumnverksamhet en betydelsefull kontaktyta mot samhället. En strategi i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att vidareutveckla kontakter och samarbeten med universitetets alumn inom olika delar av universitetets verksamhet*.

Andelen av universitetets forskning och utbildning på forskarnivå som finansieras av externa bidrags- eller uppdragsgivare har stadigt ökat och utgör sedan 2001 mer än hälften av de totala forskningsresurserna. Detta förhållande gör att samverkan mellan lärare/forskare och de myndigheter, privata företag, stiftelser, kommuner osv. som finansierar forskningen är en naturlig del av verksamheten. Adjungerade professorer från näringsliv och myndigheter samt näringslivsrepresentanter i vissa styrelser är ytterligare exempel på samverkan.

Verket för innovationssystem (VINNOVA) utlyste 2006 medel som stöd för högskolans infrastruktur för samverkan för tillväxt. Ansökan från Uppsala universitet till det s.k. Nyckelaktörsprogrammet resulterade i ett anslag om 5 mnkr årligen under perioden 2007-2014. Nyckelaktörsprogrammet är ett projekt inom teknik, naturvetenskap, medicin och farmaci vars syfte är att utveckla samarbetet mellan forskare, företag och andra samhällsaktörer. Projektet leds från UU Innovation. Insatserna förutsätter en medfinansiering från universitetet som för 2010 uppgår till 9 050 tkr. Medfinansieringen ökar med ca 1 mnkr årligen. Arbetet inom ramen för Nyckelaktörsprogrammet är ett led i genomförandet av universitetets handlingsplan för kommersialisering och tekniköverföring. Konsistoriet uppdrar åt områdesnämnderna för medicin och farmaci samt teknik och naturvetenskap att bidra till verksamheten med vardera 2,3 mnkr. Vidare uppdrar konsistoriet åt områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap att medfinansiera verksamheten vid UU Innovation med 600 tkr. Uppdragen återfinns i områdesuppdragen i avsnitt 4.1.2, 4.2.2 respektive 4.3.2.

I regleringsbrevet för 2007 (U2006/9555/BIA) beslutade regeringen att Uppsala universitet ska tillhandahålla seismologisk kompetens som bl.a. ska bidra med information om risker i samband med jordbävningar och relaterade fenomen som tsunamier och vulkanutbrott. Detta finansieras inom ramen för uppdraget till den teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden (se avsnitt 4.3.2).

Konsistoriet har i september 2009 beslutat om ett nytt program för samverkan med det omgivande samhället.

Riksdagen har beslutat om en ändring i högskolelagen som innebär att i högskolornas uppgift ska ingå att utöver att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet också verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Vidare ska det inrättas innovationskontor vid sju lärosäten, varav Uppsala universitet är ett. Universitetet har lämnat en strategiplan till regeringen och mot den bakgrunden föreslår regeringen i budgetpropositionen för 2010 att dessa lärosäten ska tilldelas 50 mnkr för inrättande av innovationskontor. Regeringens beslut om fördelning kommer att fattas senare.

2.5.3 Samarbete med andra lärosäten

Det omfattande utbytet och samarbetet mellan forskare vid olika svenska och utländska lärosäten är ett naturligt och viktigt inslag i forskningsverksamheten. Samtidigt finns det ett behov av att samarbeta på en mera övergripande nivå för att profilera områden samt koncentrera och förstärka utbildning och forskning. Samarbeten kring olika utbildningar förekommer med flera lärosäten.

Genom de strategiska forskningsansatserna har flera nya samarbeten etablerats, t.ex. med Lunds universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Umeå universitet och Stockholms universitet.

Uppsala universitet har sedan länge ett nära samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) inom flera områden. Samarbete sker bl.a. inom ramen för ett tiotal centrumbildningar, t.ex. Centrum för reproduktionsbiologi i Uppsala (CRU). Inom en rad forskningsdiscipliner arbetar forskargrupper med deltagande forskare från båda universiteten. Två gemensamt planerade civilingenjörsprogram genomförs med lärare från båda lärosätena. En gemensam masterutbildning ges inom hållbar utveckling. Vidare erbjuds studenter från båda universiteten utbildning i entreprenörskap. Därutöver finns ett stort antal gemensamma kurser och inom flera discipliner sker ett samarbete vid planering och genomförande av kurser på avancerad nivå.

Under hösten 2008 togs ytterligare ett steg i utvecklingen av samarbetet mellan Uppsala universitet och SLU. Energiforskning är högt prioriterad vid de båda universiteten i Uppsala och ett förslag till ett centrum för energiforskning och jämförande energistudier i Uppsala har tagits fram och presenterats för forsknings- och utbildningsministern och jordbruksministern. I ett sådant centrum finns goda förutsättningar att utveckla helhetslösningar som kan tillfredsställa energibehoven i olika delar av världen. Det finns också ett stort behov av såväl högkvalitativa teoretiska som praktiska jämförande studier som kan användas som beslutsunderlag på olika nivåer. Forskningsinriktningarna på energiområdet vid de båda lärosätena kompletterar på ett förtjänstfullt sätt varandra. Genom ett centrum av detta slag, där excellent kompetens tillvaratas i bred vetenskaplig och teknisk innovationsmiljö, stärks Sveriges ställning väsentligt inom området (se även avsnitt 2.3.4).

Uppsala universitet ingick i januari 2008 ett avtal med Högskolan i Gävle om ett förstärkt och lärosätesövergripande samarbete kring främst masterutbildningar och utbildning på forskarnivå. För Uppsala universitet innebär samarbetet ökat rekryteringsunderlag, möjlighet till breddat innehåll och ökning av tillämpningar i såväl utbildning på avancerad nivå som forskarnivå, gemensamma seminarier med breddad dialog och en gemensam bas för lärare, forskare och handledare. För Högskolan i Gävle innebär samarbetet ökade möjligheter för studenterna att finna sina intresseområden inom utbildning på såväl avancerad nivå som forskarnivå.

Uppsala universitet har tillsammans med Högskolan på Gotland tagit fram en avsiktsförklaring om samarbete om utveckling av utbildningen innehållsmässigt och pedagogiskt enligt ett Liberal Education-koncept. Högskolan på Gotland genomför för närvarande en omstrukturering av utbildningen på grundnivå som syftar till en fördjupad kontakt mellan studenter och lärare i form av fler lärarledda undervisningstimmar och mer individuell handledning. Genomförandet av denna förändring underlättas av samverkan med Uppsala universitet, bl.a. genom att skapa tillgång till ett bredare utbildningsutbud för studenterna vid Högskolan på Gotland. För Uppsala universitet bedöms deltagande i utveckling och genomförande av utbildningen, i de former som Högskolan på Gotland avser, vara intressant för att utveckla den egna utbildningen och för att skapa utvecklingsmöjligheter för universitetets lärare. Några av samarbetsområdena är utveckling och genomförande av utbildning på avancerad nivå, sommaruniversitetet, nätbaserad utbildning och pedagogiskt utvecklingsarbete. Under 2009 har flera samarbeten på institutionsnivå utvecklats. Rektor kommer att under november månad besluta om stöd till samarbetet genom finansiering av vissa merkostnader för deltagande institutioner vid Uppsala universitet.

För stöd och vidareutveckling av samarbetet med Högskolan i Gävle och Högskolan på Gotland reserveras 600 tkr.

Uppsala universitet, SLU, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Stockholms universitet och Handelshögskolan i Stockholm ingår i Stockholm-Uppsala universitetsnätverk (SUUN). Nätverkets syfte är att samverka och att samordna forskning och utbildning för att stärka konkurrenskraften för såväl det enskilda lärosätet som det samlade nätverket.

Uppsala universitet samarbetar med ett flertal utländska universitet inom såväl forskning som utbildning. Samarbetet bygger ofta på styrkeområden där Uppsala universitet och dess samarbetspartner kompletterar varandra. Syftet är att gemensamt skapa förutsättningar för frontlinjeforskning och kvalificerad utbildning. I Mål och strategier för Uppsala universitet anges som en strategi *att stimulera forskningssamarbeten med internationellt framstående universitet och forskargrupper.*

Konsistoriet anser att det är angeläget att utöka och vidareutveckla samarbeten med svenska och utländska lärosäten. Ett ökat samarbete med andra lärosäten förväntas bl.a. innebära förbättrade förutsättningar för tillgodoräknande av kurser.

2.6 En universitetsmiljö i utveckling

2.6.1 Mål och strategier

Väl fungerande stödfunktioner är viktiga förutsättningar för framstående forskning och förstklassig utbildning samt för kontakterna med det omgivande samhället.

Universitetets systematiska kvalitetsarbete med återkommande utvärderingar och uppföljningar ger underlag för förnyelse. En tydlig koppling mellan verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning ökar kvaliteten inom forskning och utbildning.

Kvalitet och förnyelse främjas också genom strategisk rekrytering samt ledarskapsutveckling, jämställdhetsarbete och kompetensutveckling för universitetets medarbetare.

Mål

- Universitetets administration på alla nivåer samt universitetets externa och interna information ska utmärkas av professionalitet och effektivitet.
- Universitetsbiblioteket ska vara internationellt framstående.
- Universitetets fysiska och psykosociala arbetsmiljö ska vara god.
- Universitetets kvalitetsarbete ska hålla en internationellt hög nivå.
- Universitetets kollegiala besluts- och ledningsorganisation ska ha hög professionalitet och starkt inflytande och engagemang från studenter och medarbetare.

2.6.2 Ledarskap och kompetensutveckling

Ett starkt akademiskt ledarskap är en nyckel till en god utbildnings-, forsknings- och arbetsmiljö vid universitetet. En god kreativ arbetsmiljö ökar förutsättningarna för framgångsrik forskning och för att studenter och doktorander kan genomgå utbildning av hög kvalitet. Universitetet blir med goda arbetsmiljöer en attraktiv arbetsplats för de bästa lärarna och forskarna. Det är därför angeläget med en satsning på kompetensutveckling med fokus på ledarskapsfrågor. I Mål och strategier för Uppsala universitet anges som en strategi *att vidareutveckla ledarskapsutbildningar och kompetensutveckling så att medarbetarnas skicklighet och kreativitet tas tillvara*. I det nya pedagogiska program som beslutades av rektor i maj 2008 lyfts begreppen pedagogisk ledare och pedagogiskt ledningsansvar fram och utvecklas.

Ett antal nya utbildningar har utvecklats som komplement till befintliga ledarskapsutbildningar. Ett övergripande syfte med dessa utbildningar är att ledningspersoner ska kunna känna sig trygga i sin ledarroll och ges förbättrade förutsättningar för att framgångsrikt kunna leda den verksamhet de är ansvariga för. Det övergripande målet är att kreativa arbetsmiljöer ska skapas.

Inom ramen för projektet Intern styrning och kontroll har prefektrollen särskilt uppmärksamats såväl i ett chefs- och ledarperspektiv som avseende rollen som arbetsgivare. En konsekvens av detta är det nya chefsprogrammet som riktar sig till samtliga chefer inom Uppsala universitet. Det nya chefsprogrammet är sedan 2008 obligatoriskt för samtliga prefekter samt för de ställföreträdande prefekterna. Utbildningen som ges utgår från innehållet i prefektuppdraget (och andra chefsuppdrag). Chefsprogrammet ska bidra till att ge:

- Grundläggande kunskaper om ansvar och befogenheter utifrån lagar, regler samt planerings- och uppföljningssystem som är aktuella vid universitetet.
- Ökade förutsättningar för utveckling av det egna ledarskapet med syfte att främja verksamhetens och medarbetarnas utveckling.
- Stöd till prefekterna, och andra chefer, utifrån deras individuella behov.

I den obligatoriska utbildningen på 18 dagar, ingår även en översiktlig kurs i juridik som belyser arenor som är särskilt viktiga för en prefekt att känna till. Såväl myndighetsformen som rollen som arbetsgivare och avtalspart behandlas i utbildningen. Andra kurser som ges avser arbetsrätt, arbetsmiljöansvar samt ledarskap och genus. Dessutom ingår en kurs i ekonomi (ekonomispelet). Ekonomispelet har modifierats för att omfatta nyheter inom ekonomiområdet och dess konsekvenser för universitet och de olika institutionerna. Ett material finns också för stöd för chefer och medarbetare vid utvecklingssamtal.

Konsistoriet anser att ovanstående insatser är angelägna och medel avsätts för verksamheten inom ramen för finansiering av gemensamma funktioner.

2.6.3 Jämställdhet

Jämställdhet mellan könen innebär att män och kvinnor ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter genom livets alla skeden. Att alla ges lika goda förutsättningar att prestera sitt bästa kommer i förlängningen universitetet som helhet till del. Inom universitetet, liksom i övriga samhället, ökar andelen män ju högre upp i hierarkin man kommer. För att främja kvinnors karriärmöjligheter och öka antalet kvinnor på högre befattningar satsar universitetet dels på rekrytering och dels på att skapa en organisation där både kvinnor och män vill och kan verka.

För att säkerställa att kvinnor och män har likvärdiga möjligheter att utbilda sig inom det område som intresserar dem är det viktigt att universitetet arbetar aktivt och prövar nya vägar vid rekrytering av studenter av det underrepresenterade könet vid en utbildning. Vidare är en studiemiljö som är välkomnande för både kvinnor och män väsentlig både för rekrytering och för att behålla studenter av underrepresenterat kön.

Rektor har i juni 2008 beslutat om satsningar för ökad jämställdhet bland professorerna vid Uppsala universitet (UFV 2008/343). Syftet med de aktuella satsningarna är att fler kvinnor når betydelsefulla positioner inom universitetet som forskare, lärare och ledare. Satsningarna bygger på ett urval av viktiga mål i jämställdhetsarbetet. De tre rekryteringssatsningarna avser för det första medfinansiering till enheter där man rekryterar kvinnor till sådana seniora forskningsbefattningar där de är underrepresenterade, för det andra ekonomiskt stöd till de av underrepresenterat kön som är i aktiv meriteringsfas och genom stödet ges ökad möjlighet att inom en nära framtid befordras till professor och för det tredje krav på rekrytering av adjungerade professorer och adjungerade lärare sker så att dessa tillfälliga rekryteringar bidrar till väsentligt ökad andel kvinnor bland professorer och lärare. Stödet omfattar en finansiering om totalt 4,5 mkr/år fr.o.m. 2009 inom ramen för rektors strategiska medel (se även avsnitt 2.3.4). Inom ramen för jämställdhetssatsningen ryms även kompensation som ska kunna ges till den av underrepresenterat kön som i väsentlig omfattning fullgör uppdraget som inte på annat sätt avräknas i tjänstgöringen.

2.6.4 Kvalitetsarbete

Av Mål och strategier för Uppsala universitet framgår att kvalitetsarbetet ska hålla hög internationell nivå och till strategierna för att nå detta mål hör *att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som är integrerat i universitetets verksamhet och att stimulera och underlätta studenternas och medarbetarnas engagemang och ansvarstagande i det gemensamma kvalitetsarbetet.*

Program för kvalitetsarbete, vilket antogs av konsistoriet i april 2008, konkretiserar det som lyfts fram i Mål och strategier för Uppsala universitet enligt ovan. Enligt programmet ska kvalitetsarbetet tillgodose både de yttre redovisningskrav som bl.a. anges av statsmakterna och de inre akademiska värden och kvalitetsnormer som sedan lång tid präglat verksamheten vid Uppsala universitet. För att kunna möta såväl externa som interna krav på kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling, måste kvalitetsarbetet beskrivas, dokumenteras och synliggöras. I programmet framhålls att strävan ska vara att kvalitetsarbetet ska ske på ett sätt som inte belastar kärnverksamheterna mer än vad som är till gagn för desamma.

Programmet för kvalitetsarbete kompletteras med ett åtgärdsprogram för åren 2008-2010. Under 2010 kommer fokus att ägnas åt fortsatt arbete med att integrera dokumentation av kvalitetsarbetet i de rutiner

som redan finns för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Den universitetsövergripande webbplats som finns för kvalitetsarbete (www.uu.se/kvalitetsarbete) ska därtill vidareutvecklas med länkar till motsvarande webbplatser inom vetenskapsområden/fakulteter. Former för kollegialt utbyte mellan fakulteter och institutioner avseende kvalitetsarbete ska också utprovas.

Högskoleverket har i september lämnat förslag till regeringen om ett nytt system för utbildningsutvärderingar. Det föreslagna systemet är resultatorienterat och omfattar granskning av konstruktiv länkning (dvs. koppling mellan lärandemål och examinationer), lärarkompetens, kvaliteten på examensarbeten samt studenter och alumners uppfattning om utbildningen. Följande ämnen föreslås granskas under 2010: arbetsterapeutexamen, företagsekonomi, ekonomisk historia, nationalekonomi, civilekonomexamen, geografi, kulturgeografi, humanekologi, geovetenskap, informatik, data/systemvetenskap, kognitionsvetenskap, medie- och kommunikationsvetenskap, journalistik, psykologi, psykologexamen, sociologi, arbetsvetenskap, demografi, statsvetenskap, freds- och konfliktstudier och u-landskunskap. Universitetet har en beredskap för att i samband med dessa eventuella utvärderingar genomföra egeninitierade alumnuppföljningar och belysa examinationens form och innehåll.

Uppföljning av de rekommendationer som följer av Högskoleverkets granskning av Uppsala universitets kvalitetsarbete kommer att ske under året, liksom implementering av uppdaterade riktlinjer och rekommendationer för kursvärderingar och andra utbildningsutvärderingar.

Till målet att universitetets administration på alla nivåer samt universitetets externa och interna information ska utmärkas av professionalitet och effektivitet knyts också strategier såsom *att utveckla arbetsätt och tekniska system i takt med kärnverksamheternas behov samt externa krav*. Vidare är en strategi *att styrdokument och regelverk utformas så att ansvars- och arbetsfördelning mellan de olika nivåerna inom universitetet framgår tydligt*. Ytterligare en strategi är *att tillhandahålla målgruppsanpassad information i trycksaker och på webben på både svenska och engelska inom universitetets forskning och utbildning*. För medarbetarna internt inom universitetet förmedlas specifik chefsinformation och allmän information i tryckt och digital form. Ett arbete har påbörjats för att målinrikta denna interna informationsspridning.

Den myndighetsförordning (2007:515) som gäller fr.o.m. den 1 januari 2008 anger statliga myndighetsledningars ansvar för att myndighetens verksamhet bedrivs effektivt, enligt gällande rätt, att den redovisas på ett rättvisande sätt och att myndigheten hushållar väl med statens medel. För att med rimlig säkerhet uppfylla ovanstående krav ska konsistoriet säkerställa att det vid universitetet finns en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt. Den nya förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603) beskriver processen för att säkerställa den interna styrningen och kontrollen: En riskanalys ska göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk för att myndighetsförordningens krav inte fullgörs. Med ledning av riskanalysen ska sedan nödvändiga åtgärder vidtas. Den interna styrningen och kontrollen ska sedan systematiskt följas upp och bedömas och hela processen ska dokumenteras.

Med anledning av det nya regelverket har universitetsdirektören beslutat att en samlad översyn ska göras av formerna för intern styrning och kontroll vid Uppsala universitet. Under 2008 inleddes därför arbetet med att beskriva den nuvarande ordningen för intern styrning och kontroll. Den kartläggning som genomfördes bestod bl.a. av intervjuer med avdelningschefer inom universitetsförvaltningen, vicerektorer, dekaner och prefekter samt seminarier med företrädare för olika funktioner inom universitetet.

En beskrivning av hur den formella styrningen fungerar från rektor och vidare ut i organisationen och hur uppföljningen (kontrollen) fungerar tillbaka till rektor togs fram. Därefter följde en beskrivning av hur den interna styrningen och kontrollen fungerar i praktiken inom universitetet och vilka risker och utvecklingsmöjligheter som upptäckts i denna. På basis av dessa beskrivningar har ett antal beslut om åtgärder för att förbättra den interna styrningen och kontrollen fattats. Under 2009 har arbetet fortsatt med bl.a. en fördjupad riskanalys inom området utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Vidare har en fortsatt kartläggning skett inom vissa delar av stödfunktionerna. Den övergripande riskanalysen som ska utgöra en del av underlaget för konsistoriets bedömning har vidareutvecklats. Under 2010 kommer arbetet med att se över

och förbättra den interna styrningen och kontrollen att fortsätta bl.a. genom en ytterligare integration av arbetet med den interna styrningen och kontrollen i den ordinarie planeringen och uppföljningen.

Översynen av den interna styrningen och kontrollen har inneburit att ett antal utvecklingsinsatser har aktualiserats. Dessa genomförs huvudsakligen inom universitetsförvaltningen. Bland insatserna kan nämnas översyn av universitetets styrdokument samt utvecklande av delegationsordningen, uppdragen och den ekonomiska uppföljningen inom universitetsförvaltningen. Ett annat universitetsövergripande utvecklingsarbete som syftar till att uppfylla det nämnda målet om administrationens professionalitet och effektivitet i Mål och strategier för Uppsala universitet är arbetet med att utveckla universitetets webb.

De projekt som avser utveckling av stödfunktionerna är en viktig del av universitetets kvalitetsarbete.

3 Organisation och ansvarsfördelning

Konsistoriet beslutar om uppdrag till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden vad avser bl.a. utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning. Till förvaltningschef och överbibliotekarie ges uppdrag för skilda delar av de gemensamma funktionerna (se bilaga 6 a, b). Mottagare av uppdrag ska i sin tur fördela dessa på fakulteter, institutioner och andra enheter. Uppdragen gäller i första hand den verksamhet som finansieras genom de direkta statsanslagen. Institutioner och övriga enheter bedriver därutöver verksamhet som helt eller delvis finansieras med externa medel. Områdes-/fakultetsnämnder har det samlade ansvaret för all verksamhet vid institutioner och andra arbetsenheter oavsett finansieringsform.

För all verksamhet vid universitetet, oavsett finansieringskälla, gäller lagar, förordningar och avtal för den statliga verksamheten i allmänhet samt tillkommande regelsystem för högskolan. Vidare ska tillämpas de regler och riktlinjer som beslutats av konsistoriet och rektor. Dessa lokala beslut finns samlade på Internet-adressen <<http://regler.uu.se>>

Konsistoriet har 2000-09-25 (UFV 2000/1310) fastställt gemensamma bestämmelser för institutionsstyrelser och prefekt.

Rektor har 2005-10-11 (UFV 2004/1826) fastställt regler och principer för centrumbildningar och andra enheter.

Rektor har 2006-05-02 (UFV 2005/590) beslutat om uppgifter för styrelser och föreståndare samt delegationsordning för centrumbildningar och andra enheter vid Uppsala universitet.

Rektor har 2007-09-11 (UFV 2007/1392) beslutat om uppdragsbeskrivning till vicerektorer inklusive delegation.

Rektor har 2004-06-29 (UFV 2004/964) till vicerektorerna och till ordföranden i den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden delegerat beslut att utse prefekter och ställföreträdande prefekter inom respektive områden.

Rektor har 2004-06-29 (UFV 2004/964) fastställt omfattningen av prefektens uppdrag. Med uppdraget att utse prefekter och föreståndare följer också ledningsansvar gentemot dessa.

Konsistoriet har 2008-04-22 (UFV 2007/748) beslutat om indelning av universitetet i intendenturområden samt uppdrag och styrning för dessa.

Rektor har 2008-07-01 och 2008-08-19 (UFV 2007/748) beslutat om intendenturstyrelsernas sammansättning och regler för intendenturorganisationens verksamhet.

Varje institution leds av en styrelse och under styrelsen av en prefekt. Prefekter och föreståndare är en del av universitetets operativa ledning och ska genomföra ledningens beslut på institutions- eller enhetsnivå.

Uppdraget till prefekter och föreståndare innehåller bl.a. specifikation av deras ansvar inom följande områden:

- Verksamhetsansvar
- Förvaltningsansvar
- Ekonomiskt ansvar
- Personalansvar
- Arbetsmiljöansvar
- Säkerhetsansvar

- Ansvar för lokaler, inredning och utrustning
- Ansvar för miljön enligt miljölagstiftningen
- Ansvar enligt personuppgiftslagstiftningen samt i förekommande fall även ansvar enligt djurskyddslagstiftningen, biobankslagstiftningen och etikprövningslagen.

3.1 Studenternas arbetsvillkor

De riktlinjer för studenternas arbetsvillkor som gäller fr.o.m. 2010 ska beaktas av institutionsledningarna vid utformningen av verksamheten. Universitetets program för internationalisering, antaget 2009, Mål och riktlinjer för studie- och yrkesvägledning, antagna av konsistoriet 2001, Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, antagna av konsistoriet 2007 och 2009, Antagningsordning för utbildning på forskarnivå, antagen av konsistoriet 2006, Föreskrifter för utbildning på forskarnivå, antagna av konsistoriet 2006, Riktlinjer för utbildning på forskarnivå, fastställda av rektor 2007 samt Regler för kursvärderingar inom grundutbildningen, antagna av rektor 2009, ska därutöver beaktas vid planering och arbete inom respektive område.

Flera av de program som beskrivs under rubriken Personalansvar och personalplanering nedan berör även studenters arbetsvillkor.

3.2 Kvalitetsarbete

Fakultetsnämnderna har det primära ansvaret för forskningens och utbildningens kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Som stöd och stimulans för detta arbete finns en central kvalitetskommitté med företrädare för de olika vetenskapsområdena. Kvalitetskommitténs ordförande är rektorsråd med särskilt ansvar för kvalitetsfrågor. Enheten för kvalitet och utvärdering vid universitetsförvaltningens planeringsavdelning utgör ett centralt stöd för kvalitetsarbetet inom universitetet.

Ett nytt program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet antogs av konsistoriet 2008-04-22. Programmet, som utarbetats inom kvalitetskommittén med stöd från enheten för kvalitet och utvärdering, kompletteras med ett åtgärdsprogram för åren 2008-2010, efter beslut av rektor. De båda programmen bildar utgångspunkt för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet och ger riktning för arbetet inom enheten för kvalitet och utvärdering.

Högskolverket lämnade 2009-09-15 ett förslag på ett nytt system för utbildningsutvärderingar. Enligt förslaget ska en första utvärderingscykel genomföras 2010-2013. Under 2010 föreslås samhällsvetenskapliga utbildningar utvärderas. Enheten för kvalitet och utvärdering står i beredskap att ge stöd till de utbildningar som utvärderas, bl.a. i form av uppföljningsenkäter till tidigare studenter.

Nya regler för kursvärderingar inom grundutbildningen, numera utbildning på grundnivå och avancerad nivå, antogs av rektor i maj 2006. Dessa regler kompletterar föreskrifterna i högskoleförordningen (1993:100). En uppdatering av reglerna sker under hösten 2009.

3.3 Personalansvar och personalplanering

Enligt universitetets ansvarsfördelning har institutionerna ansvar för sin personal, dess kompetensutveckling och arbetsförhållanden. Institutionsledningarna erinras om ett antal program antagna av Uppsala universitet. Programmen förtecknas nedan.

Konsistoriet har fastställt ett personalpolitiskt program, vilket kompletterats med följande policies, riktlinjer och föreskrifter.

Uppsala universitets anställningsordning – föreskrifter för anställning av lärare fastställda av konsistoriet och kompletterade med av rektor fastställda Riktlinjer för anställning av lärare – komplement till Uppsala

universitetets anställningsordning. Anställningsordningen och riktlinjerna håller för närvarande på att ses över.

Kraven på lärares kompetensutveckling finns angivna i universitetets Pedagogiska program som har fastställts av konsistoriet.

Lokala kollektivavtal om lärares och övrig personals arbetstid. Med anledning av förändringar i centrala avtal kommer ett nytt kollektivavtal om lärarnas arbetstider att tecknas under 2010.

Lokalt avtal om samverkan för utveckling. Samverkansavtalet syftar till att skapa former för samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer. För närvarande finns dels en central samverkansgrupp (CSAM), dels en samverkansgrupp för arbetsmiljö (SVAM). På övriga områden tillämpar Uppsala universitet MBL inom ramen för Förhandlingsordning vid Uppsala universitet. Samverkansavtalet kommer att ses över under 2010.

Arbetsmiljöpolicyn, fastställd av konsistoriet, beskriver hur arbetsförhållandena ska vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska förebyggas samt hur en tillfredsställande arbetsmiljö ska uppnås.

Rehabiliteringspolicy. Policyn tydliggör universitetets långtgående ansvar för rehabiliteringsåtgärder. Särskilda satsningar görs i syfte att motverka både långa och korta sjukskrivningar.

Friskvårdspolicy. Policyn har kompletterats med regler runt friskvårdssubvention. Friskvårdsfrågor diskuteras i en partsgemensam Friskvårdgrupp, som leds av personaldirektören.

Program för universitetets hantering av alkohol- och drogproblem.

Program för att motverka sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Programmet riktar sig både till anställda och till studenter.

En handlingsplan för att främja likabehandling av studenter läggs årligen fast av rektor.

För utformande av mångfaldsplan och tillgänglighetsplan finns två arbetsgrupper tillsatta. I båda grupperna är personalavdelningen sammankallande. Åtgärdsprogram och uppföljning av åtgärder har inlemmats i de övergripande planerna för 2009-2011.

Föräldrapolicy fastställd av rektor.

Föreskrifter och information om anställdas bisysslor är fastställda av rektor, tillsammans med beslut om och regler för redovisning av lärares bisysslor.

Ett regelverk för personalförmåner är antaget av rektor.

Genom det statliga pensionsavtalet PA 03 infördes 2003-01-01 möjligheten, om arbetsgivaren så medger, att fr.o.m. den månad då arbetstagaren fyller 61 år eller senare erhålla delpension. Rektor har fastställt en policy för delpensioner, liksom att merkostnaden delas mellan institution/motsvarande och centrala löne-medel (RALS). Policyn har ändrats och förtydligats under åren.

Universitetets stödsystem för personalarbetet vid Uppsala universitet utgörs av; Primula (personal/HR/lön), Tur och Retur (resor) och ett decentraliserat PA-diarium (webbaserat). Primula har också byggts ut med en webblösning vilket öppnar nya möjligheter för bl.a. egenrapportering. Egenrapportering av semester, sjuk- och ledighetsärenden har införts för all personal under 2008. Utvecklingsarbete pågår under hösten 2009 för egenrapportering av bl.a. bisysslor.

Förutom den kompetens- och ledarskapsutveckling som sker vid enheten för kompetens- och organisationsutveckling (Kompetensforum) finns ett Karriär- och kompetenscentrum (KKC), som arbetar med rådgivning i karriär- och kompetensfrågor.

Arbetsmiljöfrågor, se avsnitt 3.6.

3.4 Jämställdhet och likabehandling

Konsistoriet har genom beslutet om Mål och strategier för Uppsala universitet i april 2008, tagit ställning för att universitetet ska ”arbeta för jämlikhet, jämställdhet och mångfald samt öppenhet mot olika kulturer”. Målet är dels att motverka diskriminering, dels att främja den förstärkning av kvaliteten och kreativiteten i universitetets verksamhet som kan uppnås genom att alla ges möjlighet att prestera sitt bästa.

Universitetets jämställdhetskommitté arbetar på direkt uppdrag av Rektor och utgör universitetets ledningsgrupp för jämställdhetsfrågor. Jämställdhetskommitténs ordförande är rektorsråd med särskilt ansvar för jämställdhetsfrågor. Jämställdhetskommittén arbetar strategiskt med jämställdhet mellan könen och jämlikhet vad avser sexuell läggning och könsidentitet.

Sedan 2002 finns en kommitté för etnisk och social mångfald vid Uppsala universitet med uppgift att främja mångfald bland studenter och anställda.

Universitetet upprättar handlingsplaner för jämställdhet, jämlikhet vad avser sexuell läggning och könsidentitet, mångfald samt tillgänglighet vart tredje år. Planer för likabehandling av studenter upprättas i enlighet med diskrimineringslagen årligen. Planerna innehåller tidsbundna åtgärder och följs upp varje år i samband med verksamhetsberättelsen. Kompletterande dokument är Uppsala universitets *Handlingsprogram mot kränkning på grund av kön – sexuella trakasserier*, samt skriften *Om diskriminering*.

Ansvar för jämställdhets- och likabehandlingsarbetet har rektor, ordföranden i varje områdes- och fakultetsnämnd, prefekterna, studierektorerna samt varje chef och arbetsledare inom universitetet. Som stöd för universitetsledningen och institutionernas arbete finns enheten för lika villkor vid personalavdelningen. Fakultetsnämnderna ska upprätta lokala planer för likabehandling av studenter och jämställdhet. På institutioner/motsvarande med fler än 25 anställda ska det upprättas lokala jämställdhetsplaner. De lokala planerna ska ha sin grund i universitetets centrala plan och utvärderas årligen.

De centrala handlingsplanerna för universitetets arbete mot diskriminering fastställs årligen av rektor och finns tillgängliga i avsnittet Regler och riktlinjer på universitetets hemsida. Konsistoriet förutsätter att alla ansvariga på fakultets- och institutionsnivå liksom inom de gemensamma verksamheterna verkar aktivt enligt handlingsplanerna för att motverka diskriminering och främja lika villkor.

3.5 Ekonomiskt ansvar

Alla resultatenheter ansvarar för sitt eget ekonomiska utfall. Vid varje institution och annan resultatenhet ska årligen på ett för universitetet enhetligt sätt budget och bokslut upprättas och resultatinformation lämnas. Budgeten ska vara en total budget och således omfatta all verksamhet oavsett finansieringsform..

Det ekonomiska resultatet får balanseras till nästkommande år under förutsättning att det samlade balanseerade resultatet inte överstiger 10 % av årets omsättning (i detta fall kostnader). Institutionens/motsvarande bokslut ska innehålla förslag till hur hela det ackumulerade överskottet ska disponeras. Om underskott uppstår ska bokslutet innehålla förslag till hur det ska finansieras. Dessutom ska en redogörelse lämnas för de prestationer där överskottsmarginalen uppgår till mer än 10 % eller om det finns ett underskott. Redogörelsen ska också innehålla en beskrivning av hur över-/underskottet uppstår.

För den avgiftsfinansierade uppdragsverksamheten, dvs. uppdragsutbildning och uppdragsforskning, ska ytterligare en över-/underskottsmarginal beräknas och det är det samlade balanserade kapitalet i förhållande till årets omsättning (i detta fall externa intäkter). Det ekonomiska resultatet i denna verksamhet får balanseras till nästkommande år under förutsättning att överskottsmarginalen inte överstiger 10 %. Institutionens bokslut ska därför innehålla förslag till hur hela det ackumulerade överskottet för den avgiftsfinansierade verksamheten ska disponeras. Om underskott uppstår ska institutionen redovisa hur det ska finansieras.

Prefekter/motsvarande erinras om att de fortlöpande ska hålla institutionsstyrelse och fakultetsnämnd informerad om den egna verksamhetens och ekonomins utveckling. Föreståndare/motsvarande vid resultatet direkt under rektor ska hålla rektor informerad om verksamhetens och ekonomins utveckling.

Under 2009 har, efter beslut av rektor, en ny redovisningsmodell för indirekta kostnader införts. I samband med detta införande genomfördes även en generell översyn av universitetets redovisningsplan och ekonomisystem. Syftet har varit att skapa en modell som på ett rättvisande och kostnadseffektivt sätt bidrar till god intern styrning och kontroll och som stödjer universitetets behov av tillförlitliga beslutsunderlag för verksamhetsstyrning och uppföljning samt ökar kvalitén i universitetets externa redovisning. Den nya redovisningsmodellen för indirekta kostnader åstadkommer en tydlig redovisning av alla kostnader inom utbildningen och forskningen. Med den nya modellen ska all verksamhet på samtliga nivåer kunna beräkna och redovisa sina verkliga kostnader. Modellen visar kostnader på ett annat sätt än tidigare, men med en oförändrad totalnivå på kostnaderna. Den innebär i korthet att verksamheten delas in i kärnverksamhet och stödverksamhet. Kärnverksamheten delas i sin tur in i avgränsade verksamheter vilka kallas kostnadsbärare (projekt). Verksamhetens gemensamma kostnader ska fördelas på dessa kostnadsbärare genom en fullständig kostnadsfördelning. Basen för fördelning av de indirekta kostnaderna är kostnadsbärarnas direkta personal- och driftkostnader.

Riktlinjer för upphandling vid Uppsala universitet uppdaterades hösten 2009. De syftar till att underlätta tillämpningen av lagen om offentlig upphandling. För att universitetet som helhet ska reducera kostnaderna vid upphandling av varor och tjänster och för att undvika skadestånd för felaktig upphandling är det angeläget att riktlinjerna följs. Den centrala upphandlingsfunktionen vid avdelningen för IT och inköp har till uppgift att bl.a. utarbeta aktuella riktlinjer för upphandling, genomföra upphandlingar samt bistå institutionerna med råd vid upphandlingar.

3.6 Arbetsmiljö- och miljöansvar

Arbetsmiljöansvaret regleras i Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets författningssamling med föreskriften Systematiskt arbetsmiljöarbete som bas. Arbetsmiljöarbetet ska ingå som en naturlig del i den dagliga verksamheten och omfatta alla fysiska, psykologiska och sociala förhållanden som har betydelse för arbetsmiljön.

Universitetets arbetsmiljöpolicy, fastställd av konsistoriet, beskriver hur arbetsförhållandena ska vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås. En partsgemensam (arbetsgivare och fackliga representanter) Samverkansgrupp för arbetsmiljö bereder övergripande och principiella arbetsmiljöfrågor.

Vid personalavdelningen handläggs frågor om psykosocial arbetsmiljö och vid byggnadsavdelningen handläggs frågor om fysisk arbetsmiljö. Personalavdelningen har samordnings- och uppföljningsansvar för erforderlig samverkan inom arbetsmiljöområdet.

Utbildningar inom arbetsmiljöområdet erbjuds av personalavdelningen och byggnadsavdelningen. En obligatorisk chefsutbildning för prefekter finns sedan 2009 med bl.a. inriktning mot arbetsmiljölagstiftning, systematiskt arbetsmiljöarbete och psykosociala frågor, se även 2.6.2.

I Arbetsmiljöverkets föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1 samt ändringarna i AFS 2003:4 och 2008:15) framgår det bl.a. att arbetsgivaren är ytterst ansvarig för arbetsmiljön och att en förutsättning för ett delegerat arbetsmiljöansvar är att det finns resurser, befogenheter och tillräckliga kunskaper om arbetsmiljö. Där framgår också att skriftliga handlingsplaner ska upprättas och följas upp. Till hjälp har Samverkansgruppen utarbetat styrdokumentet "Handlingsplaner för arbetsmiljöarbete – ett verktyg i det systematiska arbetsmiljöarbetet". Med beslutad delegationsordning ansvarar prefekten på institutionsnivå för arbetsmiljön och ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Institutionernas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser, som årligen ska delges respektive fakultetsledning, ska alltid innehålla ett av-

snitt om arbetsmiljö. Av denna redovisning ska framgå hur skyddsombuden involveras i beslut som påverkar den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Till verksamhetsplanerna ska också aktuell handlingsplan för arbetsmiljöarbetet bifogas.

De institutioner eller andra enheter som hanterar kemikalier ska, i enlighet med rektors beslut (UFV 2005/1538), registrera sitt innehav i det webbaserade kemikaliehanteringssystemet Kemia, som administreras av byggnadsavdelningen.

Miljöfrågor handläggs av byggnadsavdelningen. I miljöfrågor ska verksamhetsansvariga tillse att verksamheten följer miljölagstiftningen och de specifika riktlinjer avseende miljöfrågor som rektor utfärdar samt arbeta i enlighet med universitetets miljöplan. Miljöplanen antogs av rektor i januari 2008 och innehåller mål inom områdena klimatpåverkan, resursförbrukning och återvinning, kemikalieanvändning samt kommunikation. Målen är styrande för all verksamhet och syftar till att minska den negativa miljöbelastningen från universitetet. Minskad miljöbelastning är ett bidrag i universitetets arbete för en hållbar utveckling. Universitetets miljöarbete redovisas i en särskild miljöredovisning i samband med årsredovisningen. Allt universitetets arbete med miljöfrågor syftar till att minska miljöbelastningen från verksamheten och bidra till en hållbar utveckling.

I enlighet med en ny bestämmelse i högskolelagen (1992:1434) pågår arbete med att integrera perspektivet hållbar utveckling i alla utbildningsprogram och i tillämpliga kurser – särskilt vad avser stöd till och kompetensutveckling av universitetets lärare.

Strålskyddsfrågor handläggs av universitetets strålskyddsexpert som är placerad vid byggnadsavdelningen. Universitetets tillstånd för verksamhet med strålning är förenat med villkor om tillsyn, uppföljning och rapportering. Handläggningsordning, organisation och ansvarsfördelning inom strålskyddet har fastställts av rektor (UFV 2002/299).

Universitetets verksamhet är, utifrån geografisk belägenhet, indelad i intendenturområden som bl.a. ansvarar för de gemensamma miljö-, arbetsmiljö-, strålskydds- och säkerhetsfrågorna samt för samordningen av dessa mellan berörda institutioner.

3.7 Ansvar för säkerhet och inredning

Säkerhetsfrågor handläggs av byggnadsavdelningen. I uppdraget ingår att svara för samarbete med säkerhetspolis och andra funktioner inom polisen bl.a. när det gäller säkerheten i samband med statsbesök och andra besök som kräver extraordinära säkerhetsinsatser.

Ett för universitet integrerat säkerhetssystem för larm- och passage är under installation. Beräknas vara klart inom samtliga campusområden under 2011.

Under 2010 kommer en förnyad upphandling, med mål att teckna nytt bevakningsavtal, att genomföras.

I uppdraget ingår även att ansvara för universitetets övergripande brandskyddsarbete. Arbetet innebär utveckling av riktlinjer och rutiner, samt utveckling och administration av brandskyddsutbildning för brandskyddskontrollanter och samtliga anställda.

Universitetet har ett avtal med Kammarkollegiet om försäkring av universitetets inredning och utrustning, medan byggnaderna är försäkrade genom fastighetsägaren. Försäkringen i Kammarkollegiet är förenat med självrisk. För att minimera kostnaderna för denna samt undvika de avbräck i verksamheten som stölder och skadegörelse orsakar, ska verksamhetsansvariga fortlöpande granska säkerheten på arbetsplatsen och vidta erforderliga åtgärder.

Informationssäkerhetsarbetet ska säkerställa sekretess, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet för verksamhetens information, samt minimera risker för skador på verksamheten. Informationssäkerheten omfattar såväl system och utrustning som anställdas användande av dessa.

Prefekt/motsvarande ansvarar för informationssäkerheten vid sin institution/motsvarande. Där särskilda systemägare finns utsedda, ansvarar dessa för informationssäkerheten i respektive system. Inom avdelningen för IT och inköp finns en central stödfunktion för informationssäkerhet.

Under 2010 fortsätter arbetet enligt Vervas föreskrift om myndigheters arbete med säkert elektroniskt informationsutbyte (VERVAFA2007:2) med införandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS, ISO2700:2). Under 2009 har riktlinjer för informationssäkerhet tagits fram och arbetet fortsätter med underliggande styrdokument, regler och riktlinjer. Riskanalyser ingår som en del i etableringarna av objekt enligt den nya förvaltningsstyrningsmodellen PM3.

4 Uppdrag till områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

4.1 Humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden

Till det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet hör de teologiska, juridiska, historisk-filosofiska, språkvetenskapliga och samhällsvetenskapliga fakulteterna. Vetenskapsområdet leds av områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap. Under områdesnämnden sorterar de teologiska, juridiska, historisk-filosofiska, språkvetenskapliga och samhällsvetenskapliga fakultetsnämnderna.

Konsistoriet uppdrar åt områdesnämnden att 2010 anordna utbildning på grundnivå och avancerad nivå i den omfattning och till den ersättning som anges i det följande. Vidare anvisar konsistoriet medel för forskning och utbildning på forskarnivå för 2010 enligt nedan.

För uppdrag som är gemensamma för samtliga områdesnämnder, fakultetsnämnder och ledningar för institutioner och andra enheter hänvisas till kapitel 3. I övrigt hänvisas till vad som anförs i kapitel 2. En sammanställning av områdets uppdrag återfinns även i bilaga 12.

4.1.1 Uppdrag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Områdesnämnden ska planera och genomföra följande utbildning enligt den nya examensordningen:

Yrkesutbildningsprogram:	Dietistprogrammet, 180 högskolepoäng Psykologprogrammet, 300 högskolepoäng Psykoaterapeutprogrammet, 90 högskolepoäng Juristprogrammet, 270 högskolepoäng Socionomprogrammet, 210 högskolepoäng
Kandidatprogram:	Klassiska studier (kandidatprogram), 180 högskolepoäng Historikerprogram (kandidatprogram), 180 högskolepoäng Kultur, samhälle och etnografi (kandidatprogram), 180 högskolepoäng Tidiga språk och kulturer (kandidatprogram), 180 högskolepoäng Kandidatprogram i religionsvetenskap, 180 högskolepoäng Kandidatprogram i kulturentreprenörskap, 180 högskolepoäng Kandidatprogram i kultur- och samhällsanalys, 180 högskolepoäng Kandidatprogram i retorisk och litterär kommunikation, 180 högskolepoäng Orientalistikprogram, 180 högskolepoäng Språkvetarprogram, 180 högskolepoäng Språkteknologiprogram, 180 högskolepoäng Beteendevetenskapligt kandidatprogram, 180 högskolepoäng Kandidatprogram i systemvetenskap, 180 högskolepoäng Ekonomie kandidatprogram, 180 högskolepoäng Kostvetarprogram, 180 högskolepoäng Program med inriktning mot personal- och arbetslivsfrågor, 180 högskolepoäng Politics kandidatprogram, 180 högskolepoäng Samhällsvetarprogram, 180 högskolepoäng Samhällsplaneringsprogram, 180 högskolepoäng
Magisterprogram:	Magisterprogram: Euroculture, 90 högskolepoäng ¹⁾ Magisterprogram: International and Comparative Law, 60 högskolepoäng ¹⁾

Magisterprogram i journalistik, 60 högskolepoäng

Masterprogram:	Masterprogram i religionsvetenskap, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i mänskliga rättigheter, 120 högskolepoäng
	Masterprogram: International Humanitarian Action (NOHA), 90 högskolepoäng ^{1), 3)}
	Masterprogram i Religion i fred och konflikt, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i svenska, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i humaniora, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i ABM, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i mångfaldsstudier, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i Gender and Economic Development, 120 högskolepoäng ⁴⁾
	Masterprogram i Roads to Democracy, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i Consistencies and Contradictions. Early Modern Northern Europe 1450-1850, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i engelska, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i språkteknologi, 120 högskolepoäng
	Översättarprogrammet, masterprogram, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i språk, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i systemvetenskap, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i samhällsvetenskap, 120 högskolepoäng ²⁾
	Masterprogram i politik och internationella studier, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i företagande och ledning, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i nationalekonomi, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i människa-datorinteraktion, 120 högskolepoäng ¹⁾
	Masterprogram i redovisning, revision och företagsanalys, 120 högskolepoäng
	Masterprogram i statistik, 120 högskolepoäng ¹⁾

¹⁾ Utbildningsprogrammet ges på engelska

²⁾ Utbildningsprogrammet ges delvis på engelska

³⁾ Fr.o.m. ht 2009 120 högskolepoäng

⁴⁾ Inga nybörjare antas fr.o.m. 2009

Därutöver ska områdesnämnden genomföra och slutföra utbildningsprogram som påbörjats enligt den tidigare examensordningen.

Områdesnämnden ska för 2010 inom ovanstående program samt inom fristående kurser redovisa sammantaget minst 11 850 helårsstudenter och 9 125 helårsprestationer. Inom ramen för uppdraget ska nämnden

- redovisa minst 280 helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena
- redovisa minst 420 helårsstudenter inom nätuniversitetet
- redovisa minst 25 helårsstudenter vid Centrum för genusvetenskap
- redovisa minst 10 helårsstudenter på kursen Svenska för utländska studerande A, riktad till studenter med annat modersmål än svenska, samt redovisa minst 5 helårsstudenter på kursen Mångfaldens paradoxer, 3 högskolepoäng
- anordna undervisning i assyriologi, bosniska, egyptologi, estetik, estniska, finska, hindi, kroatiska, kurdiska, persiska, serbiska och turkiska (uppdraget kan komma att ändras genom regeringens beslut i regleringsbrev för 2010).
- anordna behörighetsgivande utbildning i svenska för studenter med utomnordisk förutbildning
- ansvara för att grundläggande svenskundervisning anordnas för utländska studenter och för masterstudenter motsvarande minst 178 helårsstudenter
- erbjuda kompetensutvecklingskurser i minst samma omfattning som föregående år.

För 2010 erhåller områdesnämnden ett ersättningsbelopp om 467 745 tkr. I beloppet ingår ersättning för hyra och el för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I beloppet ingår vidare 2 571 tkr för Språkverkstaden, 1 482 tkr till svenska för utländska studenter och ytterligare 1 200 tkr för svenska för masterstudenter. I ovan angivet belopp har även 3 980 tkr beräknats som en extra förstärkning till utbildning på avancerad nivå och 253 tkr har beräknats som bidrag till basorganisationen vid Uppsala centrum för hållbar utveckling och 1 mnkr till utbildning vid Centrum för genusvetenskap.

Vid den slutliga avräkningen mot 2010 års utbildningsuppdrag kommer avdrag att göras med 17 252 kr per utebliven helårsstudent och med 15 143 kr per utebliven helårsprestation om det övergripande utbildningsuppdraget ej uppnås. Vid det förhållande att utbildningsuppdraget överskrider beräknas ett tillägg vid den slutliga avräkningen på motsvarande sätt som för avdraget.

På motsvarande sätt som för utbildningsuppdraget gäller att om NT-uppdraget inte uppnås kommer avdrag att göras med 39 626 kr per utebliven helårsstudent och med 33 417 kr per utebliven helårsprestation.

4.1.2 Uppdrag för forskning och utbildning på forskarnivå

Områdesnämnden ska svara för planering och uppföljning av forskning och utbildning på forskarnivå inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet samt för fördelning av de resurser som nämnden disponerar för dessa ändamål.

Inom nämndens ansvarsområde finns befattningar som professor och adjungerad professor enligt bilaga 3 och 4. En förteckning över ämnen i utbildning på forskarnivå återfinns i bilaga 2.

För forskning och utbildning på forskarnivå inom vetenskapsområdet anvisas 496 122 tkr. I beloppet ingår även ersättning för hyra och el. Av de anvisade medlen avser 43,6 mnkr tillkommande medel, exklusive de strategiska forskningsområdena, med anledning av förslagen i propositionen Ett lyft för forskning och innovation och i budgetpropositionerna för 2009 och 2010 fördelade enligt följande: Inom anslaget 30,5 mnkr för satsning på befordrade professorer, doktorander, tvååriga postdoktorala anställningar samt infrastruktur, 10 mnkr för strategiska satsningar på områdesnivå sedan 2009 samt 3,1 mnkr för Uppsala konfliktdata. (se avsnitt 2.3.4). För doktorandrådgivning avseende tryckning och publicering av doktorsavhandlingar ska nämnden avsätta 178 tkr till grafiska enheten inom universitetsbiblioteket.

Av de medel som anvisats till vetenskapsområdet ska 2 890 tkr anvisas Centrum för genusvetenskap och 150 tkr till Uppsala centrum för hållbar utveckling. Nämnden ska också avsätta 600 tkr som stöd till kommersialisering och tekniköverföring av forskningsresultat inom ramen för UU Innovation.

Områdesnämnden ska i enlighet med tidigare riksdagsbeslut medverka i finansieringen av forskning och utbildning på forskarnivå i omvårdnadsvetenskap vid institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap.

Områdesnämnden kommer att ansvara för följande strategiska forskningsområde i enlighet med förslagen i budgetpropositionen för 2010: Politiskt viktiga regioner - Ryssland. De medel som avser dessa strategiska forskningsområden omfattar totalt 6 mnkr, vilket enbart avser Uppsala universitet.

4.1.3 Externa medel

Den externt finansierade verksamheten beräknas under 2010 komma att uppgå till minst 230 mnkr. Oförbrukade bidrag uppgick 2009-06-30 till 250,4 mnkr.

4.1.4 Inredning och utrustning

Konsistoriet erinrar om att nämnden, inom ramen för tilldelade medel, ska avsätta resurser för att kunna ersätta försliten inredning och utrustning samt beakta behov av inredning och utrustning för att förbättra tillgängligheten för anställda och studenter med funktionshinder. Vid investeringar ska hänsyn tas till att

dessa ska finansieras med lån och att framtida avskrivnings- och räntekostnader ska finansieras av kommande års intäkter.

För 2010 utgörs områdesnämndens låneram utanför lokalprojekten av 16 mnkr. Utöver denna tillkommer låneram vid Uppsala biomedicinska centrum (BMC) för områdets institutioner vid BMC.

4.1.5 Gemensamma ändamål

Områdesnämnden ska bidra till gemensamma ändamål, inklusive lokaltjänstkostnader för dessa, enligt följande:

- till universitetsbiblioteket med 10 838 tkr för universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader
- till museer enligt bilaga 7 med sammantaget 3 350 tkr
- till övriga gemensamma ändamål inkl SUNET med 99 175 498 kr (utbildning 41 627 427 kr och forskning 57 548 071 kr)

Nämnden ska därutöver för medfinansiering av det centrala utrymmet för strategiska satsningar avsätta 6 mnkr under 2010.

Kostnaderna för de gemensamma ändamålen ska belasta ersättningsbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå och medel för externt finansierad verksamhet. Utöver nämnda kostnader för gemensamma ändamål ska nämnden avsätta 10 732 tkr för finansiering av områdeskansliet för humaniora och samhällsvetenskap.

Områdesnämnden ska i sina uppdrag till fakultetsnämnder särskilt beakta skyldigheten att avsätta medel för oförutsedda utgifter samt för utveckling av verksamheten inom såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskning och utbildning på forskarnivå. Därvid ska beaktas behovet av samfinansiering av bl.a. EU-projekt. Därutöver ska nämnden beräkna medel för de anställdas avtalsenliga rätt till ersättning för sjukvårdskostnader, anställningstrygghets- och arbetsvårdande åtgärder samt åtgärder föranledda av åldersstrukturella förändringar inom vetenskapsområdet.

Konsistoriet uppdrar åt områdesnämnden

- att fastställa ett belopp för finansiering av de områdesgemensamma ändamålen
- att anslå medel för bruksbiblioteken inom nämndens ansvarsområde sedan underlag inhämtats från berörda biblioteksnämnder samt överbibliotekarien.

4.2 Medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden

Till det medicinsk-farmaceutiska vetenskapsområdet hör den medicinska och den farmaceutiska fakulteten. Vetenskapsområdet leds av områdesnämnden för medicin och farmaci. Områdesnämnden är tillika fakultetsnämnd.

Konsistoriet uppdrar åt medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden att 2010 anordna utbildning på grundnivå och avancerad nivå i den omfattning och till den ersättning som anges i det följande. Vidare anvisar konsistoriet medel för forskning och utbildning på forskarnivå enligt nedan.

För uppdrag som är gemensamma för samtliga områdesnämnder, fakultetsnämnder och ledningar för institutioner och andra enheter hänvisas till kapitel 3. I övrigt hänvisas till vad som anförts i kapitel 2. En sammanställning av områdets uppdrag återfinns även i bilaga 12.

4.2.1 Uppdrag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Områdesnämnden ska planera och genomföra följande utbildning enligt den nya examensordningen:

Yrkesutbildningsprogram:	Apotekarprogrammet, 300 högskolepoäng Barnmorskeprogrammet, 90 högskolepoäng Biomedicinska analytikerprogrammet, 180 högskolepoäng Logopedprogrammet, 240 högskolepoäng Läkarprogrammet, 330 högskolepoäng Receptarieprogrammet, 180 högskolepoäng Röntgensjuksköterskeprogrammet, 180 högskolepoäng Sjuksköterskeprogrammet, 180 högskolepoäng Sjukgymnastprogrammet, 180 högskolepoäng Specialistsjuksköterskeprogrammet, 7 inriktningar, 60-75 högskolepoäng (under förutsättning att examinationsrätt erhålls)
Kandidatprogram:	Biomedicinarprogrammet, 180 högskolepoäng
Magisterprogram:	Magisterprogram i klinisk farmaci, 60 högskolepoäng
Masterprogram:	Masterprogram i folkhälsa. 120 högskolepoäng Masterprogram i International Health, 120 högskolepoäng ¹⁾ Masterprogram i medicinsk nukleidteknik, 120 högskolepoäng ²⁾ Masterprogram i forensisk vetenskap, 120 högskolepoäng Masterprogram i läkemedel – användning och säkerhet 120 högskolepoäng Masterprogram i läkemedelsutveckling 120 högskolepoäng Masterprogram i läkemedelsanvändning 120 högskolepoäng Masterprogram i infektionsbiologi 120 högskolepoäng ¹⁾ Masterprogram i biomedicin 120 högskolepoäng ¹⁾ Masterprogram i molekylär medicin 120 högskolepoäng ¹⁾

¹⁾ Utbildningsprogrammet ges bara på engelska

²⁾ Utbildningsprogrammet ges även på engelska

Därutöver ska nämnden genomföra och slutföra utbildningsprogram som påbörjats enligt den tidigare examensordningen.

Nämnden ska för 2010, inom ovanstående program samt inom fristående kurser redovisa minst 4 015 helårsstudenter och 3 573 helårsprestationer. Inom ramen för uppdraget ska nämnden

- redovisa minst 370 helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena
- redovisa minst 70 helårsstudenter inom nätuniversitetet
- erbjuda kompetensutvecklingskurser.

För 2010 erhåller nämnden ett ersättningsbelopp om 345 492 tkr. I beloppet ingår även ersättning för hyra och el för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I ovan angivet belopp har även 2 170 tkr beräknats som extra förstärkning till utbildning på avancerad nivå och 132 tkr har beräknats som bidrag till basorganisationen vid Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Vid den slutliga avräkningen mot 2010 års utbildningsuppdrag kommer avdrag att göras med 39 626 kr per utebliven helårsstudent och med 33 417 kr per utebliven helårsprestation om det övergripande utbildningsuppdraget ej uppnås. Detsamma gäller om NT-uppdraget inte uppnås. Vid det förhållande att utbildningsuppdraget överskrids beräknas ett tillägg vid den slutliga avräkningen på motsvarande sätt som för avdraget.

4.2.2 Uppdrag för forskning och utbildning på forskarnivå

Områdesnämnden ska svara för planering och uppföljning av forskning och utbildning på forskarnivå inom det medicinsk-farmaceutiska vetenskapsområdet samt för fördelning av de resurser som nämnden disponerar för dessa ändamål.

Inom nämndens ansvarsområde finns befattningar som professor och adjungerad professor enligt bilaga 3 och 4. En förteckning över ämnen i utbildning på forskarnivå återfinns i bilaga 2.

För forskning och utbildning på forskarnivå inom vetenskapsområdet anvisas 364 547 tkr varav minst 5 777 tkr ska avsättas för vårdforskning. I beloppet ingår ersättning för hyra och el. Av de anvisade medlen avser 28,8 mnkr tillkommande medel, exklusive de strategiska forskningsområdena, med anledning av förslagen i propositionen Ett lyft för forskning och innovation och i budgetpropositionerna för 2009 och 2010 fördelade enligt följande: Inom anslaget 19,3 mnkr för satsning på befordrade professorer, doktorander, tvååriga postdoktorala anställningar samt infrastruktur, 6,4 mnkr för strategiska satsningar på områdesnivå sedan 2009 samt 3,1 mnkr för något eller några prioriterade områden (se avsnitt 2.3.4). I beloppet ingår även 8 024 tkr för ökade kostnader i samband med ändring av kombinationsanställda läkares pensionsvillkor. För doktorandrådgivning avseende tryckning och publicering av doktorsavhandlingar ska nämnden avsätta 178 tkr till grafiska enheten inom universitetsbiblioteket.

Av de medel som anvisats för vetenskapsområdet ska 114 tkr anvisas till Centrum för genusvetenskap samt 451 tkr avsättas för att finansiera projektförslag i anslutning till centrum, vidare ska 150 tkr anvisas Uppsala centrum för hållbar utveckling. Nämnden ska också avsätta 2,3 mnkr som stöd till kommersialisering och tekniköverföring av forskningsresultat inom ramen för Nyckelaktörsprogrammet.

Fakulteter inom områdesnämnden kommer att ansvara för följande strategiska forskningsområden i enlighet med förslagen i budgetpropositionen för 2010: Cancer, Molekylär biovetenskap och Vårdforskning. De medel som avser dessa strategiska forskningsområden omfattar totalt 25,6 mnkr. Det innebär att 22,8 mnkr som ingår i uppdraget till områdesnämnden avser Uppsala universitet och att 2,8 mnkr ska överföras till andra lärosäten. Utöver detta tillkommer 7 mnkr för de strategiska forskningsområdena Diabetes, Epidemiologi samt stamceller och regenerativ medicin som överförs från Lunds universitet.

4.3.3 Externa medel

Den externt finansierade verksamheten beräknas under 2010 komma att uppgå till minst 410 mnkr. Oförbrukade bidrag uppgick 2009-06-30 till 369 364 mnkr.

4.3.4 Inredning och utrustning

Konsistoriet erinrar om att nämnden, inom ramen för tilldelade medel, ska avsätta resurser för att kunna ersätta försliten inredning och utrustning samt beakta behov av inredning och utrustning för att förbättra tillgängligheten för anställda och studenter med funktionshinder. Vid investeringar ska hänsyn tas till att dessa ska finansieras med lån och att framtida avskrivnings- och räntekostnader ska finansieras av kommande års intäkter.

För 2010 utgörs nämndens låneram utanför lokalprojekten av 75 mnkr. Den för nämnden anvisade totala låneramen har minskat som en följd av att Uppsala biomedicinska centrum (BMC) brutits ut med en egen låneram för främst centralt finansierade ombyggnader.

4.3.5 Gemensamma ändamål

Områdesnämnden ska bidra till gemensamma ändamål, inklusive lokaltjänstkostnader för dessa, enligt följande:

- till universitetsbiblioteket med 6 144 tkr för universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader
- till museer enligt bilaga 7 med sammantaget 390 tkr
- till övriga gemensamma ändamål inkl SUNET med 94 919 758 kr (utbildning 27 395 839 kr och forskning 67 523 919 kr)

Nämnden ska därutöver för medfinansiering av det centrala utrymmet för strategiska satsningar avsätta 6 mnkr under 2010.

Kostnaderna för de gemensamma ändamålen ska belasta ersättningsbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå och medel för externt finansierad verksamhet. Utöver nämnda kostnader för gemensamma ändamål ska nämnden avsätta 11 042 tkr för finansiering av områdeskansliet för medicin och farmaci.

Nämnden ska också avsätta medel för oförutsedda utgifter samt för utveckling av verksamheten inom såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskning och utbildning på forskarnivå. Därvid ska beaktas behovet av samfinansiering av bl.a. EU-projekt. Därutöver ska nämnden beräkna medel för de anställdas avtalsenliga rätt till ersättning för sjukvårdskostnader, anställningstrygghets- och arbetsvårdande åtgärder samt åtgärder föranledda av åldersstrukturella förändringar inom vetenskapsområdet.

Konsistoriet uppdrar åt områdesnämnden

- att fastställa ett belopp för finansiering av de fakultetsgemensamma ändamålen
- att i samråd med teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden anslå medel för bruksbiblioteken inom nämndens ansvarsområde sedan underlag inhämtats från berörd biblioteksnämnd och överbibliotekarien.

4.3 Teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden

Till det teknisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet hör den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten. Vetenskapsområdet leds av områdesnämnden för naturvetenskap och teknik. Områdesnämnden är tillika fakultetsnämnd.

Konsistoriet uppdrar åt teknisk-naturvetenskapliga områdesnämnden att 2010 anordna utbildning på grundnivå och avancerad nivå i den omfattning och till den ersättning som anges i det följande. Vidare anvisar konsistoriet medel för forskning och utbildning på forskarnivå under 2010 enligt nedan.

För uppdrag som är gemensamma för samtliga områdesnämnder, fakultetsnämnder och ledningar för institutioner och andra enheter hänvisas till kapitel 3. I övrigt hänvisas till vad som anförts i kapitel 2. En sammanställning av området uppdrag återfinns även i bilaga 12.

4.3.1 Uppdrag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Områdesnämnden ska planera och genomföra följande utbildning enligt den nya examensordningen:

Civilingenjörsprogram:	Bioinformatik, 300 högskolepoäng ¹⁾ Energisystem, 300 högskolepoäng Informationsteknologi, 300 högskolepoäng Kemiteknik, 300 högskolepoäng Miljö- och vattenteknik, 300 högskolepoäng Molekylär bioteknik, 300 högskolepoäng System i teknik och samhälle, 300 högskolepoäng Teknisk fysik, 300 högskolepoäng Teknisk fysik med materialvetenskap, 300 högskolepoäng
Högskoleingenjörsprogram:	Byggteknik, 180 högskolepoäng Elektroteknik, 180 högskolepoäng Maskinteknik, 180 högskolepoäng Kärnkraftteknik, 60 högskolepoäng
Kandidatprogram:	Biologi/molekylärbiologi, 180 högskolepoäng Datavetenskap, 180 högskolepoäng Fysik, 180 högskolepoäng Geovetenskap, 180 högskolepoäng Kemi, 180 högskolepoäng Matematik, 180 högskolepoäng
Masterprogram:	Bioinformatik, 120 högskolepoäng Biologi, 120 högskolepoäng Datavetenskap, 120 högskolepoäng Fysik, 120 högskolepoäng Förnybar elgenerering, 120 högskolepoäng Geovetenskap, 120 högskolepoäng Hållbar utveckling, 120 högskolepoäng Inbyggda system, 120 högskolepoäng Industriell ledning och innovation, 120 högskolepoäng Kemi, 120 högskolepoäng Matematik, 120 högskolepoäng Molekylär bioteknik, 120 högskolepoäng

Tillämpad beräkningsvetenskap, 120 högskolepoäng

Tillämpad bioteknik, 120 högskolepoäng

¹⁾ Inga nybörjare antas fr.o.m. 2009

Samtliga masterprogram utom Förnybar elgenerering och Industriell ledning och innovation ges på engelska.

Därutöver ska nämnden genomföra och slutföra utbildningsprogram som påbörjats enligt den tidigare examensordningen.

Nämnden ska dessutom genomföra utbildning inom det teknisk-naturvetenskapliga basåret. Enligt regleringsbrevet för 2009 ska nämnden under perioden 2009-2012 redovisa minst lika många civilingenjörsexamina och masterexamina med teknisk inriktning som under fyraårsperioden 2005-2008. Antalet helårsstudenter inom högskoleingenjörsutbildningarna ska också öka med minst 3 % per år i förhållande till föregående år.

Områdesnämnden ska för 2010, inom ovanstående program samt inom fristående kurser, redovisa sammantaget minst 4 600 helårsstudenter och 3 726 helårsprestationer. Inom ramen för uppdraget ska nämnden

- redovisa minst 3 870 helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena inklusive teknisk-naturvetenskapligt basår
- redovisa minst 180 helårsstudenter inom nätuniversitetet
- anordna undervisning i seismologi
- erbjuda kompetensutvecklingskurser i minst samma omfattning som föregående år.

För 2010 erhåller områdesnämnden ett belopp om 362 150 tkr. I beloppet ingår ersättning för hyra och el för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I ovan angivet belopp har även 3 980 tkr beräknats som extra förstärkning till utbildning på avancerad nivå och 372 tkr har beräknats som bidrag till språklig träning. Därutöver har 232 tkr beräknats som bidrag till basorganisationen vid Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Vid den slutliga avräkningen mot 2010 års utbildningsuppdrag kommer avdrag att göras med 39 626 kr per utebliven helårsstudent och med 33 417 kr per utebliven helårsprestation om det övergripande utbildningsuppdraget ej uppnås. Detsamma gäller om NT-uppdraget inte uppnås. Vid det förhållande att utbildningsuppdraget överskrids beräknas ett tillägg vid den slutliga avräkningen på motsvarande sätt som för avdraget.

Nämnden erhåller utöver detta 1 772 tkr för nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik samt totalt 3 288 tkr till Uppsala centrum för hållbar utveckling varav 2 270 tkr för sekretariatet för Östersjöuniversitetet.

4.3.2 Uppdrag för forskning och utbildning på forskarnivå

Områdesnämnden ska svara för planering och uppföljning av forskning och utbildning på forskarnivå inom det teknisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet samt för fördelning av de resurser som nämnden disponerar för dessa ändamål.

Inom nämndens ansvarsområde finns befattningar som professor och adjungerad professor enligt bilaga 3 och 4. En förteckning över ämnen i utbildning på forskarnivå återfinns i bilaga 2.

För forskning och utbildning på forskarnivå inom vetenskapsområdet anvisas 625 746 tkr. I beloppet ingår ersättning för hyra och el. Av de anvisade medlen avser 46,9 mnkr tillkommande medel, exklusive strate-

giska forskningsområden med anledning av förslagen i propositionen Ett lyft för forskning och innovation och i budgetpropositionerna för 2009 och 2010 fördelade enligt följande: Inom anslaget 32,2 mnkr för satsning på befordrade professorer, doktorander, tvååriga postdoktorala anställningar samt infrastruktur, 10,6 mnkr för strategiska satsningar på områdesnivå samt 4,1 mnkr för att stärka forskningen inom energiområdet (se avsnitt 2.3.4). För doktorandrådgivning avseende tryckning och publicering av doktorsavhandlingar ska nämnden avsätta 178 tkr till grafiska enheten inom universitetsbiblioteket.

Av de medel som anvisats för vetenskapsområdet ska 114 tkr anvisas till Centrum för genusvetenskap samt 451 tkr avsättas för att finansiera projektförslag i anslutning till centrum, vidare ska 150 tkr anvisas Uppsala centrum för hållbar utveckling. Nämnden ska också avsätta 2,3 mnkr som stöd till kommersialisering och tekniköverföring av forskningsresultat inom ramen för Nyckelaktörsprogrammet.

Nämnden ska avsätta 3 368 tkr för att bedriva seismologisk informationsservice vid jordskalv.

Områdesnämnden kommer att ansvara för följande strategiska forskningsområden i enlighet med förslagen i budgetpropositionen för 2010: Energi, E-vetenskap och Säkerhet och krisberedskap. De medel som avser dessa strategiska forskningsområden omfattar totalt 27,8 mnkr. Det innebär att 16 040 tkr som ingår i uppdraget till områdesnämnden avser Uppsala universitet och att 11 760 tkr ska överföras till andra lärosäten.

4.3.3 Externa medel

Den externt finansierade verksamheten beräknas under 2010 komma att uppgå till minst 640 mnkr. Oförbrukade bidrag uppgick 2009-06-30 till 488,2 mnkr.

4.3.4 Inredning och utrustning

Konsistoriet erinrar om att nämnden, inom ramen för tilldelade medel, ska avsätta resurser för att kunna ersätta försliten inredning och utrustning samt beakta behov av inredning och utrustning för att förbättra tillgängligheten för anställda och studenter med funktionshinder. Vid investeringar ska hänsyn tas till att dessa ska finansieras med lån och att framtida avskrivnings- och räntekostnader ska finansieras av kommande års intäkter.

För 2010 utgörs områdesnämndens låneram utanför lokalprojekten av 69 mnkr. Den för nämnden anvisade totala låneramen har minskat som en följd av att Uppsala biomedicinska centrum (BMC) brutits ut med en egen låneram för främst centralt finansierade ombyggnader.

4.3.5 Gemensamma ändamål

Områdesnämnden ska bidra till gemensamma ändamål, inklusive lokaltjänstkostnader för dessa, enligt följande:

- till universitetsbiblioteket med 7 739 tkr för universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader
- till museer enligt bilaga 7 med sammanlagt 5 540 tkr (exklusive evolutionsbiologiska museet)
- till övriga gemensamma ändamål inkl SUNET med 117 798 602 kr (utbildning 26 416 159 kr och forskning 91 382 443 kr)

Områdesnämnden ska därutöver för medfinansiering av det centrala utrymmet för strategiska satsningar avsätta 6 mnkr under 2010.

Kostnaderna för de gemensamma ändamålen ska belasta ersättningsbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå och medel för externt finansi-

erad verksamhet. Utöver nämnda kostnader för gemensamma ändamål ska nämnden avsätta 14 000 tkr för finansiering av kansliet för naturvetenskap och teknik.

Nämnden ska också avsätta medel för oförutsedda utgifter samt för utveckling av verksamheten inom såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskning och utbildning på forskarnivå. Därvid ska beaktas behovet av samfinansiering av bl.a. EU-projekt. Därutöver ska nämnden beräkna medel för de anställdas avtalsenliga rätt till ersättning för sjukvårdskostnader, anställningstrygghets- och arbetsvårdande åtgärder samt åtgärder föranledda av åldersstrukturella förändringar inom nämndens ansvarsområde.

Konsistoriet uppdrar åt fakultetsnämnden

- att fastställa ett belopp för finansiering av de fakultetsgemensamma ändamålen
- att i samråd med medicinsk-farmaceutiska områdesnämnden anslå medel för bruksbiblioteken inom nämndens ansvarsområde sedan underlag inhämtats från berörd biblioteksnämnd och överbibliotekarien.

4.4 Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

Den utbildningsvetenskapliga fakulteten lyder direkt under och rapporterar till konsistoriet. Verksamhetsområdet leds av utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Konsistoriet uppdrar åt fakultetsnämnden att 2010 anordna utbildning på grundnivå och avancerad nivå i den omfattning och till den ersättning som anges i det följande. Vidare anvisar konsistoriet medel för forskning och utbildning på forskarnivå för 2010 enligt nedan.

För uppdrag som är gemensamma för samtliga områdesnämnder, fakultetsnämnder och ledningar för institutioner och andra enheter hänvisas till kapitel 3. I övrigt hänvisas till vad som anförts i kapitel 2. En sammanställning av nämndens uppdrag återfinns även i bilaga 12.

4.4.1 Uppdrag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Fakultetsnämnden ska planera och genomföra följande utbildning enligt den nya examensordningen:

Yrkesutbildningsprogram:	Läraryrkesprogrammet, 210-330 högskolepoäng
Magisterprogram:	Magisterprogram i specialpedagogik, 60 högskolepoäng* Magisterprogram i ledarskap, 60 högskolepoäng*
Masterprogram:	Masterprogram i pedagogiskt ledarskap, 120 högskolepoäng Masterprogram i utbildningsvetenskap - med inriktning mot barn- och ungdomsvetenskap, 120 högskolepoäng - med inriktning mot didaktik, 120 högskolepoäng - med inriktning mot digitala medier, 120 högskolepoäng - med inriktning mot specialpedagogik, 120 högskolepoäng - med inriktning mot utbildningssociologi, 120 högskolepoäng Masterprogram i utbildning och undervisning, 120 högskolepoäng

*Ingen nyantagning 2010.

Därutöver ska fakultetsnämnden genomföra och slutföra de utbildningsprogram som påbörjades enligt den tidigare examensordningen.

Enligt regleringsbrevet för 2009 ska fakultetsnämnden redovisa följande antal examina under fyraårsperioden 2009–2012:

• Lärarexamen med inriktning mot tidigare år	980 examina
• härav med inriktning mot förskola/förskoleklass	470 examina
• Lärarexamen med inriktning mot senare år	1 100 examina

Fakultetsnämnden ska för 2010 inom ovanstående program samt inom fristående kurser redovisa sammanlagt minst 2 300 helårsstudenter och 2 047 helårsprestationer. Inom ramen för uppdraget ska nämnden

- redovisa minst 100 helårsstudenter inom de naturvetenskapliga och tekniska utbildningsområdena
- redovisa minst 30 helårsstudenter inom nätuniversitetet.

Fakultetsnämnden ska dessutom, inom ramen för konsistoriets uppdrag, erbjuda kurser i kompetensutveckling i minst samma omfattning som föregående år. Därvid ska nämnden särskilt planera för lärarfortbildning inom området mänskliga rättigheter. Kursen bör utformas för att kunna ges inom nätuniversitetet.

För 2010 erhåller fakultetsnämnden ett ersättningsbelopp om 137 574 tkr. I beloppet ingår ersättning för hyra och el för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I ovan angivet belopp har även 1 140 tkr beräknats som en extra förstärkning till utbildning på avancerad nivå och 84 tkr har beräknats som bidrag till basorganisationen vid Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Vid den slutliga avräkningen mot 2010 års utbildningsuppdrag kommer avdrag att göras med 27 499 kr per utebliven helårsstudent och med 32 386 kr per utebliven helårsprestation om det övergripande utbildningsuppdraget ej uppnås. Vid det förhållande att utbildningsuppdraget överskrider beräknas ett tillägg vid den slutliga avräkningen på motsvarande sätt som för avdraget.

På motsvarande sätt som för utbildningsuppdraget gäller att om NT-uppdraget inte uppnås kommer avdrag att göras med 39 626 kr per utebliven helårsstudent och med 33 417 kr per utebliven helårsprestation.

Nämnden ska utöver ovan angivet utbildningsuppdrag ansvara för att viss internationell lärarfortbildning samt språkassistentverksamhet m.m. Sveriges deltagande i Europarådets fortbildningsprogram för lärare (CDCC Teacher Bursaries Scheme) och hemspråklärares deltagande i fortbildningskurser i samarbete med invandrarnas ursprungsländer genomförs enligt riksdagens beslut. För den internationella lärarfortbildningen samt språkassistentverksamheten m.m. erhåller nämnden 8 290 tkr.

4.4.2 Uppdrag för forskning och utbildning på forskarnivå

Fakultetsnämnden ska svara för planering och uppföljning av forskning och utbildning på forskarnivå inom det utbildningsvetenskapliga området samt för fördelning av de resurser som nämnden disponerar för dessa ändamål.

Inom nämndens ansvarsområde finns befattningar som professor och adjungerad professor enligt bilaga 3 och 4. Ämnen i utbildning på forskarnivå återfinns i bilaga 2.

För forskning och utbildning på forskarnivå inom fakulteten anvisas 15 076 tkr. I beloppet ingår ersättning för hyra och el. Av de anvisade medlen avser 4,6 mnkr tillkommande medel med anledning av förslagen i propositionen Ett lyft för forskning och innovation och i budgetpropositionerna för 2009 och 2010 fördelade enligt följande: Inom anslaget 1,5 mnkr för satsning på befordrade professorer, doktorander, tvååriga postdoktorala anställningar, infrastruktur samt strategiska satsningar på områdesnivå. Vidare ingår 3,1 mnkr för att förstärka den ämnesdidaktiska forskningsbasen i lärarutbildningen, varav 1 mnkr också kan avse strategiska satsningar inom fakulteten (se avsnitt 2.3.4). För doktorandrådgivning avseende tryckning och publicering av doktorsavhandlingar ska nämnden avsätta 16 tkr till grafiska enheten inom universitetsbiblioteket.

Av de medel som anvisats till nämnden ska 57 tkr anvisas Centrum för genusvetenskap och 30 tkr till Uppsala centrum för hållbar utveckling.

Utbildningsvetenskapligt relevant forskning genomförs härutöver genom att professorer, lektorer och doktorander finansieras inom ramen för de resurser som finns inom flera andra fakultetsnämnder. En integrering och förstärkning av det utbildningsvetenskapliga området betonas genom Kollegiet för utbildningsvetenskap vid Uppsala universitet.

4.4.3 Externa medel

Den externt finansierade verksamheten beräknas under 2009 komma att uppgå till minst 32,7 mnkr. Oförbrukade bidrag uppgick 2009-06-30 till 15,2 mnkr.

4.4.4 Inredning och utrustning

Konsistoriet erinrar om att nämnden, inom ramen för tilldelade medel, ska avsätta resurser för att kunna ersätta försliten inredning och utrustning samt beakta behov av inredning och utrustning för att förbättra

tillgängligheten för anställda och studenter med funktionshinder. Vid investeringar ska hänsyn tas till att dessa ska finansieras med lån och att framtida avskrivnings- och räntekostnader ska finansieras av kommande års intäkter.

För 2010 utgörs fakultetsnämndens låneram utanför lokalprojekten av 2 mnkr.

4.4.5 Gemensamma ändamål

Fakultetsnämnden ska bidra till gemensamma ändamål, inklusive lokaltjänstkostnader för dessa, enligt följande:

- till universitetsbiblioteket med 1 019 tkr för universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader
- till övriga gemensamma ändamål inkl SUNET med 8 859 142 kr (utbildning 7 201 535 kr och forskning 1 657 607 kr)

Fakultetsnämnden ska därutöver för medfinansiering av det centrala utrymmet för strategiska satsningar avsätta 1,2 mnkr under 2010.

Kostnaderna för de gemensamma ändamålen ska belasta ersättningsbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå och medel för externt finansierad verksamhet. Utöver nämnda kostnader för gemensamma ändamål ska nämnden avsätta 3 705 tkr för delfinansiering av kansliet för humaniora och samhällsvetenskap.

Fakultetsnämnden ska särskilt beakta skyldigheten att avsätta medel för oförutsedda utgifter samt för utveckling av verksamheten inom såväl utbildning på grundnivå och avancerad nivå som forskning och utbildning på forskarnivå. Därvid ska beaktas behovet av samfinansiering av bl.a. EU-projekt. Därutöver ska nämnden beräkna medel för de anställdas avtalsenliga rätt till ersättning för sjukvårdskostnader, anställningstrygghets- och arbetsvårdande åtgärder samt åtgärder föranledda av åldersstrukturella förändringar inom området.

Konsistoriet uppdrar åt fakultetsnämnden

- att fastställa ett belopp för finansiering av de fakultetsgemensamma ändamålen
- att i samråd med humanistisk-samhällsvetenskapliga områdesnämnden anslå medel för biblioteken.

4.5 Prognos för intäkter

I tabellen nedan redovisas de samlade intäkter som verksamheten vid universitetet kan uppskattas erhålla under 2010. Beträffande utbildning på grundnivå och avancerad nivå kommer ersättningen att vara beroende av vilket ekonomiskt resultat universitetet kan redovisa.

Mängden externa medel är uppskattade. I beloppet ingår ersättningar för lokalkostnader från externa finansiärer. Uppskattningen av ränteintäkter och avkastning på vissa egna medel har utgått från tidigare års utfall samt dagens ränteläge.

Områdesnämnd/ fakultetsnämnd, övriga	Forskning o utbildn på forskarnivå, anslag, mnkr	Utbildn på grund- o avancerad nivå anslag, mnkr	Externa intäkter, inkl Akademiförvaltn, mnkr	Räntenetto mnkr	Summa prognos intäkter, mnkr
Hum-sam	496,1	467,7	230,0	1,9	1 195,7
Med-farm	364,5	345,5	410,0	2,7	1 122,7
Tek-nat	625,7	362,1	640,0	1,9	1 629,7
Utb.vetenskap	15,0	137,6	32,7	0,2	185,5
SCAS	16,2		7,1	0,5	23,8
NCK	25,4			0,6	26
Övriga		12,3	257,2	-0,6	84,5
Univ. gemensamt	68,3	34,0	71,8	-1,1	358,4
Inredning o utrustn ¹⁾	38,8	38,8			77,6
Totalt	1 650,2	1 398,0	1 648,9	6,1	4 704,0

¹⁾ Avskrivningar och räntor för inredning och utrustning för lokalprojekt m.m.

5 Lokaler och investeringar

5.1 Universitetets lokalinnehav

Per den 31 december 2010 kommer universitetets förhyrda lokalarea att uppgå till ca 361 000 m², vilket är identiskt med vad som i verksamhetsplanen för 2009 aviserades per den 31 december 2009. I praktiken kommer det att vara några tusen m² större area vid utgången av 2009, och man kan säga att prognosen infrias med ett års fördröjning. Tydligt är dock att de senaste årens stora areaminskningar på uppåt 10 000 m² per år har avstannat. De nybyggda lokalerna i kv Blåsenhus och kv Lagerträdet kompenseras av avgående lokaler i ungefär motsvarande omfattning. Den främsta möjligheten till ytterligare reducering av area ligger inom BMC vid utgången av nuvarande avtalsperiod i mars 2011.

Av den totala arean är ca 16 700 m² uthyrda i andra hand till externa brukare (Studenthälsan, Akademiska sjukhuset, SLU m.fl.). Utöver detta har universitetet tillgång till forsknings- och utbildningslokaler inom Akademiska sjukhuset genom s.k. ALF-medel (ersättning för klinisk utbildning och forskning).

Som statlig myndighet får universitetet inte äga eller förvalta fastigheter. Lokalförsörjningen sker därför genom inhyrning av lokaler. Den största hyresvärden är Akademiska Hus Uppsala med ca 273 000 m² (+23 000). Näst störst är Statens fastighetsverk med ca 40 000 m² (-5 000) och resterande 48 000 m² (-18 000) hyrs av 15 (-1) andra värdar.

5.2 Planering av framtida lokaler

Under den senaste femtonårsperioden har Uppsala universitet genomfört omfattande förändringar och förbättringar av sitt lokalbestånd, till stor del inom ramen för Projektplan 1996 och Lokalförsörjningsplan 2004. Parallellt med detta har en lång rad mindre lokalprojekt genomförts.

En av strategierna i Mål och strategier för Uppsala universitet är *att förnya lokaler och fysisk infrastruktur i takt med föränderliga behov i universitetets forskning och utbildning*. En ny långsiktig plan, Lokalförsörjningsplan 2009, har tagits fram och fastställdes av konsistoriet 2009-02-19. Den kommer att ligga till grund för lokalplaneringen de närmaste åren. Samtidigt kan konstateras att verkligheten i vissa avseenden förändras mycket snabbt. Så har planerna på ett nytt Kliniskt forskningshus redan blivit inaktuella på grund av investeringsstoppet inom Landstinget, och andra lösningar måste sökas.

5.2.1 Lokalprojekt under utredning

Lokalprojekt under utredning avser såväl renovering och anpassningar av befintliga lokaler som färdigställande av nya lokaler och avveckling av överskottslokaler.

BMC – inplaceringsstudie. Stora delar av denna utredning har under 2008-2009 gått till beslut och genomförs samordnat med etapp 3. Fortsatt utredning pågår avseende bokningsbara lokaler, skrivsalar och möbelförråd.

BMC – ny huvudentré och förbättrad kommunikation samt skrivsalar m.m. Inom ramen för parallella uppdrag till flera arkitekter har Akademiska Hus bekostat en förstudie under 2009. Beslut om fördjupad utredning förbereds.

Klinisk forskning. Utredningen om nybyggda lokaler för kliniskt medicinsk forskning har hakat upp sig p.g.a. investeringsstopp inom Landstinget. Utredning av en alternativ lösning förbereds, vilket inbegriper flytt av klinisk forskning till såväl Rudbecklaboratoriet som BMC.

Universitetsförvaltningen. En översyn av förvaltningens behov har inletts p.g.a. alltmer otillräckliga och ineffektiva lokaler. Utredning pågår av såväl långsiktig som kortsiktig lösning, då eventuell nybyggnad kan ta upp till fem år att genomföra.

Linnéträdgården. Det tillfälliga bygglovets för paviljongen har förlängts till hösten 2011. En permanent lösning kommer att utredas.

Universitetsarkivet. Utredning av samlad lösning för att uppfylla kraven på förvaring av universitetets arkivpliktiga handlingar.

Carolina Rediviva. Utredning av Carolina Redivivas framtida nyttjande och gestaltning pågår i enlighet med rektorsbeslut 2008-06-10. Under 2009 har en bred förstudie genomförts med hjälp av Johan Celsings arkitektkontor som underlag för styrgruppens vidare överväganden om fortsatt inriktning.

5.2.2 Lokalprojekt under genomförande

Följande tabell redovisar bedömd investering i inredning, nätverk, passersystem m.m. inom ramen för de projekt som är under genomförande med central finansiering.

Tabell 5:1 Pågående projekt

Projektbenämning	Investering, prognos (tkr)	Kapitalkostnad fr.o.m. år ¹⁾
BMC. Förnyelse etapp 3 och ventilationsåtgärder. <i>Delprojekt:</i> Inst för kostvetenskap	36 700 3 500 ²⁾	2008 – 2011 2009
BMC. Inst för folkhälso- och vårdvetenskap. Inflyttning	5 000 ³⁾	2010
BMC. Inst för neurovetenskap. Sjukgymnastik o logopedi. Inflyttning	1 970	2010
EBC. Hus 20. Ny laboratoriebyggnad	16 000	2006, 2009, 2010
Integrerat säkerhetssystem	68 500 ⁴⁾	2006-2012
Kv Blåsenhus. Pedagogikum och Inst för psykologi. Nybyggnad	68 000 ⁵⁾	2010
Kv Blåsenhus. Motionsanläggning	1 000 ⁶⁾	2010
Universitetsbiblioteket. Depåer och magasin	13 840 ⁷⁾	2011
Uppsala universitet. Utvändigt skyltning inkl. storformatig	8 000	2006-2010

¹⁾ Ett flertal delaktiveringar d.v.s. avskrivningar börjar löpa olika år.

²⁾ Ekonomiskt projektavslut innan årsskiftet 2009/2010.

³⁾ Kommande ramändring från 3 500 tkr till 5 000 tkr.

⁴⁾ Ramändring från 46 200 tkr till 68 500 tkr samt fler aktiveringstillfällen, beslut på RS 2009-06-30.

⁵⁾ Eventuell kommande ramändring från 62 000 tkr till 68 000 tkr.

⁶⁾ Beslutad ram har minskats från 2 000 tkr till 1 000 tkr.

⁷⁾ Nytt lokalprojekt, beslutat på RS 2009-09-29.

5.2.3 Fysisk tillgänglighet

I enlighet med förordningen om statliga myndigheters ansvar att tillgänglighetsanpassa sin verksamhet och sina lokaler för personer med funktionshinder pågår sedan flera år inventering av lokalerna och åtgärdande av framkomna brister. Inventeringen utförs i enlighet med Handisams (Myndigheten för handikappolitisk samordning) riktlinjer. Finansieringen av inventeringen sker delvis med 1 mnkr från anslaget till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 1 mnkr från anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå.

Åtgärderna ska enligt uppdraget vara genomförda senast under 2010, vilket i praktiken kommer att vara svårt att klara. Ett stort lokalbestånd med varierande ålder gör det svårt att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna innan inventeringen är slutförd. En grov uppskattning pekar mot att investeringarna kan komma att uppgå till 100-150 mnkr. Finansieringen förutses i huvudsak ske via hyrestillägg, som då kan bli i storleksordningen 10-15 mnkr/år. I någon utsträckning kan det även komma att bli vissa egna investeringar från universitetets sida.

5.3 Lokaltjänstkostnader

Lokaltjänstkostnader, som fr.o.m. 2009 debiteras månadsvis istället för kvartalsvis, inkluderar förutom lokalhyra, fastighetsskatt och mediakostnader även kostnader för lokalvård, administration och passersystem. Universitetets totala lokaltjänstkostnad år 2010 beräknas till 649,5 mnkr och fördelas på kostnadslag enligt tabell 5:2 och på vetenskapsområde och fakultet enligt tabell 5:3. Ökningen med 30,6 mnkr jämfört med 2009 beror i huvudsak på de nybyggda lokalerna i kv Blåsenhus för lärarutbildning m.fl och motionsanläggningen samt den nya laboratoriebyggnaden inom Evolutionsbiologiskt centrum (EBC).

I Lokalförsörjningsplan 2009 förutsågs en höjning med 43 mnkr från 2009 till 2010. Den nu förändrade bedömningen beror främst på två saker: dels har regleringen av de ränteanknutna hyresavtalen för EBC och Ångströmlaboratoriet blivit ännu förmånligare än väntat p.g.a. det extremt låga ränteläget, dels har konsumentprisindex (KPI) på samma sätt blivit ännu lägre än förutsett. Ett fallande KPI är mycket ovanligt och kompenserar föregående års ökning, som var något större än de gångna åren.

Tabell 5:2 Fördelning av lokaltjänstkostnader på kostnadslag 2010 (inom parentes anger belopp i VP 2009)

Kostnadslag	Belopp, tkr		%		Genomsnitt kr/m ²	
Hyra	536 991	(508 516)	82,7	(82,2)		
Media (el, värme, vatten etc.)	63 993	(63 463)	9,9	(10,2)		
Lokalvård	35 035	(33 355)	5,4	(5,4)	116	(112)
Administrationskostnad	9 560	(11 356)	1,5	(1,8)	26	(31)
Passerkontroll	3 900	(2 218)	0,5	(0,4)	12	(7)
Summa	649 479	(618 908)	100	(100)		

Beloppen är beräknade utifrån förhållanden och beslutsläge per 2009-10-09. Förändringar efter detta datum är ej beaktade.

Tabell 5:3. Beräknad debitering per fakultet/motsvarande (tkr)¹

Fakultet/motsvarande	Totalt	varav hyra + media
Teologiska fakulteten	2 038	1 678
Juridiska fakulteten	8 736	7 228
Historisk-filosofiska fakulteten	12 945	10 682
Språkvetenskapliga fakulteten	8 233	6 624
Samhällsvetenskapliga fakulteten	40 112	34 164
Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet totalt	72 064	60 376
Utbildningsvetenskapliga fakulteten	14 369	12 594
Utbildningsvetenskapliga fakulteten totalt	14 369	12 594
Medicinska fakulteten	62 722	55 249
Farmaceutiska fakulteten	24 984	21 903
Medicinska-farmaceutiska vetenskapsområdet totalt	87 706	77 152
Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten	196 600	169 381
Teknisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet totalt	196 600	169 381
Intendenturområden	122 754	105 653
Övriga interna brukare	126 627	105 729
Externa brukare	29 407	27 391
Intendenturområden, övriga interna brukare samt externa brukare	278 788	238 773
Total debitering	649 527	558 276

¹ Beloppen är beräknade utifrån förhållanden och beslutsläge 2009-10-09. Förändringar efter detta datum är ej beaktade.

Beräknad lokaltjänstkostnad per institution/motsvarande finns presenterad i GLIS (<https://glis.uu.se>).

I lokaltjänstkostnaden ingår kostnader för tomma lokaler d.v.s. lokaler som förhyrs av universitetet men som för närvarande saknar brukare. Se tabell 5:4. Kostnaden för dessa lokaler fördelas ut på samtliga interna brukare på basis av upplåten area. För år 2010 blir debiteringen 137 kr/m² vilket är en höjning från 2009 års 115 kr/m². Uttaget 2009 var emellertid avsiktligt underbalanserat p.g.a. ett prognostiserat överskott från 2008 på drygt 6 mnkr. Utan detta skulle debiteringen ha varit 132 kr/m². En sänkning förutses till 2011, då delar av BMC kan frånträdas.

Tabell 5:4 Prognos över kostnader och area för tomma lokaler 2010, områdesvis ¹

Område	Tomma lokaler, 2010-12-31, m ²	Lokaltjänstkostnad, tkr
Observatoriet	2 200	2 700
Gamla torget	700	1 100
Engelska parken	3 900	3 900
Uppsala linneanska trädgårdar	400	200
Blåsenhus	900	1 200
Lagerträdet	3 700	3 700
Biomedicinska centrum	9 300	20 400
Polacksbacken	4 100	5 800
Munken	0	1 300
Seminariet	0	3 400
Övrigt	100	600
Totalt	25 300	44 300
Uttag av hyresbortfall, fördelat på upplåten area		137 kr/m ²

¹ Beloppen är beräknade utifrån förhållanden och beslutsläge 2009-10-09. Förändringar efter detta datum är ej beaktade.

5.4 Finansiering av lokaltjänstkostnader

Universitetet finansierar sina lokaltjänstkostnader för 2009 på följande tre sätt:

1. Bidrag till lokaltjänstkostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå finansieras genom att ersättningen för helårsstudenter inkluderar bidrag för hyra och andra lokaltjänstkostnader med ett schablonbelopp. Från och med 2009 inkluderas även hyresersättning i den utbildningsvetenskapliga nämndens ersättning till institutioner utanför fakulteten.
2. Bidrag till finansiering av lokaltjänstkostnader för forskning och utbildning på forskarnivå inom områdesanslagen/motsvarande ingår i det för samtliga vetenskapsområden samlade beloppet 249 499 tkr från basresursen inom universitets anslag till forskning och utbildning på forskarnivå. I beloppet ingår även medel som avses täcka kapitalkostnader för investeringar i inredning och utrustning samt avsättningar till rektors strategiska satsningar.
3. Externfinansierad verksamhet ska bidra till kostnaden för de lokaler som verksamheten utnyttjar. Samtliga finansörer, såväl statliga som privata, ska betala lokaltjänstkostnader. I det fall lokaltjänstkostnaderna inte täcks inom den bidragsfinansierade verksamheten kan områdesnämndernas och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämndens anslag för forskning och utbildning på forskarnivå användas för finansiering. Inom uppdragsfinansierad verksamhet ska alltid full kostnadstäckning för lokalerna tillämpas.

Universitetets modell för fördelning av medel för bidrag till lokalkostnader finns beskriven i verksamhetsplanen för 2002 där modellen tillämpades för första gången. Nämnderna ska tilldela institutionerna medel i förhållande till omfattningen av den utbildning och forskning som uppdras åt institutionerna att genomföra. Nämnderna ska vid tilldelningen även beakta att samtliga externa finansörer ska bidra till lokaltjänstkostnaderna. I praktiken bör detta ske så att de verkliga kostnaderna beräknas för den andel av värdinstitution-

ens lokaler som den externfinansierade verksamheten disponerar genom att multiplicera ytan som disponeras med lokaltjänstkostnaden per kvadratmeter. Vid tveksamhet om beräkningen kan universitetets byggnadsavdelning bistå institutionerna.

Bidrag till lokalhyror inom forskning och utbildning på forskarnivå fördelas för 2009 till områdesnämnder/fakultetsnämnder enligt nedanstående tabell. Beloppen är dock inte specialdestinerade till lokalkostnader utan kan disponeras fritt.

Fördelning av bidrag till lokalhyror för år 2010

Områdesnämnd/fakultetsnämnd m.m.	Belopp (tkr)
Humanistisk-samhällsvetenskapliga	36 886
Medicinsk-farmaceutiska	52 136
Teknisk-naturvetenskapliga	117 510
Utbildningsvetenskapliga	3 058
Att fördelas för ränte- och avskrivningskostnader för inredning/utrustning	38 750
Inventering tillgänglighet	1 000
Summa	249 340

5.5 Finansiering av investeringar

Enligt kapitalförsörjningsförordningen måste universitet och högskolor i likhet med andra statliga myndigheter finansiera investeringar i utrustning/inredning genom att ta upp lån hos Riksgälden. Detta gäller all utrustning/inredning med en anskaffningsutgift som överstiger 20 tkr och som beräknas ha en ekonomisk livslängd överstigande tre år. För universitet och högskolor finns emellertid ett undantag från kravet på lånefinansiering. Om särskilda bidrag erhållits från icke-statliga finansiärer för utrustningsanskaffning behöver denna utrustning/inredning inte lånefinansieras. Detta gäller oberoende av anskaffningsutgiftens storlek.

5.5.1 Lån

I regleringsbrevet för 2010 beslutar regeringen om en låneram för hela Uppsala universitet. Beloppets storlek baseras på uppgifter från utbildningsdepartementet i augusti 2009. Med hänsyn tagen till i dag kända förhållanden kommer en beräknad låneram på 575 mkr att fördelas enligt följande:

Vetenskapsområde/fakultet/övriga	Låneram 2010 tkr	Varav lokalprojekt med central finansiering	Varav låneram utanför lokalprojekten
Humanistiskt-samhällsvetenskapligt	95 000	79 000	16 000
Medicinsk-farmaceutiskt	80 000	5 000	75 000
Teknisk-naturvetenskapligt	110 000	41 000	69 000
Utbildningsvetenskaplig	3 000	1 000	2 000
Universitetsbiblioteket	60 000	26 000	34 000
Universitetsförvaltningen	43 000	29 000	14 000
Uppsala biomedicinska centrum 1)	156 000	136 000	20 000
Övriga enheter	28 000	8 000	20 000
Total låneram	575 000	325 000	275 000

¹⁾ Orsaken till att BMC redovisas separat är att samtliga tre vetenskapsområden finns i byggnaden

Underlag för låneramar måste finnas i särskilt upprättade investeringsplaner på institutionsnivå och utrustning/inredning inom fastställd låneram kan anskaffas utan förhandskontakter med internbanken.

Ekonomiavdelningen fastställer årligen en internränta som gäller för institutionernas in- och utlåning. För 2010 är internräntan föreslagen till 0,5 %.

5.5.2 Avskrivnings- och räntekostnader

Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå är beräknade att täcka årliga avskrivnings- och räntekostnader. De medel som institutionerna/enheterna erhåller är avsedda att täcka avskrivnings- och räntekostnader för utrustning/inredning som är inköpt fr.o.m. 2000 t.o.m. 2009 och för det som beräknas inköpas under 2010.

Avskrivnings- och räntekostnader som är hänförliga till verksamhet finansierad av externa bidrags- eller uppdragsgivare ska finansieras genom att kostnaderna täcks av bidrags- eller uppdragsintäkterna samt den avkastning som uppstår genom att eventuella förskottsinsbetalningar av bidrags- och uppdragsmedel genererar ränteintäkter.

5.5.3 Finansiering av kostnader för infrastrukturprojekt

Infrastrukturprojekt kan röra fysiska resurser som lokaler, skyltning och passersystem eller universitetsgemensamma system för att förbättra verksamhetsstödet till institutioner och andra enheter såsom stödsystem för planerings- och budgetarbete eller webbpublicering.

I samband med lokalprojekt gör universitetet egna investeringar i inredning, nätverk, passersystem m.m. som kan aktiveras och ger upphov till kapitalkostnader i form av avskrivningar och räntor. Finansieringen av kapitalkostnaderna sker i regel med centrala medel, men ibland även med medel från berörda vetenskapsområden. De centrala medel som avsätts för att täcka hela eller delar av kostnaderna ställs till områdesnämndernas och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämndens förfogande.

I samband med investeringar i universitetsgemensamma system kan normalt större delen av investeringen aktiveras. Uppstående kapitalkostnader behandlas på samma sätt som för lokalprojekt. Normalt är avskrivningstiden dock kortare än för dessa.

En detaljerad redovisning av investeringar och kapitalkostnader återfinns i bilaga 8 och 9. Beräkningarna bygger på de beslut om investeringar som fattats t.o.m. september 2009. Vid nya beslut om tillkommande investeringar kommer beräkningsunderlaget att justeras. Beslutade projekt som fortfarande pågår fr.o.m. 2010 och framåt finns redovisade som prognostiserade investeringsbelopp.

Universitetet har för investeringskostnader under 2010 avsatt 38,75 mnkr vardera inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive inom forskning och utbildning på forskarnivå. Dessa totalt 77,5 mnkr ska täcka avskrivnings- och räntekostnader för årets investeringar liksom för tidigare beslutade infrastrukturprojekt.

6 Finansiering av gemensamma funktioner

I konsistoriets verksamhetsplan behandlas de universitetsgemensamma funktionerna vilka utgörs av universitetsledningen, universitetsbiblioteket exklusive bruksbiblioteken, universitetsförvaltningen samt ett antal universitetsgemensamma verksamheter som får sina uppdrag direkt från rektor. Även ett antal andra enheter/motsvarande erhåller bidrag.

6.1 Uppdrag till universitetsgemensamma stödfunktioner

De gemensamma funktionerna ges uppdrag som anger dels det långsiktiga basuppdraget, dels i vissa fall en precisering av vad som ska uppnås det närmaste året. Dessa uppdrag fastställs för de enskilda enheterna/motsvarande efter konsistoriets beslut om budgetramar.

Uppdragsbeskrivningen används

- för styrning och inriktning av verksamheten – genom dels årliga ålägganden, dels långsiktiga prioriteringar och mål
- i planeringsprocessen – som en bärande del i den årliga dialogen om verksamhetsplan, dimensionering och innehåll
- i uppföljningen – där uppdragen utgör en referenspunkt
- i informationen – genom att uppdragen enkelt men relativt detaljerat visar vad som utförs inom varje gemensam funktion

Uppdrag till gemensamma funktioner ges på två nivåer. Konsistoriet beslutar om ett uppdrag för universitetsbiblioteket, exklusive bruksbiblioteken, och ett för universitetsförvaltningen (enligt bilaga 6a respektive 6b). Dessa uppdrag ges till överbibliotekarien respektive universitetsdirektören. Under dessa övergripande basuppdrag görs sedan en uppdelning på mindre uppdrag till respektive funktion – dessa binds dock inte av konsistorium eller rektor. Mottagare av uppdrag och resurser är normalt en enhet eller en kommitté av mer permanent natur. I det senare fallet kommer uppdraget från rektor. Beträffande universitetsförvaltningen anvisar konsistoriet finansiering enligt bilaga 7. De angivna beloppen för respektive enhet/motsvarande utgör riktmärke för universitetsdirektören vid den interna resursallokeringen.

I medelsanvisningen till universitetsförvaltningen ingår resurser utöver de som avser den interna administrationen genom att förvaltningen svarar för ett antal funktioner och system som är universitetsövergripande. I flera fall avser medelsanvisningen till universitetsförvaltningen dessutom ett uppdrag att allokera resurser ut i organisationen.

6.2 Totalram

Universitetets ekonomiska förutsättningar undergår varje år förändringar. Universitetets alla delar berörs genom att anslagen är ramanslag som ska täcka all verksamhet inom utgiftsområdet. En utgångspunkt i budgetarbetet är att universitetets olika delar i samma mån ska känna av förstärkningar och besparingar.

I budgetpropositionen anges pris- och löneomräkning för år 2010 till 3,35 %. Skillnaden mellan denna pris- och löneomräkning och den faktiska löne- och prisutvecklingen är mindre än den varit de senaste åren. Detta i kombination med en höjning av lönebikostnaderna, LBK från 48,2 till 48,5 % ställer dock krav på fortsatt rationalisering.

6.3 De gemensamma funktionernas finansiering

Den huvudsakliga finansieringen av de gemensamma kostnaderna har till och med 2009 skett genom ett procentuellt uttag på institutionernas lönesumma. I konsistoriets verksamhetsplan för 2009 uppdrogs åt rektor att undersöka lämpligheten att i stället införa ett system där varje institution/motsvarande i stället påförs ett krontalsbelopp beräknad på tidigare lönesumma. Fördelen med ett sådant system är bl.a. att berörd institution/motsvarande i förväg vet vilket belopp som ska tillföras de gemensamt finansierade funktionerna. Övergång till en sådan ordning införs i denna verksamhetsplan. För att dämpa snabba svängningar i fördelningen mellan institution/motsvarande beräknas beloppet på de tre tidigare årens lönesumma. Procentuellt påslag på lönesumman tillämpas under 2010 endast för vissa centrumbildningar och områdesintendenturena.

Vid finansieringen av gemensamma kostnader främst förknippade med kulturarvet (museer och trädgårdar) och den utövande musiken samt kostnader förenade med de s.k. exercitieverksamheterna (rid- och ritverksamheten) nyttjas även reservfundsmedel (avkastningen från den Gustavianska fonden). Icke fördelade reservfundsmedel fördelas senare av rektor.

6.4 Universitetsbiblioteket

Konsistoriet beslutar att inklusive lokaltjänstkostnader enligt bilaga 7 tilldela universitetsbiblioteket avseende universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader 36 075 tkr (fördelat på reservfond samt vetenskapsområdena och utbildningsvetenskapliga fakulteten). Dessutom anvisas, i avvaktan på en översyn av biblioteksverksamhetens finansieringsmodell och organisation, för 2010 som engångsbidrag 2 mnkr ur reservfonden. Bruksbiblioteken finansieras genom anslag från områdesnämnderna för de tre vetenskapsområdena samt den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden. Se vidare bilaga 6a med det övergripande uppdraget till överbibliotekarien.

Uppdrag för 2010 till biblioteksenheterna inom universitetsbiblioteket ska utformas och fördelas så snart som möjligt efter att beslut fattats av konsistoriet och områdesnämnderna.

Biblioteksstyrelsen ska senast 2011-02-15 till rektor inge verksamhetsberättelse för år 2010.

Finansieringen av universitetsbiblioteket fördelas på vetenskapsområden och verksamhetsområden enligt sammanställning i bilaga 7.

6.5 Stödfunktioner som får sina uppdrag genom universitetsdirektören

Konsistoriet beslutar att enligt bilaga 7 anvisa 349 577 tkr inklusive lokaltjänstkostnader till den grupp av universitetsgemensamma funktioner som erhåller sina uppdrag genom universitetsdirektören. Inom tilldelningsramen ryms viss verksamhet som tidigare helt eller delvis finansierats på annat sätt t.ex. så sänks det administrativa påslaget i lokalhyran med 5 kr/m² och motsvarande höjning sker inom den gemensamma avsättningen och internbankens netto återföres till låntagarna i stället för att finansiera vissa delar inom ekonomiavdelningen som nu i stället finansieras via gemensamma avsättningar. Se vidare bilaga 6b med det övergripande uppdraget till universitetsdirektören.

Åt universitetsdirektören uppdras att färdigställa och fastställa uppdrag för 2010 för de enheter och funktioner som finns upptagna nedan samt vidta de omprioriteringar som kan bli nödvändiga. Uppdragen ska lämnas snarast och löpande följas upp under året. Universitetsdirektören ska senast 2011-03-25 till rektor inge verksamhetsberättelse för år 2010 för följande enheter:

- Avdelningen för IT och inköp

- Avdelningen för kommunikation och externa relationer
- Avdelningen för universitetspedagogisk utveckling
- Byggnadsavdelningen
- Ekonomiavdelningen
- IT-strategiska enheten
- Juridiska avdelningen
- Områdeskanslierna
- Personalavdelningen
- Planeringsavdelningen
- Studerandebyrån
- Uppsala Learning Lab (ULL)
- UU Education

För en närmare presentation av de olika funktionerna hänvisas till enheternas uppdrag. Finansiering och kostnadsbild för ovanstående enheter och deras funktioner framgår av bilaga 7.

6.6 SUNET

Konsistoriet beslutar att genom gemensamma avsättningar finansiera Uppsala universitets del av SUNET:s (Swedish University Computer Network) tjänster inkl e-mötesverktyg samt studentbostadsanslutningar med 10 250 tkr. Bakgrunden är att regeringen 1998 gav SUNET tillstånd att ta ut en avgift för att finansiera verksamheten.

6.7 Finansiering av gemensamma ändamål

Konsistoriet fastställer budgetramarna i kronor och har sedan många år som modell för fördelning av de gemensamma kostnader angett det som en procentsats på den för året beräknade/uppskattade lönesumman. Fr.o.m. 2010 fastställs i stället vilket belopp en institution/motsvarande ska debiteras för universitetsgemensamma ändamål. Underlaget för att beräkna detta belopp är de tre tidigare årens lönesumma inklusive lönebikostnader. Även arvoden, utbildningsbidrag och stipendier ingår i löneunderlaget. Procentuellt påslag på lönesumman tillämpas under 2010 endast för vissa centrumbildningar och områdesintendenturerna.

Reservfonden (RF) - avkastningen från Gustavianska fonden - finansierar större delen kostnaden för kulturarv och musik. Avkastning att förbruka under 2010 är 56 mnkr. Den del som inte in-tecknas i denna verksamhetsplan disponeras efter beslut av rektor.

Avsättningen till Universitetsbiblioteket för universitetsgemensamma och biblioteksgemensamma kostnader uppgår till 36 075 tkr varav 10 335 tkr anvisas ur reservfonden och resterande 24 906 tkr fördelas enligt bilaga 7 (med procenttal i enlighet med underlag från biblioteksstyrelsen) på vetenskapsområdena och den utbildningsvetenskapliga fakulteten. Områdesnämnden, eller efter delegation fakultetsnämnd, svarar själv för den vidare fördelningen mellan sina institutioner. Institutionen automatdebiteras det fastställda beloppet med en 1/12-del per månad. Som engångsförstärkning år 2010 anvisas därutöver 2 mnkr ur reservfonden.

Varje områdesnämnd/fakultetsnämnd fastställer i sin verksamhetsplan ett belopp för finansiering av fakultetsgemensamma ändamål. Underlaget för att beräkna detta belopp är de tre tidigare årens lönesumma inklusive lönebikostnader. Även arvoden, utbildningsbidrag och stipendier ingår i löneunderlaget. Debitering

görs månadsvis direkt på institutionen. Områdesnämnderna/fakultetsnämnderna disponerar sin fakultetsöverhead.

Vissa universitetsövergripande större projekt utgör infrastrukturåtgärder och finansieras inom ramen för investeringar.

6.8 Uttagsteknik

Institutionerna debiteras universitetsgemensamma kostnader månadsvis. Debitering görs med 1/12 av fastställt årsbelopp och bokföring görs direkt per verksamhetsgren.

Underlaget för att beräkna och fördela detta belopp är de tre tidigare årens lönesumma inklusive lönebi-kostnader inom grundutbildning respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Även arvoden, utbildningsbidrag och stipendier ingår i löneunderlaget. Den tidigare ordningen med procentuellt påslag på lönesumman tillämpas under 2010 endast för vissa centrumbildningar och områdesintendenturerna.

Fördelning av gemensamma kostnader på grundutbildning och forskning och forskarutbildning görs under 2010 enligt samma modell som tillämpats under många år. I det av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) rekommenderade modellen för redovisning av indirekta kostnader ska varje verksamhet svara för sin del av de indirekta kostnaderna. Inför 2011 bör rektor utreda övergången till en ny fördelningsmodell där varje verksamhetsgren på ett mera rättvisande sätt påförs sin del av de gemensamma kostnaderna.

I aggregerad form finansieras de gemensamma funktionerna enligt följande

• Universitetsledningen, inkl vissa konton	
OH uttages om	19 645 tkr
Reservfonden	1 500 tkr
OH inom gemensamma funktioner	5 000 tkr
• Vissa enheter under rektor	
OH uttages om	5 955 tkr
• Universitetsbiblioteket, universitets o biblioteksgemensamt	
Områden/fak	25 740 tkr
Reservfonden	12 335 tkr
• Enheter under universitetsdirektören	
OH uttages om	300 628 tkr
Områden/fak	45 549 tkr
Reservfonden	3 400 tkr
• SUNET	
OH uttages	10 250 tkr
• Museer, musik mm	
OH uttages om	275 tkr
Reservfonden	33 825 tkr

Om ett bibehållande av den tidigare finansieringsmodellen av gemensamma funktioner (inklusive SUNET och exklusive universitetsbiblioteket) skulle tillämpats för 2010 hade ett uttag om 14,76 % av fakulteternas lönesumma inklusive lönebikostnader (LBK) utifrån en sannolikt lågt skattad lönesumma om 2 281 mnkr gjorts för uttag av 336 753 tkr.

Finansieringen av overhead om 336 753 tkr sker för 2010 enligt följande

Beräknad intäkt genom procentuellt uttag om 14,76 på lönesumman inkl. lönebikostnader

Centrumbildningar (org 8xx)	8 000 tkr
Intendenturområden (org 9xx)	8 000 tkr

Finansieringen av resterande 320 753 tkr sker med belopp på verksamhetsgren enligt nedan

	Utbildning	Forskning	Totalt
HumSam	41 627 427	57 548 071	99 175 498
MedFarm	27 395 839	67 523 919	94 919 758
TekNat	26 416 159	91 382 443	117 798 602
UtbVet	7 201 535	1 657 607	8 859 142
Summa	102 640 960	218 112 040	320 753 000

Sammanfattningsvis anslår konsistoriet för budgetåret 2010 finansiering till grupper av universitetsgemensamma funktioner enligt bilaga 7. Lokaltjänstkostnader är inräknade.

7 Bilagor